

Kanslienheten
Sandra Berwing
Nämndsekreterare
0156-522 78
Sandra.berwing@trosa.se

Kallelse
Datum
2024-10-01

Tid: Tisdagen den 8 oktober 2024, kl.14:00
Plats: Skärborgarnas hus
Gruppmöten: Alliansen: Inbjudan skickas separat.
Socialdemokraterna, Miljöpartiet och Vänsterpartiet: 8 oktober
kl. 13:30, grupprum Skärborgarnas hus.
Sverigedemokraterna: kl. 13:30, grupprum

Kallelse till Samhällsbyggnadsnämnden

Ärende	Dnr
1. Godkännande av dagordningen	
2. Information från samhällsbyggnadskontoret (Inga handlingar)	SBN/2024:4
3. Anmälningssärenden	SBN/2024:3
4. Bygglovsärende Ingen allmän handling innan protokollet har justerats.	SBN/2024:29 ByggR 2024-000141
5. Delårsbokslut med helårsprognos 2024 för samhällsbyggnadsnämnden	SBN/2024:30
6. Åtgärdsplan för en ekonomi i balans	SBN/2024:31
7. Sammanträdesplan 2025 för samhällsbyggnadsnämnden och arbetsutskottet	SBN/2024:28
8. Handlingsprogram för förebyggande verksamhet och räddningstjänst enligt Lagen (2003:778) om skydd mot olyckor	SBN/2024:32
9. Adressättning uppdrag blåljus	SBN/2024:33
10. Planuppdrag - detaljplan för del av Tureholm 2:438, Tureholm, Trosa kommun	SBN/2024:27
11. Samråd - detaljplan för Ekängen 10 m fl, Trosa kommun	SBN/2024:17
12. Samråd - detaljplan för Tureholm 2:316, Mörbytorp, Ryttaarbyn, Trosa kommun	SBN/2024:9
13. Samråd - detaljplan för Sund 4:171, Sund Nergården, Trosa kommun	SBN/2024:10
14. Bostadsanpassningsbidrag	SBN/2024:2
15. Samhällsbyggnadsnämndens delegeringsbeslut	SBN/2024:1

Dan Larson
Ordförande

Sandra Berwing
Sekreterare

3

Kommunkontoret
Kanslienheten
Sandra Berwing
Nämndsekreterare
0156 522 78
Sandra.berwing@trosa.se

Tjänsteskrivelse
Datum
2024-09-18
Diarienummer
SBN/2024:3

Anmälningssärenden

Laga kraft

Detaljplan för del av Fagerhult 2:219, Centrumvägen, Trosa kommun har vunnit laga kraft 2024-09-12.

Mark- och miljödomstolen

- Protokoll 2024-08-28. Mark- och miljödomstolen avslår yrkandet om syn. Ärendet avser nekat förhandsbesked på fastigheten X i Trosa kommun; nu fråga om syn.
- Dom 2024-08-28. Mark- och miljödomstolen avslår överklagandet. Ärendet avser nekat förhandsbesked på fastigheten X i Trosa kommun.

5

Samhällsbyggnadsnämnden

Samhällsbyggnadskontoret
Mats Gustafsson
Samhällsbyggnadschef
0156-520 27
mats.gustafsson@trosa.se

Tjänsteskrivelse

Datum
2024-09-11
Diarienummer
SBN/2024:30

Delårsbokslut med helårsprognos 2024 för samhällsbyggnadsnämnden

Förslag till beslut

1. Samhällsbyggnadsnämnden överlämnar nämndens delårsbokslut 2024 till kommunstyrelsen.
2. Samhällsbyggnadsnämnden godkänner nämndens helårsprognos för 2024.

Ärendets bakgrund

Samhällsbyggnadskontoret har tillsammans med ekonomikontoret tagit fram ett förslag till delårsbokslut för nämndens verksamheter.

Samhällsbyggnadskontorets bedömning

Samhällsbyggnadsnämnden redovisar ett tydligt negativt resultat på - 1 305 tkr per sista augusti. Resultatet är aningen bättre än föregående år men betydligt sämre än åren dessförinnan och beror i första hand på mycket höga kostnader rörande bostadsanpassning samt vikande intäkter.

Även om konjunkturförbättringar kan skönjas är det troligt att en lägre intäktsnivå kommer att bestå året ut. Bedömningen just nu är att intäkterna kommer att bli så pass mycket lägre än tidigare år att de inte kan kompensera för de höga kostnaderna för bostadsanpassning. Trots att övriga delar av verksamheten är i balans eller levererar plusresultat prognostiserar nämnden ett minusresultat för 2024 på - 737 tkr.

Mats Gustafsson
Samhällsbyggnadschef

Bilaga

Förslag till delårsbokslut för nämndens verksamheter

Beslut till

Kommunstyrelsen

Samhällsbyggnadsnämnden

Ordförande: Dan Larson (M)

Produktionschef: Mats Gustafsson

Totalt (tkr)	Delårs- boks lut 2024	Helårs- prognos 2024
Budget, netto	11 333	16 996
Utfall, netto	12 656	17 733
Avvikelse	-1 323	-737

VERKSAMHETSOMRÅDE

- Plan och bygglov
- Räddningstjänst
- Bostadsanpassning
- Strandskydd
- Mark och exploatering
- Kartverk, gatunamn, adresser
- GIS, befolkningsprognos
- Infrastrukturplanering, Ostlänken

EKONOMISK ANALYS

Resultat per augusti

Samhällsbyggnadsnämnden redovisar ett negativt resultat på - 1 323 tkr efter augusti.

Det negativa resultatet förklaras av fortsatt höga kostnader för bostadsanpassning som efter augusti överstiger budget med - 841 tkr. Vidare genererar de mer konjunkturkänsliga verksamheterna såsom bygglov, planverksamhet och exploatering fortsatt lägre intäkter och avviker från budget med - 1 242 tkr per sista augusti.

Årsprognos

Utifrån konjunkturläget är det troligt att den lägre intäktsnivån kommer att bestå året ut. Bedömningen just nu är att intäkterna kommer att bli så pass mycket lägre än tidigare år att de inte kan kompensera för de höga kostnaderna för bostadsanpassning. Trots att övriga delar av verksamheten är i balans eller levererar plusresultat prognostiserar nämnden ett minusresultat för 2024 på - 737 tkr.

Åtgärdsplan för en ekonomi i balans

Samtliga verksamhetsdelar som bedöms kunna påverkas ekonomiskt är i balans. Bostadsanpassning är en rättighetslagstiftning och det faktum att utfallet så här långt under

2024 är dubbelt så högt som budget är i princip omöjligt att påverka alls. Detsamma gäller intäktssidan för bygglov. De kostnader som kan påverkas är personalkostnader och där är bedömningen att den bemanning som finns på kontoret är nödvändig för att säkerställa kvalitet samt inte minst att vara rimligt bemannade när konjunkturen vänder. Inför kommande budgetarbete kommer de ekonomiska förutsättningarna för bostadsanpassning tas upp till diskussion.

MÅLUPPFYLLELSE

Nämndens och Kommunfullmäktiges mål gällande befolkningstillväxt på 1-2 % sett över en femårsperiod påverkas fortfarande starkt av tidigare tillväxtår och nås trots mycket lång tillväxt under 2024 med liten marginal. Nämndens mål gällande handläggningstider för bygglov nås med bred marginal och ligger för närvarande på en mediantid av 1 vecka. Nämndens mål gällande service till företagen nås.

VÄSENTLIGA

PERSONALFÖRHÅLLANDEN

Personalkostnaderna är lägre än gällande budget och personalstyrkan är bortsett från pågående sjukskrivning komplett.

75 % av personalen har fem eller färre sjukdagar per år vilket är en förbättring relativt föregående år. Två längre sjukskrivningar har dock påtagligt påverkat kontoret.

Resultatet i den senaste HME-undersökningen överstiger nämndens mål.

VIKTIGA FÖRHÅLLANDEN FÖR RESULTAT OCH EKONOMISK STÄLLNING

Omvärldsläget, prisutvecklingen och räntenivåerna kan komma att få stora konsekvenser för exploateringstrycket vilket i sin tur påverkar nämndens intäkter.

HÄNDELSER AV VÄSENTLIG BETYDELSE

Antalet pågående exploateringsprojekt är lägre än tidigare. Däremot pågår arbete med flera omfattande detaljplaner samt planering och genomförande av större infrastrukturprojekt såsom Resväg västra Trosa, väg 218 och Ostlänken.

Under hösten presenterades för andra gången resultatet i ett nationellt ledtidsindex som ett försök att mäta kommunernas effektivitet, kvalitet och tidsåtgång i samhällsbyggnadsprocessen. Glädjande nog placerade sig Trosa kommun på plats nummer ett bland alla deltagande kommuner.

FÖRVÄNTAD UTVECKLING

Den faktiska efterfrågan på nya bostäder är lägre än tidigare men det finns fortfarande ett visst tryck i kommunens alla delar, samtidigt som permanentning av fritidsbostäder fortsätter och också förstärks i områden där kommunalt VA byggs ut. Detta tenderar ofta att förstärkas ytterligare i sämre ekonomiska tider.

Det finns för närvarande en god planberedskap men det är samtidigt viktigt att fortsätta prioritera att ta fram nya detaljplaner för att kunna säkerställa långsiktig tillväxt.

Ombyggnationen av väg 218 pågår och planeringen för Ostlänken och infrastrukturåtgärder istället för Infart västra Trosa kommer ytterligare att konkretiseras. Trosa kommun medverkar aktivt i Trafikverkets arbete med dessa angelägna projekt.

UPPLYSNING OM VÄSENTLIGA PRIVATA UTFÖRARE

Mät- och kartverksamheten är nyligen upphandlad och bedrivs av Sweco i Katrineholm.

Detaljplaner på kommunal mark tas fram med hjälp av plankonsulter i enlighet med gällande ramavtal eller genom upphandling.

Samhällsbyggnadsnämndens mål

	Mål	Målprecisering	Uppfyllelse	Trend	Mätmetod
1.	Kommunen fortsätter att växa med 1-2 % i snitt under en femårsperiod	Målet mäts genom att ökningen av antalet invånare de senaste 5 åren jämförs med invånare för 6 år sedan. Ökningen i procent delas med 5 = snitt/år. Ökar befolkningen 0,9 – 0,99 % eller 2,1-2,9 % redovisas målet som delvis uppfyllt och markeras gult, annars rött.		↑	SCB, befolkningsstatistik
2.	Responstiden för de högst prioriterade larmen ska minska.	För att uppfylla målet ska den genomsnittliga responstiden för Prio 1-larm vara oförändrad eller minska relativt föregående år. Om responstiden ökar nås inte målet och redovisas rött.		↑	Kolada
3.	Handläggningen ska vara effektiv, rättsäker och kvaliativ.	För att uppfylla målet ska Trosa kommun tillhöra de 25 % bästa kommunerna i SKR:s Insiktsmätning gällande sammantagen servicefaktor för de sex myndighetsområden som mäts. Om resultatet är sämre än 25 % nås inte målet och redovisas rött.		↑	SKR:s insiktsmätning
4.	Den genomsnittliga handläggningstiden (medianvärde) för bygglovhantering ska vara högst fyra veckor.	För att uppfylla målet ska medianvärdet av samtliga hanterade bygglovsärenden under året vara högst fyra veckor. Om resultatet är högre än 4 veckor nås inte målet och redovisas rött.		↑	Egen mätning
5.	Hållbart medarbetarengagemang, totalt index 85	Samhällsbyggnadskontoret ska utifrån index vara på en nivå som matchar de 10 % bästa kommunerna för att målet ska uppfyllas. 11-20 % bästa kommunerna redovisas som delvis uppfyllt och markeras gult, medan sämre resultat är underkänt och markeras rött.		→	Kolada
6.	6. Kommunens omställning till ett hållbart samhälle (ekonomiskt, socialt och miljömässigt) ska tillhöra landets mest framgångsrika	Agenda 2030 har 15 övergripande mål som mäts på kommunnivå. Trosa mäter 13 mål, varav 5 bedöms som särskilt relevanta för SBN.			Kolada

Mål 1: Tillväxttakten ligger för närvarande lägre än nämndens mål men utfallet påverkas fortfarande av de starka tillväxtåren 2019-2021. Målet ser ut att nås då tillväxttakten är 1,9 %.

Mål 2: Mäts inte i delåret.

Mål 3: Det sammanlagda NKI-värdet var 86 i 2023 års mätning och det ger med god marginal en plats bland landets 25 % bästa kommuner.

Mål 4: Första halvåret 2024 redovisar en genomsnittlig (median) handläggningstid på 1 vecka.

Mål 5: Totalt index för 2023 var 92 och målet nås med bred marginal. Mätningen är ännu inte genomförd för 2024.

Mål 6: Mäts inte i delåret.

6

Samhällsbyggnadskontoret

Mats Gustafsson
Samhällsbyggnadschef
0156-520 27
mats.gustafsson@trosa.se

Tjänsteskrivelse

Datum
2024-09-12
Diarienummer
SBN/2024:31

Åtgärdsplan för en ekonomi i balans¹

Förslag till beslut

Samhällsbyggnadsnämnden överlämnar nämndens åtgärdsplan för en ekonomi i balans till kommunstyrelsen.

Ärendet

Så snart en avvikelse befaras eller har konstaterats ska nämnden vidta åtgärder inom ramen för sina befogenheter så att budget kan hållas. Detta innebär att förvaltningen samtidigt som det befarande underskottet redovisas för nämnden ska ge förslag till hantering av underskottet. Undantag kan gälla om avvikelsen är av relativt stor omfattning och fordrar förankring innan redovisning till nämnden. Då kan redovisningen göras vid nästkommande nämndsammanträde. Återkoppling ska även ske till det kommunstyrelsesammanträde som ligger närmast efter i tid.

Prognos

Samhällsbyggnadsnämnden redovisar ett negativt resultat på - 1 305 tkr efter augusti. Det negativa resultatet förklaras bland annat av att intäkterna för konjunktur känsliga verksamheter såsom bygglov och mark och exploatering avviker från budget med -1 242 tkr per sista augusti. Merparten av det negativa utfallet härleds dock till höga kostnader för bostadsanpassning. Kostnaderna överstiger budget med - 841 tkr.

Även om konjunkturförbättringar kan skönjas är det troligt att en lägre intäktsnivå kommer att bestå året ut. Bedömningen just nu är att intäkterna kommer att bli så pass mycket lägre än tidigare år att de inte kan kompensera för de höga kostnaderna för bostadsanpassning. Trots att övriga delar av verksamheten är i balans eller levererar plusresultat prognostiserar nämnden ett minusresultat för 2024 på - 737 tkr.

Förslag till åtgärder

Samtliga verksamhetsdelar som bedöms kunna påverkas ekonomiskt är i balans. Bostadsanpassning är en rättighetslagstiftning och det faktum att utfallet så här långt under 2024 är dubbelt budget är i princip omöjligt att påverka alls. Detsamma

¹ Styrmödel för Trosa Kommun, KF 2019-1126 § 96, dnr KS 2019/129

gäller intäktssidan för bygglov och mark och exploatering. De kostnader som kan påverkas är personalkostnader och där är bedömningen att den bemanning som finns på kontoret är nödvändig för att säkerställa kvalitet samt inte minst att vara rimligt bemannade när konjunkturen nu försiktigt börjar vända. Inför kommande budgetarbete är avsikten att fundera över hur ekonomin för bostadsanpassning långsiktigt ska hanteras.

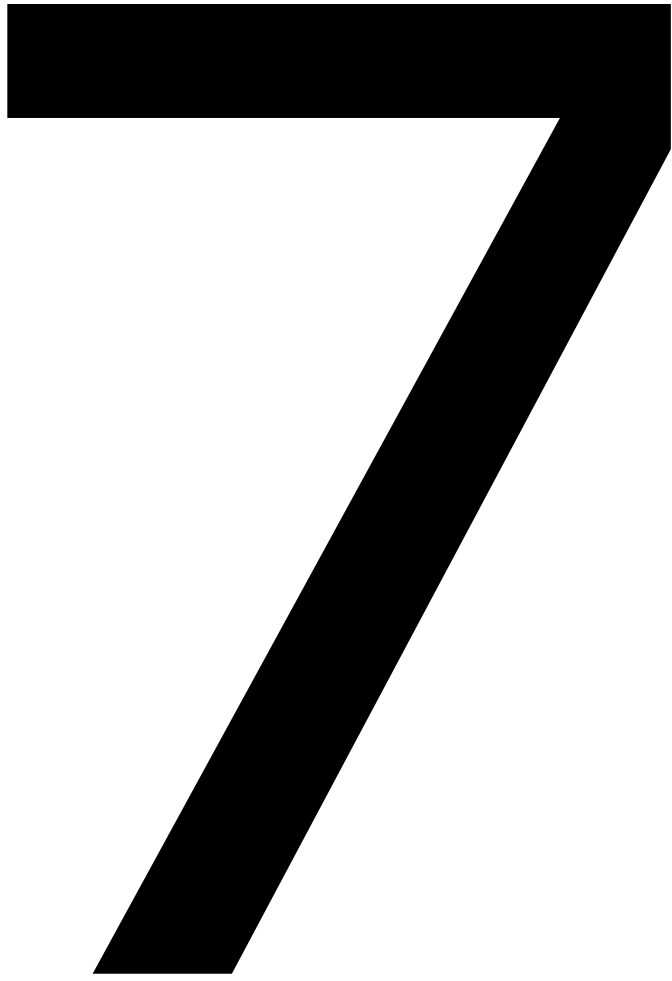
Åtgärder som genomförts under året är bland annat att avstå tillsättning av vikarier under föräldraledighet och långtidssjukskrivning, taxejusteringar samt att arbeta aktivt med att stärka intäktssidan. Det senare gäller såväl minder markförsäljningar som statsbidrag för småhusbyggande m.m.

Konsekvenser

De åtgärder som redan är vidtagna eller som bedöms kunna vidtas kommer inte ge resultat till helårsbokslutet utan lär ge full effekt först under 2025.

En konsekvens av att inte tillsätta vikarier under föräldraledighet och sjukskrivning är ökad arbetsbelastning för kvarvarande personal samt att vissa utvecklingsprojekt kan komma att ta länge tid att genomföra än vad som annars skulle ha varit fallet. Bedömningen är att det inte kommer att påverka handläggning eller myndighetsutövning i enskilda ärenden.

Mats Gustafsson
Samhällsbyggnadschef

Kommunkontoret
Sandra Berwing
Nämndsekreterare
0156 522 78
Sandra.berwing@trosa.se

Tjänsteskrivelse
Datum
2024-09-12
Diarienummer
SBN/2024:28

Sammanträdesplan 2025 för samhällsbyggnadsnämnden och arbetsutskottet

Förslag till beslut

Samhällsbyggnadsnämnden fastställer nämndens och arbetsutskottets sammanträdestider för år 2025.

Ärendet

För år 2025 ska sammanträdestider fastställas för samhällsbyggnadsnämnden samt arbetsutskottet. Förslaget är anpassat efter sammanträdestiderna för kommunstyrelsen och kommunfullmäktige.

Förslag på sammanträdestider 2025

2025	Samhällsbyggnadsnämnden	
	AU <i>14.00</i>	Nämnd <i>14.00</i>
Januari	21	
Februari		4
Mars	11	25 bokslut
April	22	
Maj	20	6 kvartal + budget
Juni		3
Juli		
Augusti	19	
September	23	2
Oktober		7 delårsbokslut
November	18	
December		2 internbudget

Sandra Berwing
Nämndsekreterare

8

Samhällsbyggnadsnämnden

Samhällsbyggnadskontoret

Mats Gustafsson

Samhällsbyggnadschef

0156-520 27

mats.gustafsson@trosa.se

Tjänsteskrivelse

Datum

2024-09-12

Diarienummer

SBN/2024:32

Handlingsprogram för förebyggande verksamhet och räddningstjänst enligt Lagen (2003:778) om skydd mot olyckor

Förslag till beslut

Samhällsbyggnadsnämndens förslag till kommunfullmäktige:

1. Kommunfullmäktige antar Handlingsprogram för förebyggande verksamhet och räddningstjänst från 2025 enligt Lagen (2003:778) om skydd mot olyckor.
2. Handlingsprogrammet ersätter nuvarande Handlingsprogram för en säkrare och tryggare kommun, antaget av kommunfullmäktige 2022-03-16 § 12.

Ärendets bakgrund

Sörmlandskustens Räddningstjänst har i samarbete med Samhällsbyggnadskontoret arbetat fram ett förslag till Handlingsprogram för förebyggande verksamhet och räddningstjänst från 2025 enligt Lagen (2003:778) om skydd mot olyckor. Ärendet är föranlett av att nu gällande handlingsprogram löper ut vid årsskiftet 2024/2025. En del bakgrundsmaterial och underliggande faktorer har blivit inaktuella och behövt uppdaterats och målen har slagits ihop och är nu fyra i stället för sex. I övrigt har inga förändringar genomförts.

Samhällsbyggnadskontorets bedömning

Samhällsbyggnadskontoret gör bedömningen att handlingsprogrammet på ett rimligt sätt beskriver såväl risker som förmåga. Det överensstämmer i princip helt med det gällande programmet och är bara marginellt justerat. Det kan därmed antas och fungera som en övergripande vägledning för hur kommunen framgent ska arbeta med förebyggande verksamhet och räddningstjänst.

Mats Gustafsson

Samhällsbyggnadschef

Bilaga

Handlingsprogram för förebyggande verksamhet och räddningstjänst från 2022 enligt Lagen (2003:778) om skydd mot olyckor

Beslut till

Kommunstyrelsen

Handlingsprogram

Strategi från och med 2025 enligt Lagen (2003:778) om skydd mot olyckor

Beslutad i: Kommunfullmäktige

Innehåll

1 INLEDNING	1
2 BESKRIVNING AV KOMMUNERNA	2
2.1 Riskobjekt	3
2.2 Nyköpings kommun.....	3
2.2.1 Utvecklingstendenser	4
2.3 Gnesta.....	4
2.3.1 Utvecklingstendenser	4
2.4 Oxelösund.....	5
2.4.1 Utvecklingstendenser	5
2.5 Trosa.....	5
2.5.1 Utvecklingstendenser	5
3 STYRNING AV SKYDD MOT OLYCKOR	7
4 RISKER	8
4.1 Övergripande beskrivning.....	8
4.2 Inträffade händelser.....	8
4.3 Per olyckstyp.....	9
4.3.1 Brand i byggnad.....	10
4.3.2 Framtidsspaning	15
4.4 Brand utomhus	15
4.4.1 Brand i skog eller mark	15
4.4.2 Brand i fordon/fartyg	16
4.4.3 Brand i avfall/återvinning	16
4.4.4 Framtidsspaning	16
4.5 Trafikolycka	16
4.5.1 Särskilda riskobjekt.....	17
4.5.2 Framtidsspaning	18
4.6 Olycka med farliga ämnen	18
4.6.1 Särskilda riskobjekt.....	19
4.6.2 Framtidsspaning	20
4.7 Naturolycka	20
4.7.1 Ras och skred	20
4.7.2 Erosion.....	20
4.7.3 Översvämning	20

4.7.4 Storm.....	21
4.7.5 Extremt snöfall	21
4.7.6 Värmebölja	21
4.7.7 Framtidsspaning.....	21
4.8 Drunkning	21
4.8.1 Framtidsspaning.....	22
5 VÄRDERING.....	23
6 MÅL	25
7 FÖREBYGGANDE – FÖRMÅGA OCH VERKSAMHET	26
7.1 Tillsyn 5 kap 1§	26
7.2 Tillsyn 2 kap 4§.....	26
7.3 Planering.....	27
7.4 Stöd till den enskilde.....	27
7.5 Övriga förebyggande åtgärder.....	27
7.6 Rengöring och brandskyddskontroll	28
8 RÄDDNINGSTJÄNST – FÖRMÅGA OCH VERKSAMHET	29
8.1 Övergripande beskrivning.....	29
8.1.1 Tillgång till egna resurser.....	29
8.1.2 Tillgång till resurser i samarbete med andra kommuner.....	31
8.1.3 Alarmering av räddningsorganet	31
8.1.4 Brandvattenförsörjning	31
8.1.5 Tid från att larmet inkommer till 112 till att första kommunala räddningsresurs när samtliga delar av kommunen, inklusive larmhanteringen.....	32
8.1.6 Överlåtande åt annan att vidta inledande begränsade åtgärder	44
8.1.7 Samverkan med andra aktörer	44
8.1.8 Varning och information till allmänheten	44
8.2 Operativ förmåga per olyckstyp.....	45
8.2.1 Brand i byggnad.....	47
8.2.2 Brand utomhus	48
8.2.3 Trafikolycka	49
8.2.4 Olycka med farliga ämnen	50
8.2.5 Naturolycka	51
8.2.6 Drunkning.....	51
8.3 Ledning i räddningstjänsten.....	52
8.3.1 Övergripande ledning	53
Vakthavande räddningsschef (VRCH).....	54

Vakthavande befäl (VB)	54
Larm- och ledningsoperatör (LOP)	55
8.3.2 Ledning av insats	55
Regional insatsledare (RIL)	56
8.3.3 Ledningsstöd	57
8.4 Samtidiga och omfattande räddningsinsatser	57
8.5 Räddningstjänst under höjd beredskap.....	58
9 UPPFÖLJNING, UTVÄRDERING OCH LÄRANDE	60
9.1 Uppföljning och utvärdering	60
9.2 Olycksundersökning och AAR	60

1 Inledning

Varje år rycker räddningstjänsterna i Sverige ut på cirka 120 000 larm. Drygt 30 000 av dessa är olyckor med någon form av skada, och 20 000 är olyckstillbud. Nästan lika många händelser är händelser då räddningstjänsterna ger första hjälpen eller är förlängd arm åt den prehospitaled sjukvården, det som kallas I väntan på ambulans (IVPA). Och vid 45 000 av larmen har räddningstjänsten konstaterat att det inte finns någon risk för skada.¹ Sörmlandskustens räddningstjänst (SKRTJ) larmas årligen på cirka 1250 larm.

Direkta kostnader för egendomsskador som är orsakade av bränder i bostäder uppgår årligen till 2 miljarder kronor². Under de senaste tio åren har det i snitt omkommit 85 personer i bränder varje år, och de allra flesta omkommer i bostadsbränder³. Under samma tidsperiod har det omkommit cirka 91 personer varje år i vägtrafikolyckor⁴.

När vi aktivt och effektivt förebygger och hanterar olyckor kan vi både minska det personliga lidandet och samtidigt göra stor samhällsekonomisk nytta.

Kommunen ska enligt 3 kapitlet 3 § och 8§ enligt lagen (2003:778) om skydd mot olyckor (LSO) ha ett handlingsprogram för sin förebyggande verksamhet och räddningstjänst. Kommunens handlingsprogram ska omfatta de olyckor som kan leda till räddningsinsats i fredstid och under höjd beredskap. Handlingsprogrammet ska återge det aktuella läget i kommunen avseende riskbild, mål, förmåga och verksamhet.

Handlingsprogrammet gäller för Nyköpings, Trosas, Oxelösunds och Gnestas kommuner och är beskrivande på en övergripande nivå och grundar sig på andra mer detaljerade dokument, se bilaga A. Kommunerna bedriver räddningstjänst enligt LSO genom civilrättsliga avtal, där Nyköpings kommun är värdkommun. Tillsammans skapar vi Sörmlandskustens räddningstjänst.

¹ Statistik över räddningstjänstens insatser, MSB.

² Kostnader för egendomsskador orsakade av bostadsbränder, Brandforsk.

³ Statistik över omkomna i bränder, MSB (<https://www.msb.se/sv/amnesomraden/skydd-mot-olyckor-och-farliga-amnen/raddningstjanst-och-raddningsinsatser/statistik-om-olyckor-brander-och-skador/omkomna-i-brander/>)

⁴ Statistisk över vägtrafikolyckor, Trafikverket

(<https://www.transportstyrelsen.se/sv/vagtrafik/statistik/olycksstatistik/statistik-over-vagtrafikolyckor/>)

2 Beskrivning av kommunerna

Det finns stora variationer mellan de fyra kommunerna med avseende på bland annat befolkningsmängd, verksamheter samt geografiska förhållanden. Kapitlet avser att ge en allmän beskrivning av kommunernas geografiska område med fokus på befolkning, kommunernas område samt utvecklingstendenser.

Inom kommunerna bor cirka 96 700 människor på en yta om cirka 4000 km² vilket ger en befolkningstäthet om 24,18 personer per km² jämfört med riket 25,9 personer per km².

I Sveriges kommuner och regioners (SKR) kommungruppsindelning tillhör Nyköpings kommungruppen "mindre stad/tätort", Gnestas kommun "pendlingskommun nära större stad", Trosas kommun "pendlingskommun nära större stad" och Oxelösunds kommun "pendlingskommun nära mindre stad".⁵

Tabell 1: Befolkningsstatistik för de fyra samverkanskommunerna samt riket som helhet. Siffrorna gäller 2023-12-31. Källa: SCB befolkningsstatistikdatabas.

	Folk-mängd (antal)	Kvinnor (%)	Män (%)	0-17 år (%)	18-69 år (%)	70 år (%)	Utländsk bakgrund (%)	Medel-ålder (år)
Hela riket	10 551 707	49,7	50,3	20,6	63,9	15,5	27,2	41,9
Gnesta	11 520	49	51	21	60	19	18	43,9
Nyköping	58 200	50	50	21	60	19	22	43,5
Oxelösund	12 106	49	51	20	58	22	28	45,7
Trosa	14 885	50	50	22	59	19	20	44,2

Inkomstskillnader har visat sig ha en inverkan på antalet händelser där områden med sämre socioekonomiska förutsättningar tenderar att generera fler händelser dit räddningstjänsten rycker ut.

Tabell 2: Medelinkomsten i respektive kommun 2023 fördelat på kvinnor och män

Medelinkomst (Kr)	Kvinnor	Män
Riket	34700	35200
Gnesta	34600	36000
Nyköping	33300	34100
Oxelösund	34300	34000
Trosa	35700	37100

⁵ Genomsnittlig månadslön inom kommuner efter kommun och kön. År 2007 - 2023. PxWeb (scb.se)

2.1 Riskobjekt

Inom kommunernas område finns ett antal objekt med en förhöjd riskbild, så kallade riskobjekt. Riskobjekten är av sådan art att de pekas ut som Seveso-anläggning enligt Sevesolagstiftningen alternativt farlig verksamhet enligt LSO.

Sevesoanläggningar är anläggningar där stora mängder farliga kemikalier hanteras och omfattas av krav enligt lagen (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor. Lagen har sitt upphov från det så kallade Seveso-direktivet som antagits i EU för att förebygga allvarliga olyckor inom kemiindustrin och begränsa följderna för människor och miljö. I lagstiftningen finns två kravnivåer: låg och hög. Ägarna och verksamheterna har krav på sig att regelbundet genomföra riskanalyser och handlingsprogram för hur allvarliga kemikalieolyckor ska förebyggas. Farlig verksamhet enligt LSO är en anläggning där verksamheten innebär fara för att en olycka ska orsaka allvarliga skador på människor eller miljön där anläggningens ägare eller den som utövar verksamheten på anläggningen är skyldig att i skälig omfattning hålla eller bekosta beredskap med personal och egendom och i övrigt vidta åtgärder för att begränsa sådana skador enligt LSO 2 kap. 4§. Denna beredskap ska komplettera kommunens beredskap för räddningsinsats. Det är Länsstyrelsen som beslutar vilka anläggningar i länet som omfattas av denna paragraf. Flygplatser som har godkänts enligt 6 kap. 9§ första stycket i luftfartslagen ska också omfattas av 2 kap. §4 enligt LSO. Alla Seveso-anläggningar oavsett kravnivå klassificeras som farliga verksamheter.

Tabell 3: Farlig verksamhet och Sevesoverksamheter inom kommunerna

Objekt	Kommun	Seveso	Farlig verksamhet
SSAB	Oxelösund	Högre	Ja
Oxelösunds hamn	Oxelösund	Högre	Ja
Linde Gas AB	Oxelösund	Lägre	Ja
Hagnesta bergtäkt	Nyköping	Lägre	Ja
Stockholm Skavsta flygplats	Nyköping	-	Ja
Studsvik Nuclear AB	Nyköping	-	Ja
AB Svafo	Nyköping	-	Ja
Cyclife Sweden AB	Nyköping	-	Ja
Hagby bergtäkt	Trosa	Lägre	Ja

2.2 Nyköpings kommun

Nyköping är en kustkommun en timme söder om Stockholm där närheten till Europas storstäder via Stockholm Skavsta flygplats, skärgården och det sörmländska kulturlandskapet gör Nyköping till en attraktiv boplats. Kommunen består av tätorterna Nyköping, Aspa, Bergshammar, Buskhyttan, Enstaberga, Jönåker, Nävevarn, Runtuna, Råby, Sillekrog/Lästringe, Sjösa, Skeppsvik, Stavsjö, Stigtomta, Svalsta, Tystberga, Vrena och Ålberga. Strax över 30% av befolkningen finns utanför Nyköping tätort.

Genom kommunen löper den trafikintensiva E4:an, och det finns också järnvägar som löper genom kommunen. Järnvägarna trafikeras av både person- och godståg. Stockholm Skavsta flygplats ligger knappt 10 kilometer utanför Nyköping.

Inom tätorten finns större idrottsanläggning i form av Rosvalla med flertalet större inomhushallar och utomhusplaner. Intill Rosvalla finns även två av ortens fyra höga hus med ett våningsantal som överstiger 16 våningar, de andra två finns inom hamnområdet. Centrum består av blandad bebyggelse från små tidigare fiskebodas till fyra köpcentrum och butiker. Utanför centrum intill E4:an återfinns två handelsområden, Påljungshage samt Gumsbacken som lockar många personer.

2.2.1 Utvecklingstendenser

Den demografiska utmaningen beror förenklat på att antalet äldre samt personer i behov av välfärdstjänster ökar snabbt. De närmaste 10 åren beräknas hela 56 % av den totala befolkningsökningen bestå av åldersgruppen 80 år eller äldre. Detta ger en kommunal utmaning om framför allt ett ökande behov hos äldreomsorgen då vi blir allt äldre och kan leva med fler och svårare sjukdomar.

Antalet invånare i Nyköping ökar och prognoser visar även framåt på en fortsatt tillväxt. Befolkningsökningen kräver en kontinuerlig utbyggnad av bostäder och infrastruktur. Under den senaste 10-årsperioden har Nyköping procentuellt sett varit en av de kommuner i Sverige som byggt flest nya bostäder. Den höga takten på byggandet fortsätter även framåt då den ökande befolkningen medför en ökad efterfrågan på bostäder samt verksamhetslokaler för skola, barnomsorg och äldreomsorg.

Nyköping är en växande kommun och detta ställer inte bara krav på fler bostäder utan också infrastruktur och service. Nyköping stadskärna förtätas där både genom att verksamhetsområden omvandlas till bostadsområden utan också genom att tidigare obebyggda tomter bebyggs samt äldre hus rivs och ger plats för större byggnader. Det planeras fler skolor och förskolor inom kommande år i takt med att staden växer. Flera av kommunens verksamhetsområden som omringar staden har utökats och fler verksamheter planeras framöver i takt med att behovet av industrimark ökar. Befolkningen väntas öka med i snitt 343 personer/år till och med år 2040.

2.3 Gnesta

Gnesta är en mångfacetterad kulturkommun precis vid länsgränsen mot Stockholm som under sommaren kraftigt ökar sitt invånarantal i och med alla fritidshus som finns i kommunen. Gnesta är också en utpräglad småföretagarkommun med cirka 1 400 registrerade företag i branscher. Tätorterna är tre till antalet där centralorten i kommunen är Gnesta där ungefär hälften av kommuninvånarna bor. De två andra tätorterna återfinns en mil västerut i Björnlunda, samt ytterligare en mil västerut ligger Stjärnhov.

Genom kommunen och respektive tätort går järnvägen, vilken trafikeras av både persontåg (fjärrtåg och pendeltåg) samt godståg.

En stor andel av invånarna pendlar till och från Gnesta kommun, där utpendlingen mot Stockholm är störst med ca 3000 personer.

2.3.1 Utvecklingstendenser

Den demografiska utmaningen beror förenklat på att antalet äldre samt personer i behov av välfärdstjänster ökar snabbt. De närmaste 10 åren beräknas hela 56 % av den totala befolkningsökningen bestå av åldersgruppen 80 år eller äldre. Detta ger en kommunal utmaning om framför allt ett ökande behov hos äldreomsorgen då vi blir allt äldre och kan leva med fler och svårare sjukdomar.

I samband med en ökande befolkning planeras för ett omfattande bostadsbyggande i kommunen som i sin tur medför volymökningar inom förskola, grundskola etcetera. Etableringar av bostäder kommer ske i Gnesta tätort samt i mindre omkringliggande delar av kommunen.

2.4 Oxelösund

Oxelösunds kommun är geografiskt beläget på Sveriges östra kust i Södermanlands län. En stor del av kommunens yta utgörs av vatten, vilket präglar kommunens möjligheter och utmaningar. Kommunens geografiska läge möjliggör närhet till skärgård, natur samt goda kommunikationer såsom riksväg 53, E4, Skavsta flygplats samt regional och nationell tågtrafik. Med dessa goda kommunikationer nås enkelt omkringliggande städer såsom Nyköping, Norrköping, Linköping och Stockholm. Oxelösund har en stark industrihistoria vilken fortfarande gör sig påmind i och med SSAB och Oxelösunds hamn, vilka är två stora arbetsgivare inom kommunen.

2.4.1 Utvecklingstendenser

Den demografiska utmaningen beror förenklat på att antalet äldre samt personer i behov av välfärdstjänster ökar snabbt. De närmaste 10 åren beräknas hela 56 % av den totala befolkningsökningen bestå av åldersgruppen 80 år eller äldre. Detta ger en kommunal utmaning om framför allt ett ökande behov hos äldreomsorgen då vi blir allt äldre och kan leva med fler och svårare sjukdomar.

Oxelösunds befolkningsmängd växte 11% mellan 2000–2023. Kommunen har som mål att fortsätta växa. Denna utveckling ska mötas med bostäder, skola, service och rekreation samtidigt som detta sker i samklang med bevarande av viktiga natur- och kulturvärden.

2.5 Trosa

Trosa kommun är en ung kustkommun med gamla anor. Trakten runt Trosa har varit befolkad sedan lång tid tillbaka. Genom kommunen flyter stillsamt Trosaån, den gamla båtförbindelsen med Mälaren som gjorde Trosa till en viktig handelsstad.

Trosa har varit och är en kommun i stark tillväxt, mycket tack vare sin attraktivitet och sitt strategiska läge som en del av Stockholms arbetsmarknadsregion. Tätorterna Trosa, Vagnhärad och Västerljung tillhörde under tidigare Nyköpings kommun men 1992 delades storkommunen och Trosa kommun bildades. Sammanlagt bor här idag ca 14 700 invånare. Trosa kommun väntas växa procentuellt mest i hela landet, och den vanligaste inflyttaren är mellan ett och fyra år gammal. Under sommarhalvåret fördubblas befolkningen och besöksnäringen är ett viktigt inslag.

2.5.1 Utvecklingstendenser

En framtida demografisk utmaning är att antalet äldre samt personer i behov av välfärdstjänster ökar snabbt. Detta ger en kommunal utmaning med framför allt ett ökande behov av äldreomsorg då vi blir allt äldre och kan leva med fler och svårare sjukdomar.

Huvudorterna, Trosa, Vagnhärad och Västerljung, behöver varsam och väl genomtänkt tillväxt med eftersträvan att växa hållbart och med utgångspunkt i varje ords särprägel.

Mycket tyder på att exploateringstrycket trots konjunktur- och omvärldsförändringar kommer att vara fortsatt högt. Detta innebär högt tryck på bygglov- och planverksamhet.

Arbetet under de kommande åren kommer således att handla om att fortsätta hantera en fortsatt tydlig tillväxt i samtliga tätorter. Omfattande planerings- och genomförandeuppgifter avseende större infrastrukturprojekt kommer att fortsätta. Detta gäller såväl alternativ till Infart västra Trosa, Ostlänken som väg 218.

3 Styrning av skydd mot olyckor

Kapitlet avser att ge en beskrivning av hur uppgifterna enligt LSO är fördelade inom kommunerna.

Nyköpings kommun sköter genom civilrättsliga avtal förebyggande verksamhet och räddningstjänst enligt LSO åt grannkommunerna Gnesta, Oxelösund och Trosa. Arbetet utförs av Sörmlandskustens räddningstjänst.

Då handlingsprogrammet är ett övergripande flerårigt, politiskt styrdokument är bedömningen att det inte är lämpligt att i detalj beskriva räddningstjänstens verksamhet i alltför detaljerade beskrivningar. Mer detaljerade beskrivningar återfinns i underliggande dokument som hänvisas till i texten och återfinns i Bilaga A: Dokumentförteckning.

Kommunerna

Kommunfullmäktige beslutar om handlingsprogrammet med bland annat övergripande mål.	Nämnderna har ansvaret för att arbetet inom sina respektive områden bedrivs enligt kommunens handlingsprogram.
Kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret för LSO i kommunen och utövar genom ansvariga tjänstemän fortlöpande uppföljning och tillsyn över arbetet.	Sörmlandskustens räddningstjänst ansvarar för utförandet inom stor del av LSO området vilket regleras i ingångna avtal med Nyköpings kommun.

Ansvaret för uppfyllnad av LSO är fördelat på olika nämnder inom respektive kommun enligt tabell.

Tabell 4 Ansvaret för uppfyllnad av LSO för respektive kommun

Kommun	
Nyköping	Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden ansvarar för Tillsyn och Sotningsärenden (5 kap 1§, 3 kap 4§), Kommunstyrelsen ansvarar för resterande delar av LSO-området.
Trosa	Samhällsbyggnadsnämnden ansvarar för LSO-området inom ramen för avtalet med Nyköpings kommun (Sörmlandskustens räddningstjänst).
Oxelösund	Kommunstyrelsen ansvarar för hela LSO-området inom ramen för avtalet med Nyköpings kommun (Sörmlandskustens räddningstjänst).
Gnesta	Samhällsbyggnadsnämnden ansvarar för LSO-området inom ramen för avtalet med Nyköpings kommun (Sörmlandskustens räddningstjänst).

4 Risker

Kapitlet innehåller en beskrivning av kommunens risker, i form av en sammanvägd bedömning av vilka händelser inom kommunens geografiska område som kan föranleda räddningsinsatser. I kapitlet presenteras också sannolikhet eller frekvens för att olyckor ska hända och konsekvenserna för de fall att olyckor händer.

För att bedöma hur olika risker kan undvikas eller hanteras behöver riskanalyser användas som ett dagligt arbetsverktyg. Det sker genom en aktiv omvärldsbevakning och ett brett perspektiv med realism och verklighetsförankring. En grundligare riskanalys vilken uppdateras på årsbasis ligger till grund för beskrivningen i detta kapitel.

4.1 Övergripande beskrivning

SKRTJ:s geografiska områdesansvar omfattar fyra kommuner med varierad och komplex riskbild. Det finns stora industrier, flygplatser, stambanor för järnväg, E4, stora eventanläggningar och höga hus som bidrar till riskbilden. Stor del av området utgörs av landsbygd med dess utmaningar för tillgänglighet och närhet.

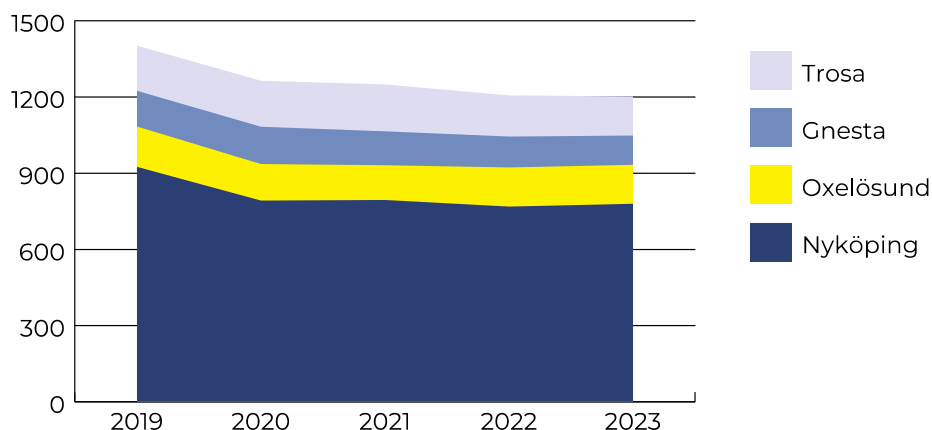
Tre av kommunerna räknas som kustkommuner med en större skärgårdsmiljö.

Utifrån den varierande riskbilden finns en stor variation i vilka olyckor som kan inträffa och vilka konsekvenser det kan leda till. Olyckor som uppstår kan drabba olika värden (liv och hälsa, egendom och miljö), pågå under olika lång tid, ha olika stor omfattning, vara tillfälliga eller långvariga och kan skilja i hur pass reversibla de är. Allt går heller inte att förutsäga, men det finns flera olika situationer som det är rimligt att behöva hantera. Händelser som hanteras varierar alltifrån bränder i bostäder och mark samt trafikolyckor till sällanhändelser som större utsläpp av farliga ämnen, omfattande brand på fartyg, bränder i undermarksanläggningar eller på sjukhus, terrorattentat och allvarliga olyckor vid farliga verksamheter.

4.2 Inträffade händelser

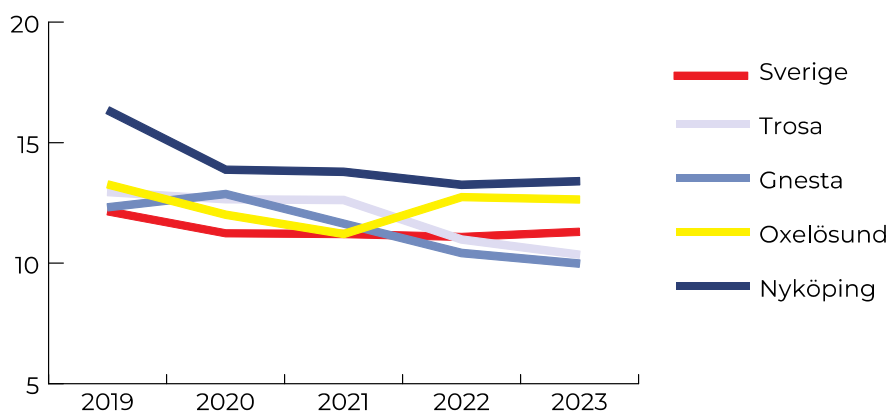
Det totala antalet räddningsinsatser vilka SKRTJ larmats till per kommun är fördelade enligt figur 1 nedan. SKRTJ responderar i nuläget årligen till cirka 1250 räddningsinsatser. Det är en minskning från cirka 1500 räddningsinsatser år 2018. Av de cirka 1250 räddningsinsatserna sker cirka två tredjedelar av dessa inom Nyköpings kommun och övriga i en mer jämn fördelning mellan Trosas, Oxelösunds och Gnestas kommuner.

Figur 1: Totalt antal räddningsinsatser mellan år 2019–2023 för respektive kommun inom SKRTJ. Omfattar både insatser som var räddningstjänst enligt LSO samt andra uppdrag.⁶

Vid analys av antalet räddningsinsatser per 1000 invånare inom SKRTJ:s medlemskommuner (figur 2), förtydligas bilden om den positiva utvecklingen av det minskade antal räddningsinsatser. För Nyköpings, Gnestas och Trosas kommun har antalet räddningsinsatser per 1000 invånare minskat sedan år 2019. Även Oxelösunds kommun har minskat något sedan år 2019 om än något mindre än de andra kommunerna. Trots den positiva utvecklingen ligger fortfarande Nyköpings och Oxelösunds kommuner något över genomsnittet i Sverige.

Figur 2: Totalt antal räddningsinsatser per 1000 invånare mellan år 2019–2023 för respektive kommun inom SKRTJ samt genomsnitt i Sverige.⁷

4.3 Per olyckstyp

Nedan beskrivs de uppdrag räddningstjänsten genomför och statistik av de lokala riskerna per olyckstyp med en första generell beskrivning av olyckstyper som gäller samtliga kommuner. Data som presenteras inom kapitlet utgår från åren 2019–2023.

Antalet uppdrag som räddningstjänsten responderar på presenteras i tabellen 5. Den största andelen uppdrag är de inträffade eller befarade olyckorna som inkommer via SOS Alarm. SKRTJ responderar även på IVPA-larm som betyder "i väntan på ambulans" som innefattar bland annat hjärtstoppslarm, detta görs genom avtal med Region Sörmland.

⁶ Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps statistikdatabas. Statistik hämtad: 2024-07-03.

⁷ Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps statistikdatabas. Statistik hämtad: 2024-07-03.

Tabell 5 Antal uppdrag som räddningstjänsten responderar på

Antal händelser per övergripande uppdragstyp inom SKRTJ 2019–2023	Antal	Andel
Inträffad eller befarad olycka	5322	84 %
Första hjälpen eller sjukvård i väntan på ambulans (IVPA)	427	7 %
Hjälp till ambulans	169	3 %
Hjälp till polis	31	<1 %
Övrigt annat uppdrag	375	6 %

De inträffade eller befarade olyckorna är SKRTJ:s huvudsakliga uppdrag. De är de räddningsinsatser eller befarade räddningsinsatser där det initialt föreligger fara för liv, hälsa, miljö eller egendom. Fördelningen av inträffade eller befarade olyckor som SKRTJ responderar på inom vårt geografiska ansvar mellan år 2019–2023 presenteras i diagrammet nedan.

4.3.1 Brand i byggnad

Kapitlet brand i byggnad delas in dels utifrån SKRTJ medlemskommuner, dels utifrån klassificerade verksamhetstyper enligt MSB:s statistikdatabas. Mellan år 2019–2023 genomförde SKRTJ 555 räddningsinsatser kopplat till brand i byggnad i Nyköpings, Oxelösunds, Gnestas och Trosas kommuner vilket innebär ett genomsnitt på cirka 110 händelser per år.

Fördelningen av brand i byggnad utifrån SKRTJ medlemskommuner redovisas i tabell 6 nedan. Tabellen visar också genomsnittet av brand och brandtillbud per 1000 invånare i medlemskommunerna samt nationell jämförelse.

Tabell 6 Bränder i byggnader, fördelat på år och kommun

	2019	2020	2021	2022	2023	Andel %	Genomsnitt Per 1000 inv.
Nyköping	96	59	61	60	68	62 %	1,20
Gnesta	18	14	15	15	12	13 %	1,29
Trosa	12	14	21	14	19	14 %	1,10
Oxelösund	10	16	11	11	9	10 %	0,95
Sverige	11 124	10 820	10 884	10 346	10 361		1,03

I Sverige sker i genomsnitt 1,03 bränder i byggnad per tusen invånare. För SKRTJ:s medlemskommuner innebär det att Gnestas kommun med 1,29 händelser per 1000 invånare och Nyköping kommun med 1,20 händelser per 1000 invånare ligger högt över genomsnittet i Sverige. Trosa kommun med 1,10 händelser per 1000 invånare ligger något över genomsnittet och Oxelösund kommun med 0,95 händelser per 1000 invånare ligger något under.

Då tre av fyra medlemskommuner ligger över det nationella genomsnittet görs vidare analys av brand och brandtillbud i byggnad för att kontrollera om det föreligger särskild risk i någon verksamhetstyp.

Tabell 7 Byggnadstyp vid brand i byggnad

Typ	Antal	Andel
Boende (villa, fritidshus, rad-, par eller kedjehus, flerbostadshus)	338	61 %
Allmän verksamhet utom vård (skola, handel, restaurang m.fl.)	82	15 %
Övriga verksamheter (bensinstation, byggarbetsplats m.fl.)	61	11 %
Vård (sjukhus, kriminalvård och andra former av boende och vård)	46	8 %
Industri (kemisk-, livsmedels- och metallindustri m.fl.)	28	5 %

Vid verksamhetsindelning sticker brand och brandtillbud i boendemiljö kraftigt ut från mängden med 61 % av händelserna. Boendemiljö utgörs av exempelvis flerbostadshus, villor och fritidshus med flera. Brand och brandtillbud i boendemiljö redovisas mer i detalj under delkapitlet 4.3.1.1 Bostad.

Andra vanliga verksamhetstyper är allmän verksamhet utom vård så som skola, handel och restaurang som utgör 15 % av brand och brandtillbud. En liten andel av bränder och brandtillbud utgörs av vård- och industriverksamhet som utgör 8 % respektive 5 %.

I avsnitten nedan följer fördjupningar inom bränder i bostäder, allmän verksamhet så som skola och förskola, vårdmiljöer och industrier. Olyckstyperna kommer beskrivas gemensamt för alla fyra kommuner då en liten ökning av antalet inträffade händelser i de mindre kommunerna ger en kraftig statistisk ökning.

4.3.1.1 Bostad

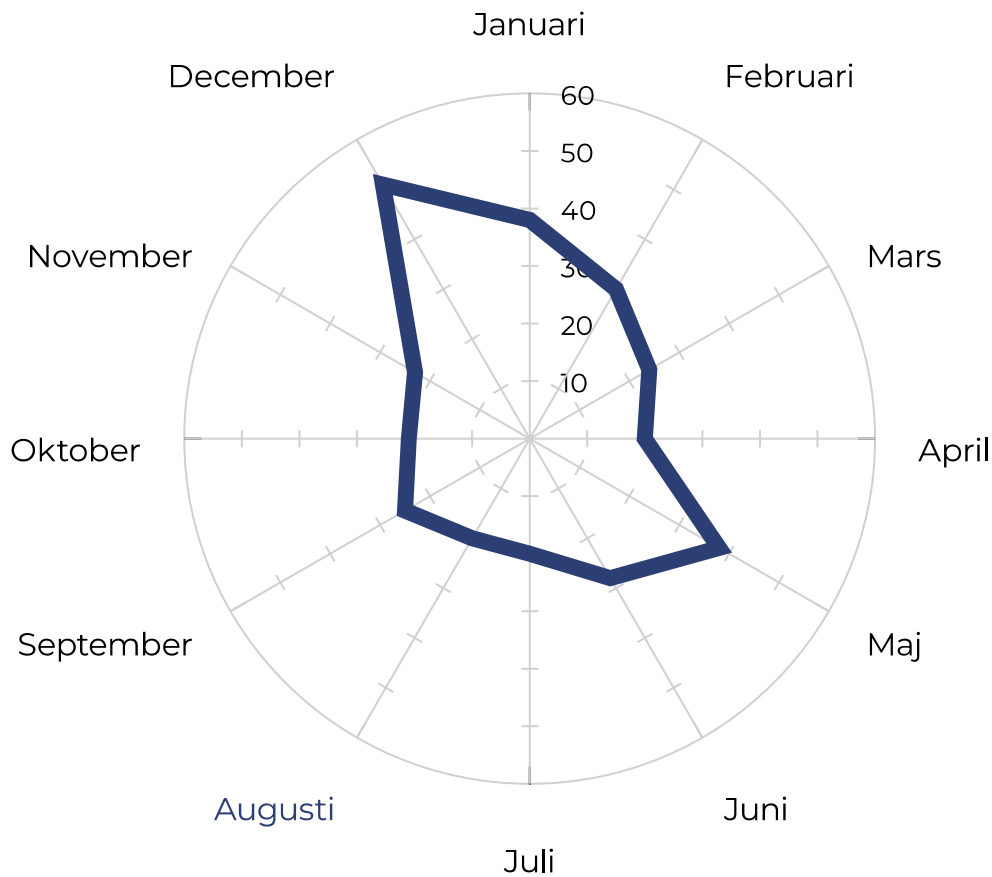
Brand och brandtillbud i boendemiljö utgör majoriteten av byggnadsbränder och utgör 61 % av SKRTJ byggnadsbränder. Bostadsbränder per 1000 invånare i respektive kommun

har stor variation som kan förklaras av det låga antal händelser per år. En ökning med 2–3 bränder eller brandtillbud per år innebär en stor procentuell ökning för den perioden. Genomsnittet av bränder och brandtillbud i boendemiljö för SKRTJ mellan år 2019–2023 per 1000 invånare är 0,74 händelser per år vilket är något högre än det nationella genomsnittet på 0,59 händelser under samma period.

Tabell 8 Bostadsbränder per 1000 invånare, fördelat per kommun och år

Bostadsbränder per 1000 inv.	2019	2020	2021	2022	2023	Genomsnitt per kommun	Genomsnitt SKRTJ
Nyköping	1,01	0,54	0,59	0,65	0,6	0,68	0,74
Gnesta	1,06	0,53	1,04	0,86	0,87	0,87	
Trosa	0,65	0,70	0,96	0,61	0,87	0,76	
Oxelösund	0,50	0,92	0,58	0,66	0,50	0,63	
Sverige	0,62	0,60	0,62	0,54	0,56	0,59	

Med ett litet antal händelser är det svårt att dra specifika slutsatser varför SKRTJ medlemskommuner ligger över det nationella snittet men det syns ändå i statistiken att kommunerna har en ökning i samband med mörkrets intåg under november till mars.

Ökningen i december beror på att personer börjar elda i kaminer/eldstäder samt att vi tänder fler levande ljus. Denna trend är tidigare känd och syns även i nationell statistik.

Cirka 90 personer omkommer i bostadsbränder varje år, där risken att omkomma inte är jämnt fördelad. Ålder och social utsatthet är tydliga delar som spelar in i risken att omkomma.

Forskningen har under en längre period satsat på området för att komma fram till vad en bostadsbrand är och vad de beror på och vi har nu ett bra underlag att jobba vidare med.

Områden med sämre levnadsvillkor, låg utbildningsnivå – förvärvsfrekvens – medelinkomst, har en fyra gånger högre sannolikhet att det ska uppstå en bostadsbrand dit räddningstjänsten rycker ut jämfört med områden med goda levnadsvillkor.

Rökning är en känd riskkälla och ligger bakom nästan 50 procent av alla dödsbränder.

4.3.1.2 Vårdmiljö

Enligt Boverkets byggregler ställs högre krav på brandskyddet i lokaler där det vistas människor som har begränsade eller inga förutsättningar att sätta sig själva i säkerhet, än i lokaler där det vistas människor som förväntas kunna sätta sig själva i säkerhet. De högre

brandskyddskraven gäller till exempel för behovsprövande boenden enligt Socialtjänstlagen, så som äldreboenden och stödboenden enligt lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS-boenden), sjukhus och förskoleverksamhet. Det byggnadstekniska brandskyddet i denna typ av lokaler ställer bland annat krav på brandcellsindelning och installation av sprinkleranläggningar. Förutom högre krav på det byggnadstekniska brandskyddet, krävs det också ett väl fungerande organisatoriskt brandskydd. Personalen i vårdmiljöer behöver därför kontinuerligt öva på att hantera bränder och utrymningssituationer. I lokaler där det vistas människor som har förmåga att sätta sig själva i säkerhet bygger utrymningsstrategin i de allra flesta fall på att människorna ska utrymma byggnaden i händelse av brand. I lokaler där människor saknar förmåga att sätta sig själva i säkerhet kan det i stället handla om så kallad horisontell utrymning, det vill säga att personerna i byggnaden ska förflyttas till en brandcell inom samma våningsplan och då är personalen helt avgörande för att en sådan utrymning lyckas.

En framtida utmaning är att Sverige har en allt större andel åldrande befolkning, och många äldre bor idag kvar hemma längre i stället för att flytta in på ett särskilt boende. I praktiken innebär det att många personer som har begränsad förmåga – eller helt saknar förmågan – att själva upptäcka en brand och sätta sig i säkerhet bor kvar i lokaler som förutsätter att personerna som vistas där kan sätta sig själva i säkerhet. Äldre är överrepresenterade i dödsbrandsstatistiken, och samhället behöver hjälpa till att skapa brandsäkra hemmiljöer för äldre som bor krav hemma.

Cirka 75 procent av de som omkommer i bränder gör det i sitt hem (Brandforsk, 2019)⁸. Majoriteten av de som har omkommit i bränder under åren 1999–2007 har omkommit i enskilda bostäder (villa, radhus, kedjehus, flerbostadshus), och endast sju procent har avlidit i brand på äldreboende (Jonsson, 2018)⁹.

4.3.1.3 Allmänna byggnader och verksamheter

Allmänna verksamheter och byggnader kan omfatta en rad olika objekt av varierande karaktär och komplexitet. Det kan vara allt från handel, hotell, restauranger, nattklubbar, större samlingslokaler, idrottsanläggningar till garage och andra undermarksanläggningar. Här finns det stor variation av antal människor som kan vistas i lokalerna/byggnaderna samtidigt. Vilka konsekvenser som kan uppstå varierar därför stort. I vissa anläggningar kan det finnas flera verksamheter inom samma byggnad och en del byggnader är sammanbyggda vilket kan göra en räddningsinsats mer komplicerad. Vid bränder i större allmänna byggnader kan ofta utrymning av alla människor som vistas i byggnaden vara ett av de största problemen. Utrymningsvägar sammanfaller ofta med räddningstjänstens insatsvägar för att ta sig in i byggnaden vilket kan orsaka krockar och svårigheter att påbörja räddningsinsatsen. I allmänna lokaler kan det också finnas människor med olika funktionsnedsättningar som inte kan förväntas klara av att utrymma helt på egen hand, utan behöver hjälp av räddningstjänsten. Stora lokaler innebär för räddningstjänsten risker med stora brandgasvolymmer samt att det kan vara långa inträngningsvägar.

⁸ Brandforsk, 2019. Nilsson, F. m.fl. *Bostadsbränder och äldre personer – tvärvetenskapliga framgångsfaktorer för reduktion av döda och svårt skadade*. Brandforsk 2019:5.

⁹ Jonsson, 2018. Jonsson, A. *Dödsbränder i Sverige – en analys av datakvalitet, orsaker och riskmönster*. Karlstad University Studies 2018:18.

4.3.1.4 Skolor och förskolor

Det är relativt vanligt att det brinner på skolor, men ofta är det små bränder som är anlagda inne i skolan under skoltid i exempelvis papperskorgar. De bränderna detekteras normalt sätt omgående av ett automatiskt brandlarm i byggnaden och kan antingen släckas av personer som befinner sig i lokalerna eller av räddningstjänsten som ofta snabbt är framme på plats tack vare det automatiska brandlarmet. Om det däremot börjar brinna på utsidan av byggnaden och skolan inte har detekterade takfötter och/eller vindsutrymmen kan det ta längre tid innan branden upptäckts och åtgärder för att släcka branden kan vidtas.

Sedan februari 2020 har tre skolor eller förskolor totalförstörts i bränder i Nyköpings kommun. Åtminstone två av bränderna misstänks vara anlagda. Det har även rapporterats in flertalet tillbud där bränder har anlagts intill skolors fasader. Det är ovanligt att människor omkommer i samband med bränder i skolor eller förskolor, utan det är främst egendom som påverkas vid skolbränder. En skolbrand blir ofta dyr för samhället i fråga om kostnader för ersättningslokaler, förlorat värde i byggnaden och inventarier.

4.3.1.5 Industri

Vid vissa industrier kan det finnas en förhöjd risk för brand, beroende på vad industrin har för verksamhet. Boverkets byggregler ställer krav på brandskyddet utifrån aspekten att människor ska hinna utrymma ur en lokal innan dess att branden har orsakat kritiska förhållanden i lokalen, och ställer således inte krav på egendomsskydd. Det innebär att en brand i en industrilokal kan få stora konsekvenser på byggnaden och därmed verksamheten och industrins ekonomi. Ofta är industrilokaler stora, vilket skapar möjlighet för stora brand- och brandgasvolymmer vilket i sin tur kan leda till intensiva brandförlopp.

4.3.2 Framtidsspaning

Det finns mycket som tyder på att vi kommer gå mot en alltmer hållbar energiförsörjning, vilket även kommer återspegla sig i hur bränderna i byggnader ser ut. Till exempel blir det allt vanligare att installera solcellspaneler på hustak, och att lagra energin i batterisystem i byggnaden. För att spara energi byggs också byggnader alltmer täta, vilket påverkar dynamiken i brandförloppen. Även nya byggnadsmaterial kommer in på marknaden, och det skapar nya förutsättningar för både brandskyddslösningarna och räddningstjänstens taktik vid bränder i byggnader.

4.4 Brand utomhus

En brand ute i skogen, i fordonet eller i papperskorgen är initialt ofta inte så komplex, men omständigheterna runt om kan göra att det blir en stor insats med stora konsekvenser.

Om branden startar nära en byggnad, bostad eller liknande kan spridningsrisken vara stor. Ofta är det ingen fara för liv i samband med brand utomhus, men en brand som sprider sig kan påverka egendom och miljö vilket kan få stora konsekvenser.

4.4.1 Brand i skog eller mark

SKRTJ har larmats till ca 75 mark- och skogsbränder per år de senaste tre åren. Bränder i skog och mark är väderberoende och säsongsbaserat. I det geografiska området finns det

mycket skog och mark och storleken på bränderna och insatsernas komplexitet varierar mycket från händelse till händelse.

Vid en större händelse med ogynnsamt väder kan insatsen bli mycket stor, resurskrävande och långdragen. En skogsbrand kan sprida sig fort och okontrollerat, varför evakuering utav enstaka hus eller större geografiska områden kan bli aktuellt. Det kan även vara aktuellt att spärra av vägar och järnvägar om eld eller rök sprider sig på ett sätt som innebär risker för den infrastrukturen. Att spärra av E4:an som löper genom Trosas och Nyköpings kommuner kan innebära en stor kostnad för samhället.

4.4.2 Brand i fordon/fartyg

SKRTJ har larmats till cirka 60 fordonsrelaterade bränder per år de senaste tre åren. Ett fordon som brinner som står i närheten av andra fordon eller en byggnad kan sprida sig och leda till stora konsekvenser. Idag finns det fordon som går på alternativa bränslen exempelvis el och gas, med detta kommer även andra risker och konsekvenser som medför att insatsen blir mer komplex och krävande.

4.4.3 Brand i avfall/återvinning

SKRTJ har larmats till cirka 30 bränder relaterade till avfall/återvinning per år de senaste tre åren. De vanligaste bränderna är i container eller sopkärl och de bränderna är ofta anlagda. Även här är spridningen till närliggande byggnader eller liknande den stora risken.

Brinnande sopkärl/container är något SKRTJ relativt ofta larmas till, ofta är det vid skolor och förskolor. Står de då för nära fasaden kan det spridning till byggnaden ske.

4.4.4 Framtidsspaning

Idag drivs våra fordon av flera olika typer av drivmedel och en utmaning för räddningstjänsten är att produktutvecklingen av nya bränslen och bränslesystem går fortare än säkerhetsutvecklingen på området. Det är möjligt att om takten för produktutvecklingen går mycket fortare än räddningstjänstens kunskapsnivå om drivmedlen höjs, så kan det, på grund av säkerhetsskäl, leda till mer passiva räddningsinsatser vilket ökar risken för brandspridning till närliggande objekt.

Till följd av klimatförändringarna kan bränderna i skog och mark förväntas öka i framtiden. Brandrisksäsongens längd antas öka och frekvensen av perioder då det råder hög risk för skogs- och markbrand förväntas öka (MSB, 2013)¹⁰. Hur skogsbränderna uppstår och sprids påverkas i hög grad av skogsbruket. Dels handlar det om att plantera skog på ett sätt som är ogynnsamt för brandspridning, dels om att skogsbolagen genomför riskanalyser baserade på brandriskvärden innan arbeten som kan orsaka skogsbränder påbörjas.

4.5 Trafikolycka

Trafikolyckor kan huvudsakligen delas in i tre olika kategorier:

- Vägtrafik
- Spårtrafik
- Flygtrafik

¹⁰ MSB, 2013. *Framtida perioder med hög risk för skogsbrand. Analyser av klimatscenarier.*

Varje kategori kan delas in i vidare underkategorier så som fotgängare, cyklister, fordon, suicid och så vidare. Någon närmare indelning är den som finns i punktlistan ovan kommer inte att göras.

Vid trafikolyckor finns risk för skador på människor liv och hälsa, egendom och miljö. Människor som vistas i trafiken löper risk för att skadas, oavsett vilken typ av transportsätt som avses. Egendom kan skadas vid en krock och miljön kan ta skada vid utsläpp av drivmedel. Vid olyckor på en väg där bussar är inblandade, vid spårtrafikolyckor och flygplansolyckor finns det en överhängande risk att många personer skadas samtidigt.

Längs med både vägar och järnvägar fraktas farligt gods. En trafikolycka som involverar farligt gods kan vara med komplex att hantera än en olycka utan farligt gods. Beroende på vilket farligt gods som fraktas och hur det är involverat i olyckan kan det bli nödvändigt med stora avspärrade områden (skyddsavstånd). Vidare kan de farliga ämnena vara akut toxiska för människor eller miljö.

Utvecklingen av fordonsbränslen går framåt och idag finns det en rad olika drivmedel för vägfordon. Nya typer av bränslen innebär nya risker för räddningstjänstens personal. Ett exempel är eldrivna fordon som använder litium-jon-batterier för att lagra energin. Om litium-jon-batterierna utsätts för värme (brand) eller mekanisk påverkan (vid en krock) kan en så kallad termisk rustning initieras i batteriet och denna leder sedan till en brand i batterierna.

Alla brandgaser är giftiga, och i bränderna från litium-jon-batterier finns en förhöjd halt av det giftiga ämnet vätefluorid. Denna risk måste räddningstjänstens personal förhålla sig till.

4.5.1 Särskilda riskobjekt

Genom två av SKRTJ:s kommuner löper den trafikintensiva E4:an. Det är en viktig trafikled för transporter av människor, gods och tjänster. Störningar på E4:an kan få stora ekonomiska konsekvenser då varor och personer blir försenade. Antalet fordon som trafikerar E4 har ökat kraftigt. Under de senaste 20 åren har de fördubblats. Ett stickprov från Trafikverket visar att det varje dygn i snitt passerade drygt 14 000 fordon på E4 i höjd med trafikplats Tystberga under 2018 vilket är en dryg fördubbling jämfört med 1993 (Trafikverket, 2021)¹¹.

I Nyköpings kommun ligger Stockholm Skavsta Flygplats. Det finns risk att ett flygplan är involverat i en olycka och det kan leda till stora skador på människors liv och hälsa. På flygplatsen förvaras även stora mängder flygbränsle. Förutom passagerartrafik finns fyra skogsbrandbekämpningsflygplan lokaliserade på Skavsta, en gymnasieskola, ett hotell samt Kustbevakningens flygbas.

¹¹ Trafikverket, 2021. Vägtrafikflödeskartan (avsnitt 9710029).
<https://vtf.trafikverket.se/tmg101/AGS/tmg102.aspx?punktnrlista=9710029&laenkrollista=2&typ=Stick prov>
Hämtad 2021-08-27 kl. 08:30.

I tabell 9 nedan redogörs för särskilda riskobjekt med avseende på trafikolycka i SKRTJ:s kommuner.

Tabell 9 Särskilda riskobjekt fördelat per kommun

Riskobjekt	Kommun	Beskrivning av risken
E4	Nyköping, Trosa	Hårt trafikerad mötesfri motorväg. Transport av farligt gods. Risk för miljöutsläpp. Viktiga vattentäkter utefter vägen. Tungtrafik /Busstrafik som kan innebära många skadade. Störningar i trafiken medför stora samhällskostnader.
Väg 53	Nyköping, Oxelösund	Riksväg, mötande trafik. Tung trafik/Busstrafik. Farligt gods, risk för miljöutsläpp.
Väg 52	Nyköping	Riksväg mötande trafik. Tung trafik/Busstrafik. Risk för miljöutsläpp.
Väg 57	Gnesta	Riksväg mötande trafik. Tung trafik/ Busstrafik. Risk för miljöutsläpp.
Järnvägar	Nyköping, Gnesta, Oxelösund, Trosa	Urspårning, evakuering av persontåg, brand på persontåg.
Skavsta flygplats	Nyköping	Flygplats. Risk för skador på människors liv och hälsa, egendom och miljö.

4.5.2 Framtidsspaning

Trafikverket tar fram prognoser för hur trafikutvecklingen beräknas se ut i framtiden. Enligt dessa prognoser ser persontrafiken ut att öka både till 2040 och 2065 (Trafikverket, 2020)¹². Detta gäller för alla transportslag, där flygtrafiken står för den minsta ökningen i absoluta tal (räknat i personkilometer). Även godstrafiken ser ut att öka under de kommande decennierna (Trafikverket, 2020)¹³.

Trafikverket planerar att bygga en ny järnväg – Ostlänken – som kommer att sträcka sig genom Nyköpings och Trosas kommuner. Till skillnad från de järnvägar som finns i kommunerna idag kommer Ostlänken att innebära långa tågtunnlar, vilket ställer andra krav på räddningstjänstens insatsförmåga vid olyckor på järnväg.

En utmaning för räddningstjänsten är att produktutvecklingen av nya fordonsbränslen ofta går snabbare än kunskapshöjningen inom räddningstjänsten.

4.6 Olycka med farliga ämnen

En olycka med farliga ämnen kan få vitt skilda konsekvenser beroende på vilka ämnen som är involverade i olyckan och var den inträffar. Vissa ämnen har en akut toxicitet på människor, vilket betyder att människor som finns i utsläppets direkta närhet omedelbart kan komma till skada. Andra ämnen är akut toxiska för miljön och kan omedelbart orsaka irreversibla miljöskador när de inträffar.

¹² Trafikverket, 2020. Prognos för persontrafiken 2040 - Trafikverkets Basprognoser 2020-06-15. 2020-06-15. Publikationsnummer 2020:128.

¹³ Trafikverket, 2020. Prognos för godstransporter 2040 – Trafikverkets Basprognoser 2020. 2020-06-15. Publikationsnummer 2020:125.

Det är ämnets fysikaliska egenskaper som avgör hur farligt det är och vad som kan vara utsatt för fara. Om det till exempel är en väldigt kall vinterdag och det sker ett utsläpp av diesel är det inte nödvändigt att brandfaran är så stor. Om det däremot är en varm sommardag och det sker ett utsläpp av diesel inne på en industri där det finns heta ytor kan risken för brand vara mycket större. Likaså behöver ett utsläpp av ett giftigt ämne utanför tätbebyggt område inte utgöra någon större fara för människors liv och hälsa, men om samma ämne släppt ut i centrala delarna av en tätort kan människors liv vara direkt hotat.

Verksamheter som ska hantera större mängder farliga ämnen behöver särskilda tillstånd. Genom tillståndsgivningen ställs krav på hur ämnena ska hanteras för att utgöra en så liten risk som möjligt för omgivningen.

Tre av fyra av SKRTJ:s kommuner är kustkommuner, och där finns risken för ett oljeutsläpp och -påslag längs med kustremsan. Det kan vara fartyg som läcker drivmedel eller som släpper ut stora mängder till följd av tekniska fel eller olyckor.

4.6.1 Särskilda riskobjekt

Inom SKRTJ:s område finns flera verksamheter som använder farliga ämnen. Några industrier hanterar ämnen i sådan omfattning att krav ställs på dem genom Sevesolagstiftningen. I tabell 10 nedan listas ett par riskobjekt i kommunerna och riskerna för objektet beskrivs. För nämnare beskrivning av riskobjekt hänvisas till Kommunal plan för räddningsinsats (diarienummer ROS 21/3:14).

För transporter av farligt gods finns det rekommenderade vägar och järnvägar, både primära och sekundära transportleder. Sådana transportleder finns i samtliga av SKRTJ:s fyra kommuner.

Tabell 10 Riskobjekt med avseende på olyckor med farliga ämnen

Riskobjekt	Kommun	Beskrivning av risken
SSAB EMEA AB	Oxelösund	I processen bildas kolmonoxid, stenkolstjära och bensen. Gasol samt naturgas används i processen.
Studsvik	Nyköping	Inom området i Studsvik finns flera företag som på olika sätt arbetar med radioaktiva material.
Stockholm Skavsta Flygplats	Nyköping	Stora mängder flygbränsle.
Oxelösunds hamn AB	Oxelösund	Stora mängder olja samt gasolcistern.
Linde Gas AB	Oxelösund	Produktion, lagring och distribution av syrgas, kvävgas samt argon.
OxGas AB	Oxelösund	Terminal för flytande naturgas (LNG).
Bergtäkter	Nyköping och Trosa	Förvaring och användning av sprängmedel.

4.6.2 Framtidsspaning

SSAB håller på att gå över till en mer hållbar ståltillverkning, vilket kommer minska produktionen av kolmonoxid och öka användningen av naturgas. I övrigt finns det inga (för SKRTJ kända) planer på några nya farliga verksamheter eller verksamheter i som klassas som Sevesoverksamheter ska startas i någon av SKRTJ:s kommuner i närtid. Riskbilden förväntas därmed inte påverkas nämnvärt.

4.7 Naturolycka

Naturolyckor och klimatrelaterade olyckor är ett relativt brett område med allt från ringa konsekvenser för en fastighet till fullständig katastrof i global omfattning. SKRTJ:s geografiska område är ett av tio identifierade riskområden för ras, skred, erosion och översvämning i Sverige (MSB, 2021).¹⁴

I modern tid har SKRTJ:s kommuner drabbats av ett större skred i Vagnhärad 1997, samt flertalet översvämningar i samband med skyfall (senast Trosa juli 2021). Dessa händelser har inte haft några direkta konsekvenser på människors liv och hälsa, men har däremot orsakat omfattande ekonomiska konsekvenser och samhällsstörningar.

Stormar med nedfallande träd och byggnadsdelar, nederbörd i form av snö eller regn, översvämningar till följd av högt vattenstånd, ras och skred händelser som kan påverka människors liv och hälsa, egendom och miljö. Vid omfattande naturrelaterade olyckor är räddningstjänstens organisation ofta hårt belastad till följd av många inkommande larmsamtal från allmänheten. Det är därför inte ovanligt att räddningstjänsten prioriterar larmen och att många privatpersoner hänvisas till att själva ta hand om sin egendom om inget liv är i fara. Samhällets samlade resurser behöver ofta prioriteras till samhällsviktig verksamhet, till exempel eftersom farbarheten på vägar kan vara starkt påverkad.

4.7.1 Ras och skred

Det har inte förekommit några ras i naturen eller i byggnader orsakat av naturen i SKRTJ:s kommuner inom de senaste 20 åren. I området finns inga kända marksprickor som kan orsaka ras.

Skredet i Vagnhärad var ett jordskred som inträffade natten till den 23 maj 1997 i Ödesby, Vagnhärad. Skredet omfattade en cirka 200 meter lång sträcka längs med Trosaån och sträckte sig cirka 60 meter upp i en bebyggd lerslännt. Det förefaller osannolikt att ett motsvarande skred skulle starta i andra delar av SKRTJ:s kommuner.

4.7.2 Erosion

Sannolikheten av olyckor orsakade av erosion i SKRTJ:s område är relativt liten bortsett från vid en eventuell översvämning, varför ämnet hanteras under nästa rubrik.

4.7.3 Översvämning

En översvämning i vårt område kan orsakas av tre faktorer (rangordnat från mest sannolikt till minst sannolikt): extremt regn, extrem snösmältning, eller höjning av havsnivån.

¹⁴ MSB, 2021. Här är Sveriges största riskområden för ras, skred erosion och översvämning. <https://www.msb.se/sv/aktuellt/nyheter/2021/juni/har-ar-sveriges-storsta-riskomraden-for-ras-skred-erosion-och-oversvamning/> Hämtad 2021-08-26 kl. 16.10.

På senare tid har SKRTJ:s geografiska område drabbats av extrema regnväder då dygnsnederbörden uppmätts till rekordhöga 136,3 mm.¹⁵

4.7.4 Storm

I Sverige är det allt mer vanligt förekommande med blåsigt väder och höststormarna avlöser varandra. Vid ön Landsort utanför Trosa har vindhastigheter upp till orkanstyrka på 33 m/s uppmäts. Vid stormar finns risken för långvariga elavbrott samt begränsad framkomlighet på väg- och järnvägsnätet.

4.7.5 Extremt snöfall

SKRTJ:s kommuner har inte varit speciellt utsatta för stora snömängder. Högsta snödjupet som uppmätts i området uppgår till cirka 90 cm. Precis som med många andra naturolyckor kan extrema snöfall innebära en hög belastning på räddningstjänstorganisationen och det kan vara besvärligt med framkomlighet på viktiga vägar.

4.7.6 Värmebölja

En värmebölja kan få konsekvenser på människors liv och hälsa. Det kan innebära ökad dödlighet, inte minst i särskilt utsatta grupper. En värmebölja kan även få andra, indirekta konsekvenser så som solkurvor på järnvägar vilka kan leda till urspårningar och ökade brandriskvärden i skog och mark som leder till komplicerade skogsbränder.

4.7.7 Framtidsspaning

I framtiden bedöms klimatet få allt större inverkan på vår risk- och olycksbild. Effekten av klimatförändringarna kommer påverka samhällets alla aktörer. Klimatförändringarna kommer leda till högre temperaturer, intensivare regn och torka. Troligtvis kommer även risken för ras, skred, stormar och skogsbränder även öka framgent.

4.8 Drunkning

Drunkning och drunkningstillbud är vanligast förekommande vid bad på sommartid och skridskoåkning på vintertid. Det inträffar även drunkningar och tillbud vid vistelse på vatten eller is vid andra tillfällen så som fiske, fritidsbåtolyckor, suicid med flera.

Inom SKRTJ område finns en kust, insjöar och vattendrag. En mängd vatten som inbjuder till transporter, vistelse och aktiviteter på både vatten och is.

SKRTJ har blivit larmade på drunkningsolyckor och drunkningstillbud mellan fyra och elva gånger per år mellan åren 2019–2023. I snitt är det en person per år som omkommer i drunkning i SKRTJ:s kommuner.

Ny forskning visar att det sker ungefär 400 drunkningstillbud varje år och i hälften av drunkningarna omkommer personen. Antalet drunkningar har minskat under åren 2003–2017, förutom i åldersgruppen 0–4 år där den har ökat något. Studien visar att medianåldern för drunkning är 49 år och att drygt två tredjedelar var män. Kännetecknen för de som överlever drunkning, till skillnad till de som omkommer, är att de är yngre,

¹⁵ Detta inträffade i Trosa under sommaren 2021.

kvinnor och att händelsen har varit ett olycksfall. Överlevnaden är som högst bland flickor i åldrarna 0–17 och som lägst bland män över 66 år (Karolinska institutet, 2021).¹⁶

4.8.1 Framtidsspaning

Trenden för antalet drunkningar är positiv, allt färre personer drunknar. Sannolikheten för att drunkna är förknippad med simkunnighet och det finns undersökningar som visar att simkunnigheten minskar, och om simkunnigheten minskar finns det risk för att drunkningarna blir fler.¹⁷

¹⁶ Karolinska Institutet, 2021. Drunkning vanligare än man tidigare trott. <https://nyheter.ki.se/drunkning-vanligare-an-man-tidigare-trott> Hämtad 2021-08-26 kl. 15:50.

¹⁷ [Svenska Livräddningssällskapet ser med oro på resultatet av Skolverkets rapport om vikande simkunnighet bland landets sjätteklassare](#). Hämtad 2024-09-03.

5 Värdering

Detta kapitel ska beskriva värderingen av i kapitel 4 beskrivna befintliga risker inom kommunerna. Värderingen och dess slutsatser ligger till grund för framtagandet av de lokala mål som beskrivs i kommande kapitel 6.

Sörmlandskustens räddningstjänst har på många sätt prövats inom den senaste femårsperioden vad gäller både många samtidiga trafikolyckor i samband med kraftigt snöoväder, större industriella bränder där det även funnits inslag av kärnteknisk karaktär, förskole- och skolbränder samt cirka 1250 "vardagshändelser" per år och har utifrån detta och den genomförda riskbedömningen bedömt att det inom området till stor del uppfyller målet om ett tillfredställande och likvärdigt skydd. Det finns områden som behöver utvecklas och förbättras, framför allt för att möta framtiden och den snabba samhällsutvecklingen samtidigt som vi bibehåller ett tillfredställande och likvärdigt skydd.

Under de fem senaste åren har bränderna i bostäder i samtliga fyra kommuner legat på en relativt jämn nivå. I tre av fyra kommuner är dock antalet bränder per invånare fler än snittet i riket. Även vid bränder i skog och mark ligger de flesta kommuner över rikets snitt under nästan alla år. Gnestas kommun sticker ut och hade till exempel mer än tre gånger så många bränder per 1000 invånare under 2020, än vad både riket, Nyköping och Oxelösund hade.

Antalet bostadsbränder har legat stadigt över rikssnittet inom samtliga fyra kommuner och det är inom dessa vi ser de bränder vilka har dödlig utgång. Sett till antalet händelser så anses det inte vara en acceptabel nivå även med sänkningen under 2020.

Kommunerna kommer fortsätta med pågående förebyggande åtgärder och även implementera nya för att minska antalet olyckor och dess konsekvenser. Antalet äldre bedöms kraftigt öka kommande år och hemsjukvård väntas bli vanligare. Detta medför att redan utsatta grupper blir fler och väntas behållas längre i hemmiljö. Satsningar och samarbete mot hemtjänst, sjukvård och äldreomsorgen behövs för att säkerställa ett skäligt och likvärdigt brandskydd för hela befolkningen.

Vad gäller trafikolyckor ligger Trosas, Gnestas och Nyköpings kommuner över snittet för riket, baserat på 1000 invånare, medan Oxelösund ligger under snittet. Att Trosa och Nyköping ligger över snittet torde kunna bero på att den trafikintensiva E4:an löper genom båda kommunerna.

Samhällsutvecklingen och förändringar i omvärlden och klimat sker i allt högre tempo vilket skapar allt större utmaningar utifrån det trygghetsskapande och skadeavhjälpande uppdraget. Att agera som enskild aktör inom den egna uppdraget kan vara begränsande för att nå effekt och åstadkomma goda resultat. Flera samhällsaktörer kan ha angränsande uppdrag, kunskap, arbetsmetoder och ha en potentiell synergi som inte tas tillvara när arbete sker isolerat som enskild aktör. Det handlar om att i ett tidigt skede identifiera avgörande faktorer som påverkar olyckors uppkomst, dess fortsatta utveckling och konsekvenserna av en olycka. Det handlar till exempel om att synliggöra det egna uppdraget och behov samt att identifiera rätt mottagare, arenor och tidpunkter för att nå bäst effekt i aktuella frågor. SKRTJ är experter inom området brand men är också den aktör som hanterar effekterna av de olyckor som inträffar och på så sätt samlar på sig mycket erfarenheter och kunskaper. För flera olyckstyper, t. ex. trafikolyckor och drunkning, där risken är relativt hög i vårt geografiska område, är SKRTJ en aktör som i första hand behöver samverka med andra samhällsaktörer för att i ett förebyggande syfte kunna dra nytta av sina erfarenheter och på så sätt kunna påverka risken. Det handlar om att samverka på många olika nivåer och på många olika sätt, i olyckans alla faser samt i det långsiktiga strategiska arbetet. Samverkan och samarbete med andra aktörer ger också bättre förutsättningar för att genomföra lyckade räddningsinsatser, både genom att

i det insatsförebereadande arbetet påverka hur byggnader och infrastruktur utformas, genom gemensamma övningar samt genom utbyte av kunskap och erfarenheter både från övningar och inträffade händelser. Flera av olyckstyperna och riskerna inom kommunerna kräver både planering och förberedelser för att skapa så bra förutsättningar som möjligt för att kunna genomföra lyckade räddningsinsatser.

Det geografiska området som SKRTJ verkar inom är relativt stort med mycket landsbygd vilket innebär att den som bor eller vistas långt från närmaste brandstation inte kan förvänta sig att få hjälp lika snabbt som den som bor i en av de större tätorterna. Den som har långt till närmaste brandstation har dock oftast en annan riskbild eftersom de stora riskkällorna, där en olycka kan leda till mycket stora konsekvenser, ofta ligger mer centralt. Det nationella målet säger att alla medborgare ska ha ett tillfredsställande och likvärdigt skydd mot olyckor. Ett sätt att arbeta för ett likvärdigt skydd för medborgarna är att försöka höja den enskildes förmåga och medvetenhet samt att uppmärksamma verksamhetsutövare och kommuner på vilka förutsättningar som finns. SKRTJ strävar efter att förkorta responstider och vara snabbt på plats för att kunna vidta relevanta åtgärder som bryter det negativa händelseförloppet.

Tidsaspekten är mycket viktig vid många olyckor men det räcker inte att bara vara snabbt på plats, det gäller att ha rätt förmåga också. Vad som är rätt förmåga beror självklart på vilken olycka som inträffat och omständigheterna runt omkring. I ett tidigt skede av en brand kanske det inte krävs särskilt stor förmåga och en granne kan hjälpa till med utrymningen medan det i ett senare skede kan behövas en helt annan förmåga, till exempel rökdykning eller stegutrymning. Ett annat angreppssätt för att förkorta tiden till dess den drabbade får hjälp är att stärka samhällets samlade förmåga till att bryta den negativa skadeutvecklingen. Det handlar dels om att utveckla samarbeten och samverkan med andra aktörer i samhället, dels om att de som lever, bor och verkar har kunskap, förmåga och vilja att kunna göra ett initialt ingripande.

Riskbilden och förutsättningarna inom samarbetskommunerna förändras hela tiden, till exempel kan olika riskkällor tillkomma, försvinna eller förändras. Innovationer och ny teknik kan påverka vilka olyckor som uppstår och förändringar i byggnadsteknik kan påverka både brandförlopp och möjligheter att genomföra räddningsinsatser.

SKRTJ är en viktig samhällsaktör som är en förutsättning för att andra delar av samhället ska fungera inom samarbetskommunerna. SKRTJ behöver därför kunna verka under hela hotbildsskalan, vilket innebär alltifrån vardagsolyckor till kriser, samhällsstörningar och höjd beredskap. Verksamheten ska stärka sin förmåga att verka och genomföra räddningsinsats under svåra förhållanden. Under samhällsstörningar och höjd beredskap påverkas organisationen av externa faktorer som försvårar och förändrar förutsättningarna för att genomföra räddningsinsats. Det kommer alltid kunna inträffa händelser som inte har förutsetts, vilket innebär att organisationen behöver ha en robusthet och flexibilitet att kunna hantera oväntade situationer, externa störningar och större påfrestningar.

6 Mål

Kapitlet redogör för framtagna lokala verksamhetsmål för den förebyggande verksamheten samt räddningstjänst och syftar till MSB:s vision inom nationell strategi för stärkt brandskydd genom stöd till den enskilde:

- Ingen i Sverige ska omkomma eller skadas allvarligt till följd av brand.

Och de nationella målen i LSO:

- Bestämmelserna i denna lag syftar till att i hela landet bereda människors liv och hälsa samt egendom och miljö ett med hänsyn till de lokala för-hållandena tillfredsställande och likvärdigt skydd mot olyckor (LSO 1 kap 1§).
- Räddningstjänsten skall planeras och organiseras så att räddningsinsatserna kan påbörjas inom godtagbar tid och genomföras på ett effektivt sätt (LSO 1 kap 3§).
- Förebyggande verksamhet som staten och kommunerna ansvarar för enligt denna lag ska planeras och organiseras så att den effektivt bidrar till att förebygga bränder och andra olyckor samt förhindra eller begränsa skador till följd av bränder och andra olyckor. Särskild vikt ska läggas vid att förhindra människors död och andra allvarliga skador (LSO 1 kap 3a §).

Den största utmaningen i vår verksamhet är att bibehålla nuvarande nivå samtidigt som vi kontinuerligt anpassar oss till nya förutsättningar och risker. För att lyckas med detta behöver vi satsa på fortlöpande utbildning av vår personal och genomföra relevanta övningar baserade på aktuella behov. Ett viktigt inslag i vår strävan efter gradvis utveckling och anpassning är att dra lärdom från de räddningsinsatser vi genomför, särskilt genom kommunens egna olycksundersökningar, samt genom att ta del av erfarenheter från insatser i andra delar av landet.

Utifrån ovanstående nationella målsättningar, den lokala riskbilden med tillhörande värderingar samt den politiska viljan har SKRTJ formulerat fyra verksamhetsmål.

1. Skadeutfallet i samband med bränder i bostadsmiljö ska minska vad gäller hälsa, miljö och egendom. Detta omfattar särskilt två delar:
 - a) Den enskildes förmåga och vilja att ta eget ansvar för sitt brandskydd ska öka.
 - b) Skyddet för särskilt riskutsatta personer ska öka så att deras förutsättningar vid brand förbättras.
2. Samhällets samlade förmåga att snabbt bryta den negativa skadeutvecklingen ska stärkas.
3. Förmågan att hantera och begränsa konsekvenserna vid sällanhändelser och komplexa räddningsinsatser ska stärkas.
4. Förmågan att genomföra räddningsinsats vid samhällsstörningar och under höjd beredskap ska stärkas.

7 Förebyggande – förmåga och verksamhet

Kapitlet beskriver hur kommunernas förebyggande verksamhet är planerad och ordnad för att inom kommunens geografiska område skapa en förmåga att förebygga olyckor.

Med förmåga att förebygga avses möjligheten att innan en olycka äger rum åstadkomma effekter genom att minska sannolikheten eller frekvensen för olyckan eller konsekvensen vid densamma.

"Alla har rätt till ett skäligt brandskydd oavsett förutsättningar"

För att kunna vidta effektiva och verkningsfulla åtgärder är det viktigt att analysera orsakerna till att en olycka inträffar och hur utfallet av olyckan blev.

Räddningstjänstens förebyggande verksamhet har som syfte att säkerställa att skyddet i de byggnader och anläggningar där riskerna för allvarliga konsekvenser i samband med en brand är särskilt stora uppfyller samhällets krav.

Hela organisationen bidrar på olika sätt till det olycksförebyggande arbetet. Funktionsansvar för den förebyggande verksamheten finns på enheten Rådgivning och Myndighetsutövning där även specialistkompetens finns samlad i form av ett antal brandingenjörer och brandinspektörer. Resurser vilka aktivt jobbar med frågor kopplade till det förebyggande arbetet är dynamisk och sammansättningen anpassas löpande efter verksamhetens behov.

7.1 Tillsyn 5 kap 1§

SKRTJ är tillsynsmyndighet enligt LSO inom Nyköpings, Trosas, Oxelösunds och Gnestas kommuner. Tillsynerna syftar huvudsakligen till att granska den enskildes skyldigheter i lagen (SFS 2003:778) om skydd mot olyckor, bland annat genom att fastighetsägare och nyttjanderättshavare uppfyller de krav som följer av aktuell lag och dess föreskrifter. Tillsyn kan genomföras på alla typer av byggnader eller andra anläggningar i kommunen. Tillsynen ska planeras och genomföras på ett sätt där den gör bra nytta och effekt.

Tillsyn prioriteras vid byggnader och anläggningar som omfattas av ett eller flera av följande kriterier och där tillsyn bedöms kunna vara en effektiv förebyggande åtgärd:

- Hög frekvens av bränder eller tillbud.
- En brand eller annan olycka kan medföra stor risk för många människors liv och hälsa.
- En brand kan innebära stora ekonomiska konsekvenser.
- En brand eller annan olycka kan innebära stora skador på miljön.
- En brand kan innebära allvarliga skador på kulturhistoriska värden.

7.2 Tillsyn 2 kap 4§

För anläggningar och verksamheter som klassas som farlig verksamhet kompletteras ovanstående tillsyn enligt LSO 2 kap. 2 § med tillsyn enligt LSO 2 kap. 4 §. Tillsynerna genomförs normalt vid två olika tillfällen och med olika tillsynsintervaller. Vid tillsyn av farlig verksamhet kontrolleras i huvudsak att ägaren eller verksamhetsutövaren håller eller bekostar beredskap med personal och egendom i skälig omfattning i händelse av olycka eller vid överhängande fara för olycka för de risker och scenarion som identifierats.

7.3 Planering

Planeringen och formerna för tillsyn redovisas i SKRTJ:s tillsynsplan, objektslistan för året finns som beting i verksamhetssystemet Daedalos. Planen har sin utgångspunkt i anläggningar prioriterade enligt kriterier ovan kompletterade med verksamheter som utifrån den lokala riskbilden bedöms ha stora risker i händelse av brand.

Regelbunden tillsyn planeras enligt olika tidsfrister beroende på typ av verksamhet. När det finns ett särskilt behov av tillsyn kan den i enskilda fall genomföras på verksamheter som inte nämns i tillsynsplanen eller med annan frist än i tillsynsplanen. Det kan till exempel ske efter att allmänheten har lämnat tips om brister i brandskydd eller när behovet av tillsyn upptäcks under en insats.

Vid brister funna vid tillsyn meddelas fastighetsägare eller nyttjanderättshavare ett beslut i form av föreläggande om åtgärder för att höja brandskyddet till en skälig nivå.

Räddningschef har möjlighet att delegera uppgiften att utföra tillsyn enligt LSO och LBE från respektive ansvarig nämnd efter att det har bedömts att tillsynsför rättaren har vidimerad, nödvändig kompetens.

7.4 Stöd till den enskilde

Enligt lagen (SFS 2003:778) om skydd mot olyckor har den enskilde ett eget ansvar för att skydda sitt liv, sin egendom och att inte orsaka olyckor. Det är primärt den enskildes ansvar att vidta och finansiera åtgärder för att förebygga och begränsa olyckor. Endast när en olycka inträffar eller när det finns överhängande hot för en olycka och individens egna åtgärder inte är tillräckliga så är det samhällets skyldighet att ingripa med räddningsinsatser.

Den enskildes skyldigheter inkluderar att ha kunskap om att förebygga och hantera olyckor, känna till vilken tid det normalt tar för hjälpen att komma efter det att man har larmat via 112 och anpassa sitt eget brandskydd utifrån detta, ha förmågan att rädda och varna de som är i fara, larma 112 och begränsa skadan, ha fungerande brandvarnare för att upptäcka brand i tid och ha släckutrustning för att fördröja en brands utveckling innan räddningstjänsten anländer.

Räddningstjänsten arbetar för att underlätta för individen att uppfylla dessa skyldigheter och förväntningar, bland annat genom att ge information och rådgivning. Detta görs genom olika aktiviteter som öppet hus, information på kommunens hemsida och sociala medier, svar på frågor via besök, telefon och e-post, tillsyn, områdesbesök, uttryckningsverksamhet, riktad information till specifika målgrupper, samt deltagande i olika evenemang.

Räddningstjänsten genomför extern utbildning för i första hand kommunal personal för att öka kunskapen om brandskydd och underlätta systematiskt brandskyddsarbete. All personal inom räddningstjänsten ska ha förmåga att ge grundläggande information och rådgivning om brandskydd.

7.5 Övriga förebyggande åtgärder

Räddningstjänsten stödjer kommunerna i ärenden enligt Plan och bygglagen (SFS 2010:900). Det innebär bland annat att vara sakkunnig remissinstans i brandfrågor för bygglov och att i kommunens planprocesser tidigt beakta risker som farligt godstransporter, ras och skred, översvämning, avstånd till olika former av riskfylld verksamhet samt annat som kan ha betydelse för kommunens förmåga att genomföra

räddningsinsatser. Det kan exempelvis handla om vattenförsörjning för brandvatten, framkomlighet för räddningstjänstens fordon samt uppsamling av släckvatten. Kartläggning av risker i GIS-kartor med avseende på bland annat farligt gods, riskområden, infrastruktur, händelser och riskobjekt är föremål för vidareutveckling.

I frågor om serveringstillstånd enligt alkohollagen (2010:1622) bistår räddningstjänsten alkoholinspektörer med frågor om lokalerna är brandtekniskt anpassade för den verksamhet som ansökan avser. Det gäller bland annat avseende antal personer som får vistas i lokalen.

Räddningstjänsten är remissinstans till Polismyndigheten i frågor kring säkerhet vid allmän sammankomst, offentlig tillställning, användande av offentlig plats, idrottsevenemang eller fyrverkeri, scenfyrverkeri eller annan pyroteknik enligt ordningslagen (SFS 1993:1617) samt tillstånd till hotell- och pensionatverksamhet enligt lag (SFS 1966:742) om hotell- och pensionatsrörelse.

Räddningstjänsten bistår Trafikverket vid planering för ny- eller ombyggnation av vägar och järnvägar där man beaktar saker som insatstider, risk för ras och skred, översvämningsrisk samt avstånd till olika former av riskobjekt och vattenskyddsområden samt är remissinstans till Länsstyrelsen i frågor om tillstånd till miljöfarlig verksamhet enligt 9 kap. miljöbalken (SFS 1998:808).

Syftet med att utfärda eldningsförbud är att förebygga och förhindra omfattande bränder i skog och mark. Kommunen har rätt att fatta beslut om eldningsförbud inom sin kommun och Länsstyrelsen kan fatta beslut om eldningsförbud i hela eller delar av länet. Det är därför viktigt att hålla sig informerad om vad som gäller i kommunen där man bor eller befinner sig. När länsstyrelsen eller kommunen fattar beslut om eldningsförbud informeras om detta beslut på webbplatser och i andra digitala kanaler. I samband med att ett eldningsförbud upphävs så informeras det på samma sätt.

7.6 Rengöring och brandskyddskontroll

I LSO står det att en kommun ansvarar för sotning och brandskyddskontroll. Kommunen kan tillhandahålla en upphandlad utförare av detta. Inom de fyra kommunerna har samtliga avtal med en sotningsentreprenör som utför den lagstadgade rengöringen och kontrollen som ska ske av eldstäder.

Det finns en del av sotningsprocessen som ligger kvar inom kommunen och denna är ansökan om egensotning. Vill en medborgare inte använda kommunens upphandlade entreprenör ska denne ansöka om tillstånd för egensotning.

8 Räddningstjänst – förmåga och verksamhet

8.1 Övergripande beskrivning

Räddningstjänstens operativa resurser är organiserade och syftar till att bereda ett så likvärdigt skydd mot olyckor som möjligt inom vårt geografiska område. Vi vet att snabbheten är en viktig faktor då tiden till dess att olycksförloppet utveckling kan brytas är av stor betydelse för att begränsa skadorna och konsekvenserna av en olycka. För att uppnå så stor effekt som möjligt och att snabbt kunna hjälpa den som drabbats av en olycka, jobbar räddningstjänsten för att via samarbeten och samverkan utveckla samhällets samlade förmåga till att genomföra en räddningsinsats.

Det finns tillfällen då den enskilde hamnar i en olycka som hen själv inte kan hantera. Då har SKRTJ:s beredskap och förmåga att hjälpa den enskilde att hantera olyckan. SKRTJ har inte förmåga att hantera alla olyckor inom egen organisation, utan genom avtal finns även andra aktörer till hands för att hantera olika typer av olyckor som kan inträffa.

8.1.1 Tillgång till egna resurser

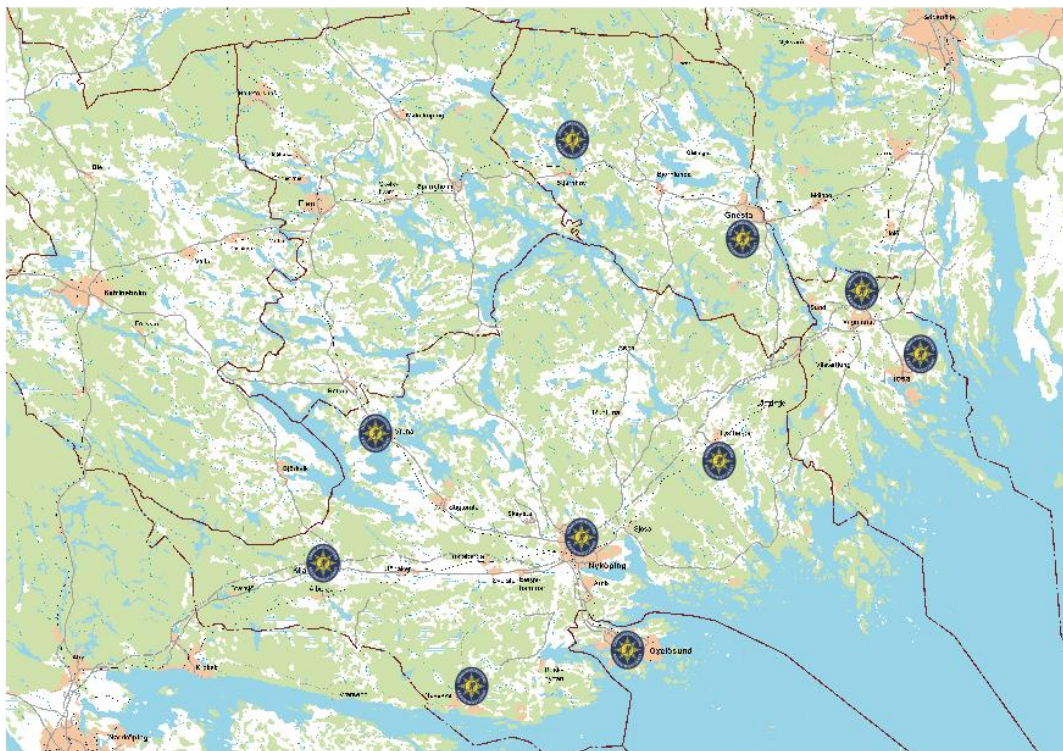
SKRTJ har tio räddningsstyrkor som är fördelade på nio brandstationer. Figur 3 ger en överblick över räddningsstyrkornas geografiska utgångspunkter, personella resurser och anspänningstider. Resurserna kan användas inom hela det geografiska området, samt i områden där SKRTJ har avtal med andra räddningstjänstorganisationer, se avsnitt 8.1.2.

Första insatsperson (FIP) är idag ett väl inarbetat koncept där räddningstjänsten har räddningspersonal i beredskap (RIB). FIP finns idag också på orter där organisationen inte har någon övrig personal i beredskap, i Nävekvärn och i Vagnhärad. FIP innebär att en brandman/arbetsledare har ett utryckningsfordon med sig under beredskapen och vid larm åker FIP direkt till skadeplatsen vilket innebär att hjälpen kan komma fram tidigare.

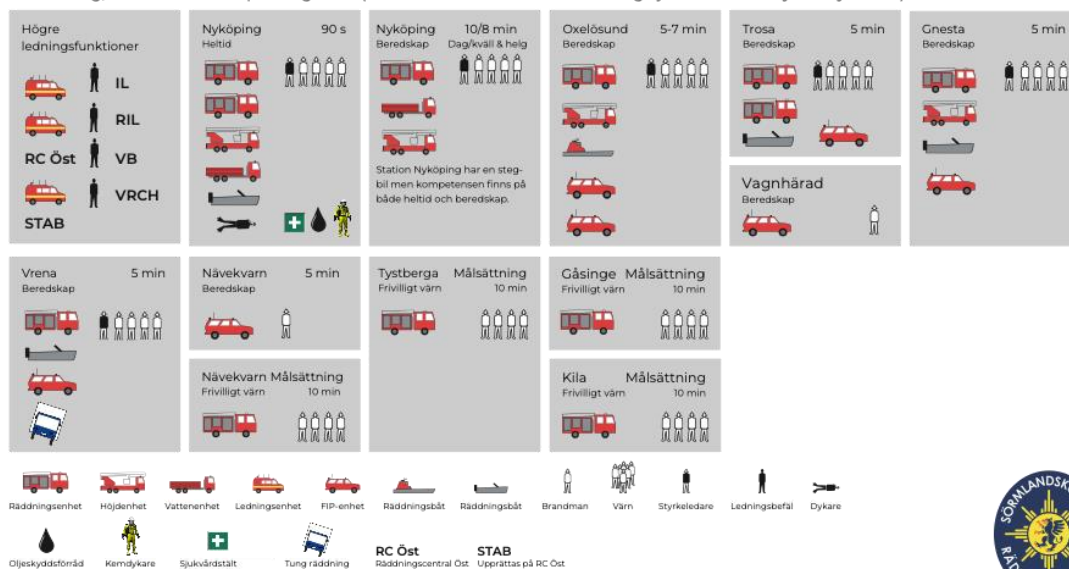
På orterna Gåsinge, Kila, Nävekvärn och Tystberga finns räddningsvärn/frivilliga brandkårer. Eftersom verksamheten bygger på frivillighet är målet att fyra personer med räddningsfordon rycker ut inom tio minuter efter larm. Idag är personalen från ett av värnen anställda i organisationen, medan de övriga värnen är egna föreningar som har avtal med SKRTJ. Vi ser värnen som en viktig resurs i samhällets samlade förmåga till att genomföra räddningsinsatser och har ambitionen att utveckla och stärka värnens verksamhet genom att stärka både medarbetarnas kompetens och resurser i form av fordon och material.

Operativ grundbemanning

Den operativa beredskapen och fördelningen av räddningsresurser kan tillfälligt förändras eller omdisponeras för att möta en bedömd förändrad riskbild eller andra förutsättningar.

Bemanning, områden och anspänningstider (maxtid från att larmet når räddningstjänsten till att styrkan rycker ut):

Figur 3 Översikt över räddningsstyrkornas geografiska placering, personella resurser och anspänningstider. Tabellen återger grundbemanningen, avvikelser kan förekomma.

8.1.2 Tillgång till resurser i samarbete med andra kommuner

SKRTJ har avtal om så kallad gränslös räddningstjänst med räddningstjänsterna i Sörmland, Räddningstjänsten Östra Götaland samt med regionens räddningstjänster i Gotlands, Stockholms, Uppsalas och Västmanlands län. Räddningstjänstorganisationerna ska hjälpa varandra både som förstärkning under en pågående insats och vid första insats.

Överenskommelsen innebär att närmaste styrka alltid larmas.

Samverkansavtalet med räddningstjänsterna i Gotlands, Stockholms, Uppsalas och Västmanlands län inkluderar Brandkåren Attunda, Räddningstjänsten Norrtälje kommun, Räddningstjänsten Enköping-Håbo, Storstockholms brandförsvaret, Södertörns brandförsvarsförbund, Uppsala brandförsvaret, Räddningstjänsten Sala-Heby och Räddningstjänsten Gotland, vilket benämns Räddningsregion östra Svealand (RRÖS). Detta avtal finns för att uppnå god effektivitet och förmåga inom verksamhetsområdet räddningstjänst. Till detta avtal finns även underavtal avseende samverkan gällande specialresurser för hantering av farliga ämnen. För närmare beskrivning av samverkan med avseende på ledning inom det geografiska området där samverkansavtalet gäller, se avsnitt 8.3.

8.1.3 Alarmering av räddningsorganet

SKRTJ har avtal med Södertörns brandförsvarsförbund (SBFF) angående alarmering av räddningsresurser genom Räddningscentral Öst. SBFF, inklusive RC Öst, har avtal med SOS Alarm. Räddningscentralen är placerad på stationen Lindvreten i Vårby Gård och är navet för alarmering och ledning av samtliga räddningsinsatser.

När larmsamtal inkommer via SOS är det RC Öst som larmar SKRTJ:s resurser. När samtal inkommer utgår ledningsoperatörerna ifrån en larmplan som är beslutad av räddningschefen. Ledningsoperatören har även en flexibilitet att frånga larmplanen utefter den tillgängliga informationen. Larmplanerna är framtagna så att tillräckliga resurser ska kunna larmas när systemet är intakt, det vill säga när respektive räddningsstyrka har normal anspänningstid och bemanning (enligt figur 3). Larmplanerna är dynamiska så till vida att det vakthavande befälet och/eller larmoperatör kan anpassa resurserna efter rådande omständigheter.

Utalarmeringen sker på två av varandra oberoende vägar där den primära är via det digitala nätet och den sekundära via Rakel. Alarmeringssystemet är utformat så att även Räddningscentral Mitt kan larma de styrkor som i ordinarie fall larmas av RC Öst.

Vid avbrott eller störningar i telenäten, då det inte går att ringa 112, ska allmänheten ges möjlighet att larma kommunen på annat sätt. Det kan ordnas genom att bemanna våra brandstationer och genom att öppna upp trygghetspunkter. Information om eventuellt övriga platser, som kan användas när det inte går att ringa 112, ska meddelas som "Viktigt meddelande till allmänheten". Systemet Rakel används i huvudsak för kommunikation.

RC Öst uppfyller relevanta säkerhetsföreskrifter och är certifierad enligt SSF 136:5.

8.1.4 Brandvattenförsörjning

Brandvattenförsörjning är en grundläggande del av den operativa förmågan. För brandvattenförsörjning används i huvudsak två metoder; brandposter i kommunens dricksvattennät (konventionellt system) och räddningstjänstens tankbilar (alternativt system). Öppna vattendrag används också vid de tillfällen då det är tillgängligt och den mest gångbara och resursmässigt effektiva lösningen.

En förutsättning för att genomföra effektiva räddningsinsatser inom tätort är tillgången till brandvatten via brandposter i det kommunala vattenledningsnätet. Både tillgängligt flöde och närhet till brandposterna är avgörande för räddningstjänstens förmåga vid exempelvis brand i byggnad inom tätort.

Brandposter i det kommunala vattenledningsnätet finns främst i kommunernas tätorter, men kan även finnas i varierad omfattning i samlad bebyggelse utanför tätorterna. Brandposternas antal och placering bestäms av kommunernas förvaltningar/bolag med ansvar för dricksvattenförsörjning i samråd med räddningstjänsten. Krav på dimensionering och utformning av brandpostsystem ska följa Svenskt vattens publikation, Distribution av dricksvatten P114. Eventuella avsteg sker i samråd mellan dricksvattenleverantören och Räddningstjänsten. I framtagandet av nya detaljplaner beaktas brandvattenförsörjningen. Vid bränder i delar av kommunerna där det saknas brandpostnät används räddningstjänstens tankbilar för brandvattenförsörjning.

Idag finns inte någon brandvattenplan för någon av kommunerna, utan det är ett pågående arbete.

8.1.5 Tid från att larmet inkommer till 112 till att första kommunala räddningsresurs når samtliga delar av kommunen, inklusive larmhanteringen

Tiden har en stor påverkan på vilken effekt som kan åstadkommas vid en räddningsinsats och hur stora konsekvenserna av olyckan blir. Responstiden är tiden från att ett larm inkommer till 112, tills att första räddningstjänstresurs är framme på olycksplatsen.

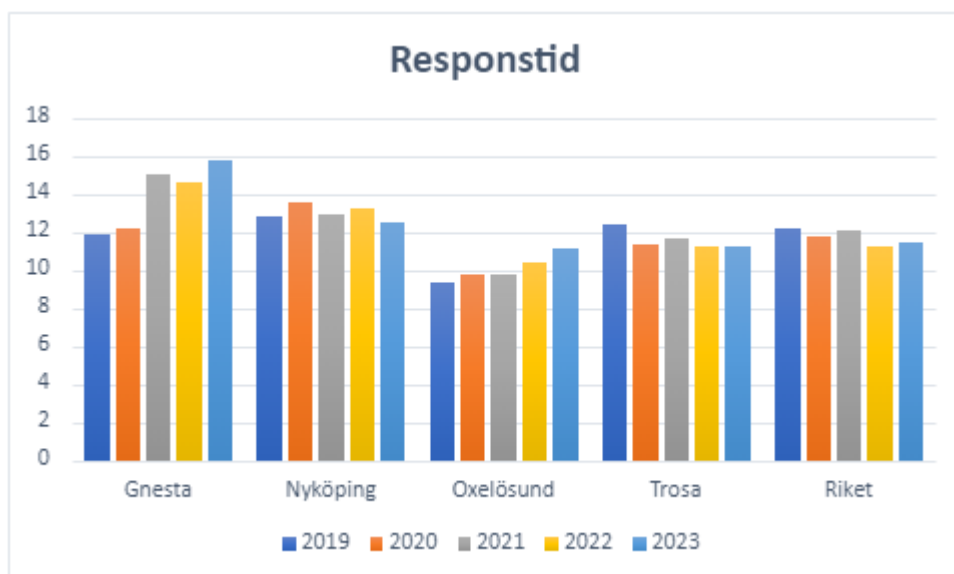
Det finns vissa begränsningar med att räkna ut och använda responstiden. Samtliga larmade räddningstjänstresurser kan via Rakel markera när de är framme vid olyckan och responstiden utgörs av tid från att larmsamtalet når SOS Alarm, tills att första resursen markerar sig framme. Det kan till exempel vara när en FIP-enhet parkerar bilen för att sedan kliva ut och påbörja skadebegränsande åtgärder så som att använda en handbrandsläckare. Men det kan också vara när en FIP-enhet parkerar vid en skogsväg i händelse av en skogsbrand och att det sedan är ett par hundra meter fram till själva branden, i otillgänglig terräng. I det senare fallet visar responstiden tiden då FIP-enheten parkerade, och inte var framme vid själva olyckan eller när skadeavhjälpande åtgärder inleddes.

Det kan också vara så att en olycka är alldeles för stor för en ensam resurs att hantera och att något skadebegränsande arbete inte kan påbörjas förrän fler resurser har anlänt till olycksplatsen.

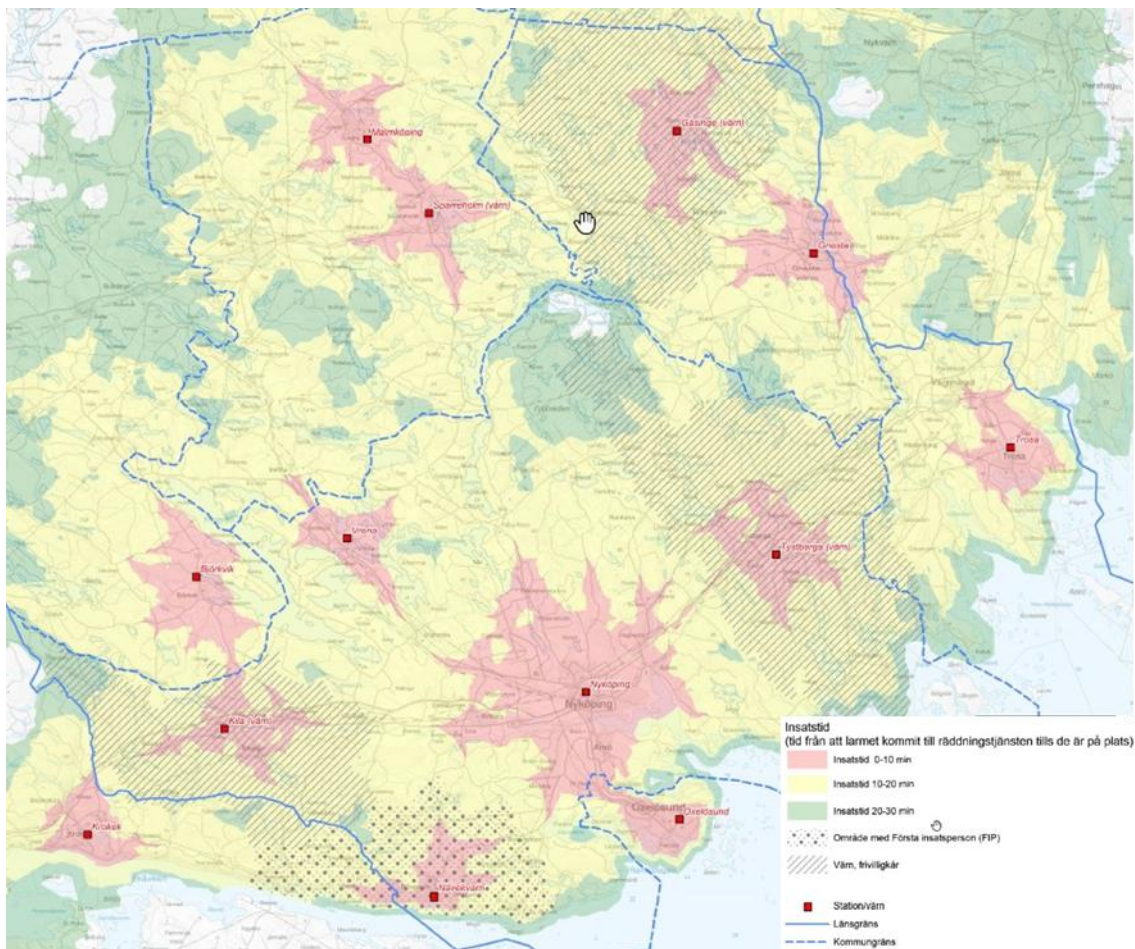
Eftersom responstiden kräver en aktiv handling från räddningstjänstpersonalen kan tiden också bli fel på grund av att personalen glömmer att markera sig som framme, eller gör det mycket senare än när resursen faktiskt anlände till platsen.

SKR publicerar varje år öppna jämförelser mellan kommuner med avseende på trygghet och säkerhet (SKR, 2018–2020). I den fördjupande statistiken går det att hämta data för responstiden för räddningstjänst. Det är en mediantid som presenteras och responstiden för våra kommuner framgår ur tabell 11.

Tabell 11 Responstid (i minuter) fördelad per kommun och år.

MSB har tagit fram kartunderlag som visar responstider för landets kommuner (MSB, 2021). Responstiderna är baserade på de händelserapporter som räddningstjänsterna skickar till MSB. De presenteras i tabell 4, och skiljer sig marginellt från tiderna ur Öppna jämförelser. Underlaget i kartorna visar att SKRTJ har en lägre responstid i de tätorter där kommunen har räddningsresurser placerade och att ju längre ifrån en brandstation en olycka inträffar desto längre tid tar det innan den olycksdrabbade får hjälp.

Figur 4 Insatstider för SKRTJ - tid från att larmet kommit till räddningstjänsten tills de är på plats

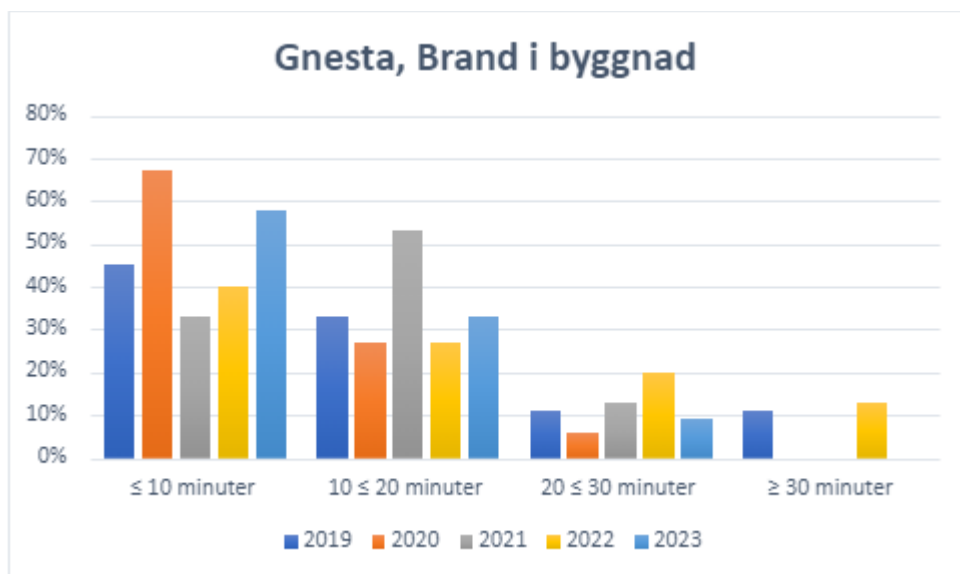
Responstid består av larmhanteringstid plus insatstid. Insatstiden är en kombination av anspänningstid och körtider för räddningstjänsten innan de är framme på skadeplats och kan påbörja insats. Figur 5 ovan visar beräknade insatstider för SKRTJ geografiska område som baseras på körtidsanalyser. Dessa insatstider har speciellt betydelse för bostadsbränder där räddningstjänstens utrustning är en del av alternativ utrymningsväg.

I tabellerna 12–15 presenteras hur snabbt SKRTJ har varit på plats för fyra olika olyckstyper, fördelat per kommun. Statistiken bygger på händelserapporter mellan åren 2019–2023. Responstider som är ofullständiga (till exempel då anrop till SOS saknas) är borttagna. Hur placeringen och dimensioneringen av räddningsresurserna är utformad påverkar tiden till dess att räddningsinsatser kan ge effekt vid en inträffad olycka. I dagsläget vet räddningstjänsten inte om några infrastrukturprojekt som varken kommer minska eller öka responstiden avsevärt i någon av kommunerna.

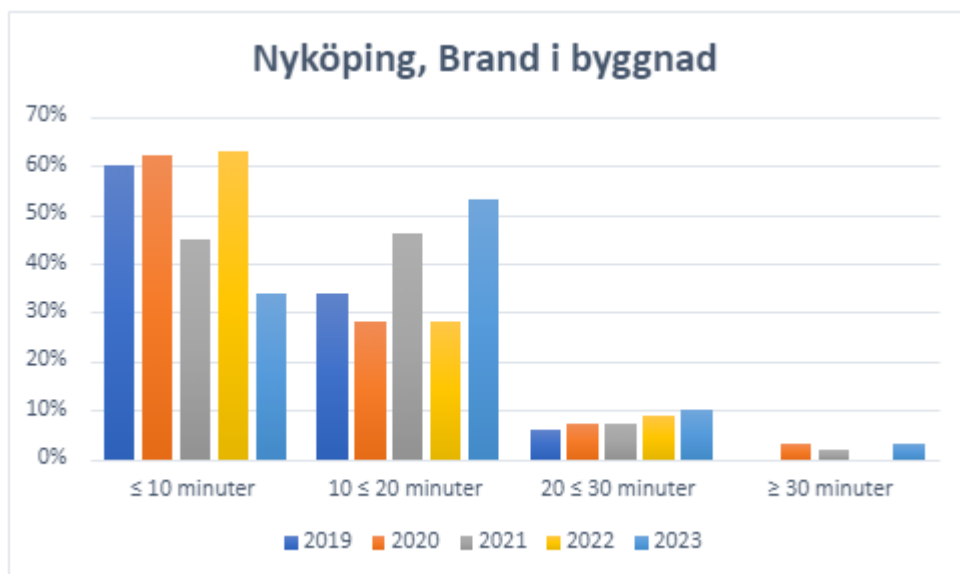
I tabellerna 12–15 redovisas responstiden som i hur stor andel av fallen första resurs varit på plats inom 10 minuter från 112-samtal, mellan 10–20 minuter, mellan 20–30 minuter och över 30 minuter. Statistiken är fördelad på åren 2019–2023.

Naturolycka och olycka med farligt ämne är inte specificerade i tabellerna. Vad gäller naturolycka är det svårt att hämta rättvisande statistik ur händelserapporteringssystemet Daedalus. Det går till exempel att få fram hur många översvämningar i avlopp/dagvatten som har förekommit under tidsperioden, men det går inte att utläsa om översvämningen orsakats av en naturolycka. Olyckor med farliga ämnen har endast förekommit tre gånger samtliga kommuner under tidsperioden, därmed finns ingen rättvisande statistik.

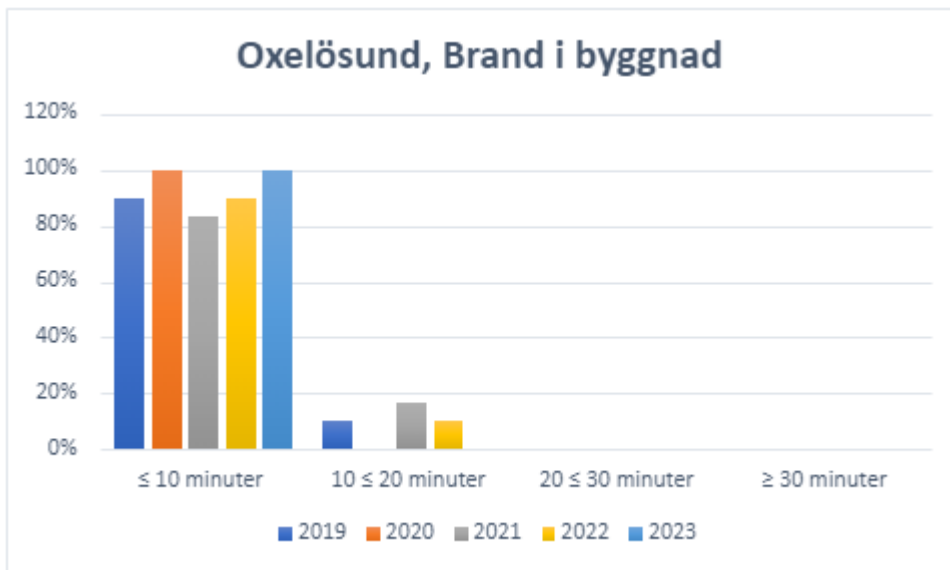
Tabell 12a Gnesta Tid från att larmsamtalet besvaras av SOS (larmcentralen) till dess att första räddningstjänstresurs är framme på plats, brand i byggnad.

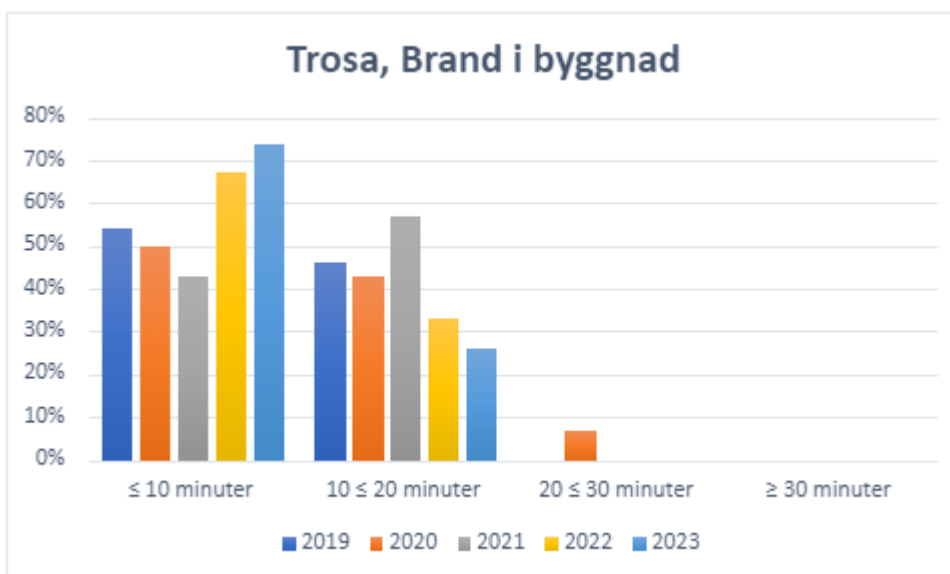
Tabell 12b Nyköping Tid från att larmsamtalet besvaras av SOS (larmcentralen) till dess att första räddningstjänstresurs är framme på plats, brand i byggnad

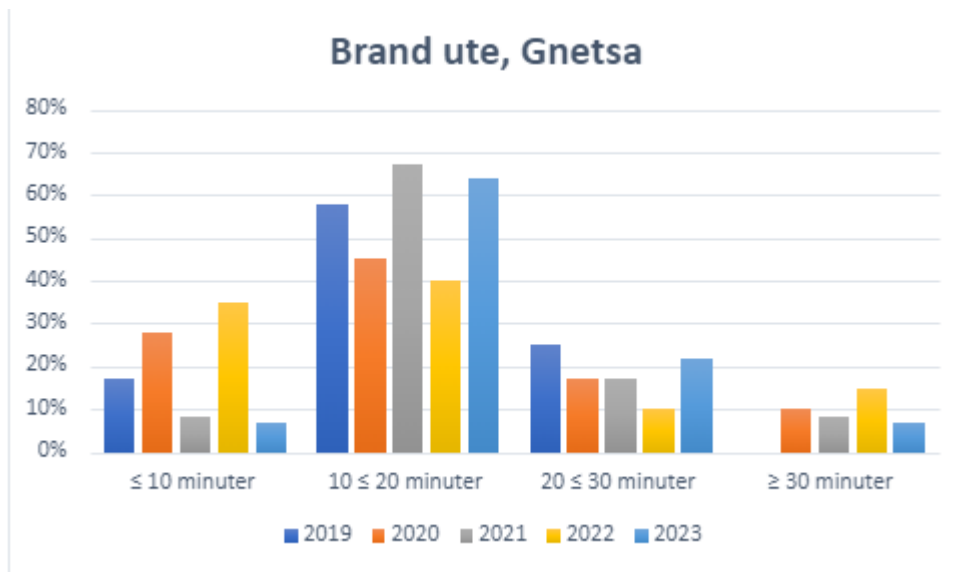
Tabell 12c Oxelösund Tid från att larmsamtalet besvaras av SOS (larmcentralen) till dess att första räddningstjänstresurs är framme på plats, brand i byggnad

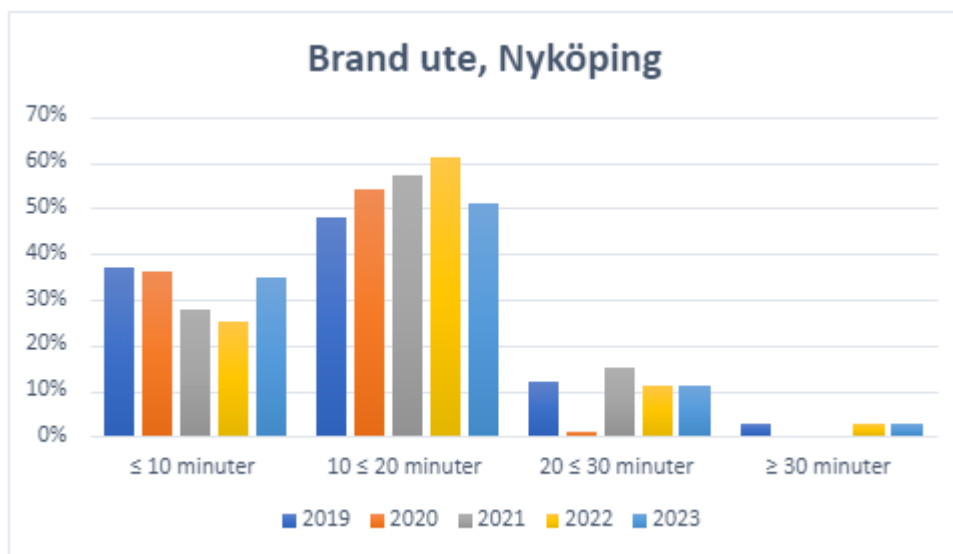
Tabell 12d Trosa, Tid från att larmsamtalet besvaras av SOS (larmcentralen) till dess att första räddningstjänstresurs är framme på plats, brand i byggnad

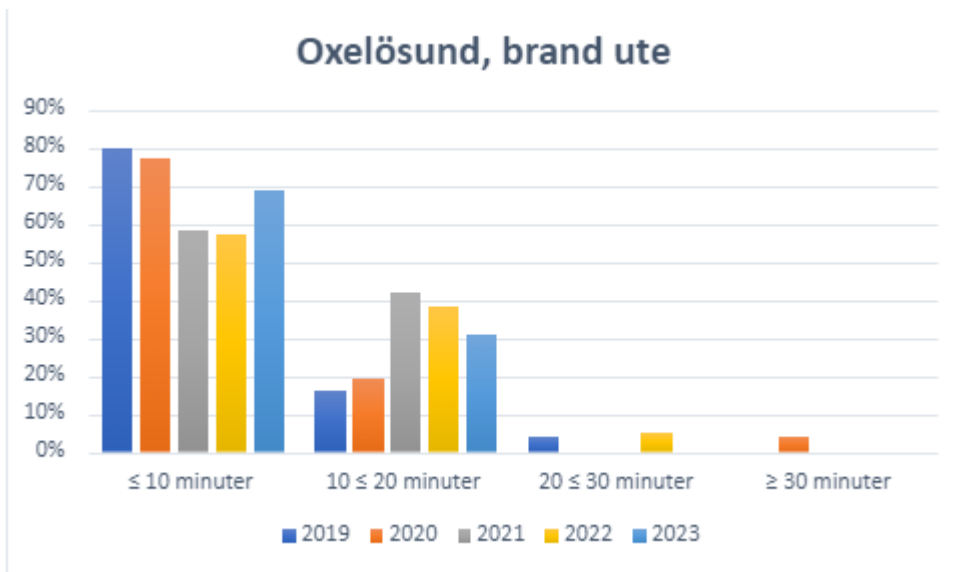
Tabell 13a Gnesta, Tid från att larmsamtalet besvaras av SOS (larmcentralen) till dess att första räddningstjänstresurs är framme på plats, brand utomhus

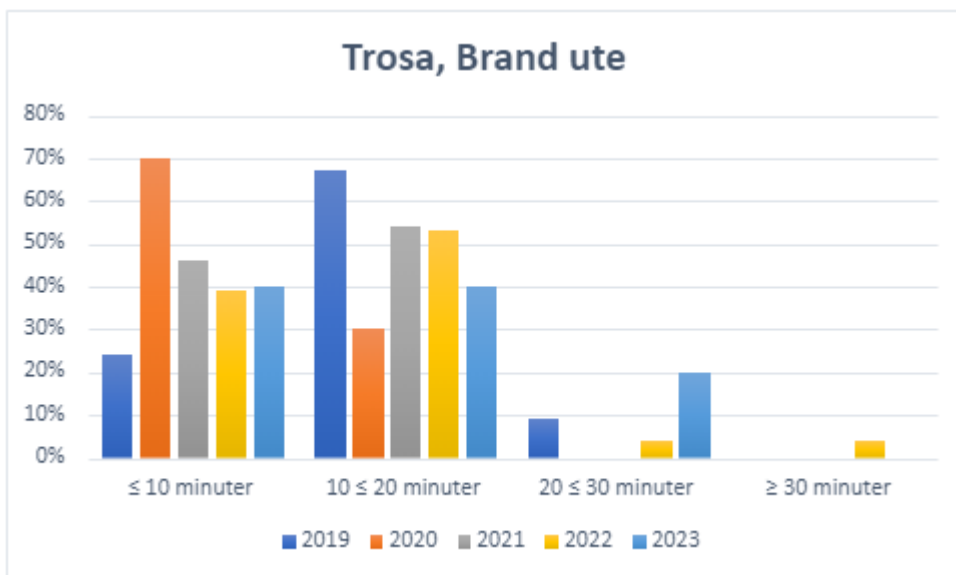
Tabell 13b Nyköping, Tid från att larmsamtalet besvaras av SOS (larmcentralen) till dess att första räddningstjänstresurs är framme på plats, brand utomhus

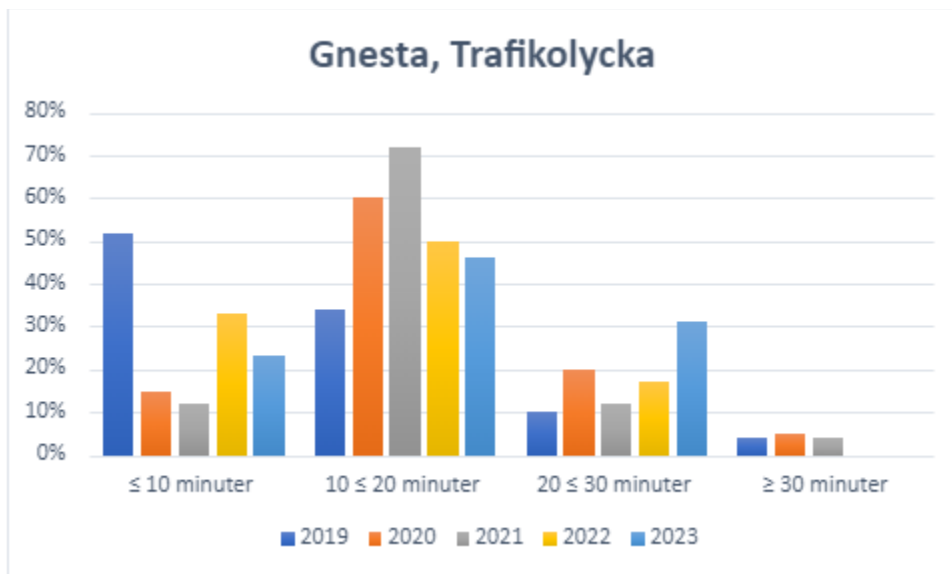
Tabell 13c Oxelösund, Tid från att larmsamtalet besvaras av SOS (larmcentralen) till dess att första räddningstjänstresurs är framme på plats, brand utomhus

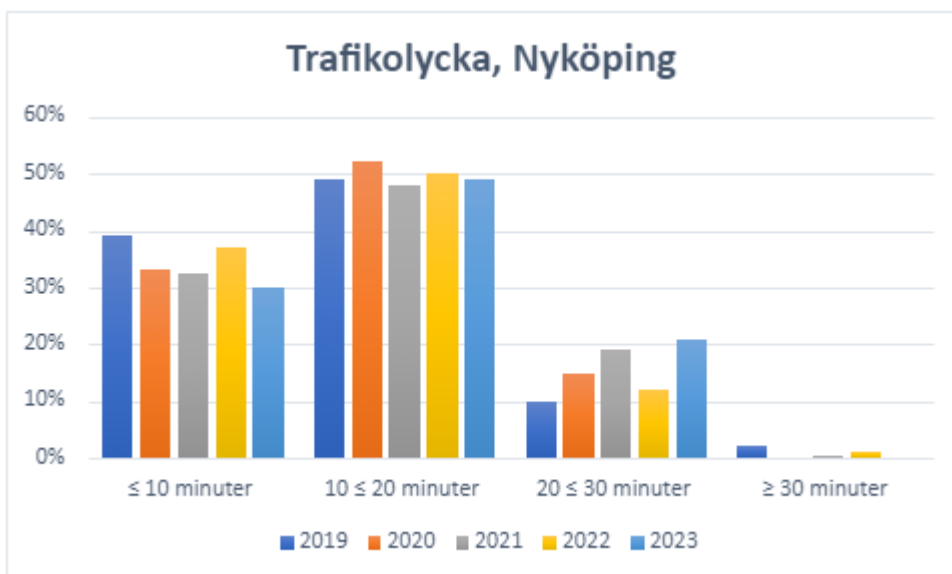
Tabell 13d Trosa, Tid från att larmsamtalet besvaras av SOS (larmcentralen) till dess att första räddningstjänstresurs är framme på plats, brand utomhus

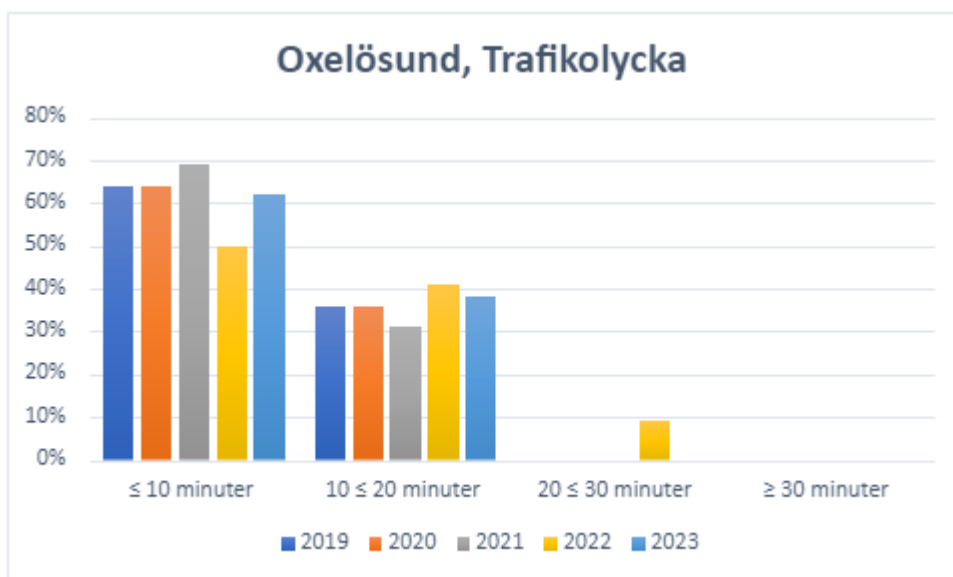
Tabell 14a Gnesta, Tid från att larmsamtalet besvaras av SOS (larmcentralen) till dess att första räddningstjänstresurs är framme på plats, trafikolycka

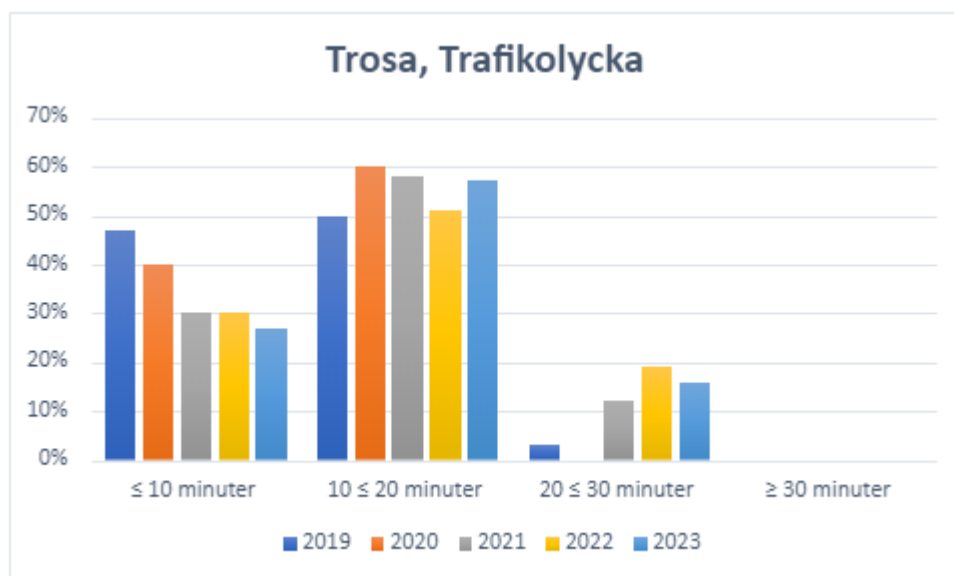
Tabell 14b Nyköping, Tid från att larmsamtalet besvaras av SOS (larmcentralen) till dess att första räddningstjänstresurs är framme på plats, trafikolycka

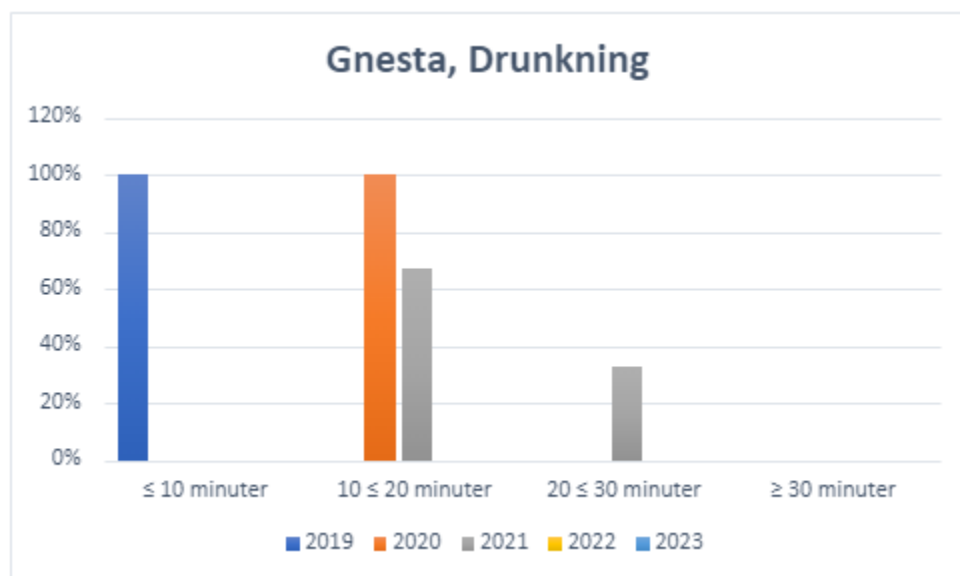
Tabell 14c Oxelösund, Tid från att larmsamtalet besvaras av SOS (larmcentralen) till dess att första räddningstjänstresurs är framme på plats, trafikolycka

Tabell 14d Trosa, Tid från att larmsamtalet besvaras av SOS (larmcentralen) till dess att första räddningstjänstresurs är framme på plats, trafikolycka

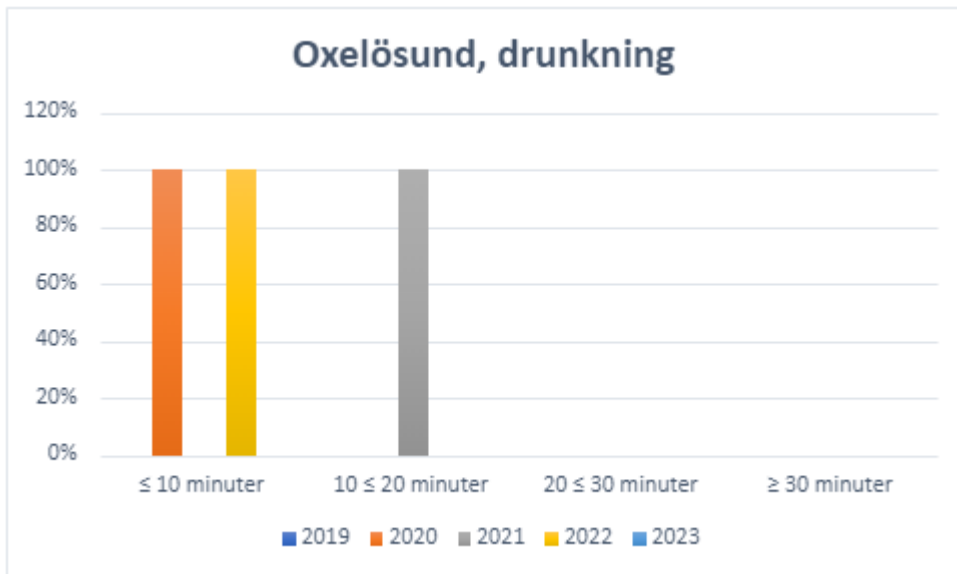
Tabell 15a Gnesta, Tid från att larmsamtalet besvaras av SOS (larmcentralen) till dess att första räddningstjänstresurs är framme på plats, drunkning

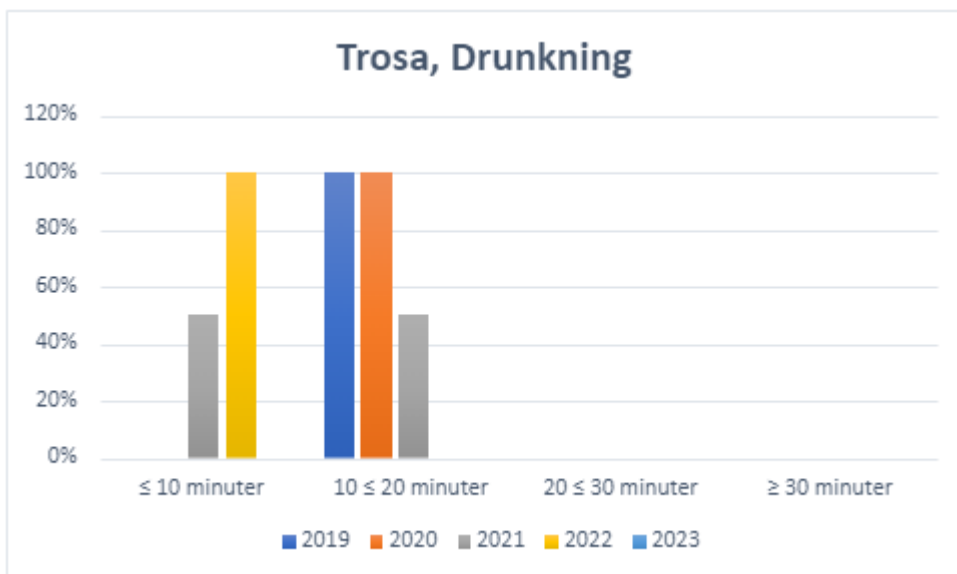
Tabell 15b Nyköping, Tid från att larmsamtalet besvaras av SOS (larmcentralen) till dess att första räddningstjänstresurs är framme på plats, drunkning.

Tabell 15c Oxelösund, Tid från att larmsamtalet besvaras av SOS (larmcentralen) till dess att första räddningstjänstresurs är framme på plats, drunkning

Tabell 15d Trosa, Tid från att larmsamtalet besvaras av SOS (larmcentralen) till dess att första räddningstjänstresurs är framme på plats, drunkning

Utifrån statistiken i tabellerna 12–15 kan vi dra följande slutsatser fördelat över varje enskild kommun.

Gnestas kommun

Skillnaden procentuellt sett i responstid till olika larm över åren kan variera rätt mycket vilket till stor del beror på att statistiken bygger på relativt få händelser. Även om responstiden för Gnesta kan vara hög i förhållande till riket så ser vi att vi inom brand i

byggnad kommer räddningstjänsten fram inom tio minuter vid två tredjedelar av händelserna, vilket kan bero på att dessa händelser sker inom tätorten.

Trafikolyckor samt bränder utomhus inträffar däremot i större utsträckning geografiskt längre ifrån brandstationen och har därför en längre responstid.

Vad gäller drunkning har Gnesta haft för få larm om drunkning för att kunna dra några slutsatser.

Nyköpings kommun

Generellt sett har responstiden minskat de senaste fem åren i Nyköpings kommun. Statistiken omfattar larm från samtliga stationer kommunen, så väl heltidsstationen som RiB och värn.

Vid bränder utomhus syns inga större förändringar i responstiden, men vid larm om bränder i byggnader kan vi se en ökning i responstid då fler larm har en responstid mellan 10–20 minuter än under 10 minuter.

Vid trafikolyckor kommer första räddningsresurs fram inom 20 minuter vid cirka 80 procent av larmen. E4:an löper genom hela kommunen och längs med vägen finns två frivilliga räddningsvärn, ett i västra delen av kommunen och ett i nordöstra. Även om värnen inte har en beslutad anspänningstid, utan har så kallas fri inkallning vilket betyder att det inte alltid är någon som responderar på larmen, är de många gånger första räddningsresurs på plats vid trafikolyckor. Utan värnen skulle responstiden vara längre på E4.

Vad gäller drunkning visar statistiken att Nyköping har haft mellan tre och sex larm per år under de senaste fem åren, vilket är för få händelser för att dra någon slutsats från.

Oxelösunds kommun

Oxelösunds kommun en geografiskt liten kommun och har därför en väldigt kort responstid. Endast i enstaka fall har det tagit längre tid än 20 minuter för första räddningsresurs att anlända oavsett typ av händelse. Vid brand i byggnad 2023 var responstiden vid samtliga händelser under tio minuter.

Antalet drunkningslarm har under tidsperioden varit för få i Oxelösund för att kunna dra några slutsatser.

Trosa kommun

Vid brand i byggnad har SKRTJ under de senaste fem åren endast vid något enstaka tillfälle haft längre responstid än 20 minuter. Majoriteten utav larmen når vi inom tio minuter. Responstiden vid trafikolyckor ligger procentuellt sett väldigt lika över åren. Gällande drunkningslarm har Trosa haft för få insatser för att kunna dra några slutsatser.

Sammanfattningsvis för samtliga kommuner finns det variationer i responstiderna över åren. Detta kan bero på faktorer som avståndet mellan olycksplatsen och brandstationen och andra lokala förhållanden. För att förbättra responstiderna är det viktigt att vi i varje kommun fortsätter övervaka och anpassa sina räddningsresurser efter riskbild och samhällets utveckling. Effektiv resursallokering och fortsatt utvärdering av responstidsfaktorer är nödvändiga.

8.1.6 Överlåtande åt annan att vidta inledande begränsade åtgärder

Inom SKRTJ finns två frivilliga brandvårn som är föreningar. SKRTJ har överlåtit till dessa vörn att vidta inledande begränsade åtgärder. Värnen är placerade i Kila och Tystberga.¹⁸

8.1.7 Samverkan med andra aktörer

SKRTJ har i olika omfattning en etablerad samverkan med flera aktörer, så som Länsstyrelsen Södermanlands län, Region Sörmland, Trafikverket, Kustbevakningen, Sjöräddningssällskapet, Polisen och Försvarsmakten.

SKRTJ har avtal med följande aktörer:

- Region Sörmland, avseende I Väntan På Ambulans (IVPA).
- Räddningstjänstorganisationer i Sörmland - Eskilstuna kommun, Strängnäs kommun, Västra Sörmlands räddningstjänst och Flens kommun. Avtal om samverkan för räddningstjänst.
- Avtal om gränslös räddningstjänst med Räddningstjänsten Östra Götaland.
- Brandskyddsföreningen Restvärdesräddning.
- Stockholm Skavsta flygplats avseende befattningen räddningschef vid flygplatsen.
- Avtal med SBFF om anslutning till Räddningscentral Öst, avseende samverkan i ett gemensamt ledningssystem
- Samverkansavtal med Brandkåren Attunda, Räddningstjänsten Enköping-Håbo, Räddningstjänsten Eskilstuna, Räddningstjänsten Flen, Räddningstjänsten Gotland, Räddningstjänsten Mälardalen, Räddningstjänsten Norrtälje kommun, Räddningstjänsten Sala-Heby, Räddningstjänsten Strängnäs, Storstockholms brandförsvaret, Södertörns brandförsvarfsförbund, Sörmlandskustens räddningstjänst och Uppsala brandförsvaret.
- Underavtal till samverkansavtalet ovan med regionens räddningstjänster avseende gemensamma specialresurser för hantering av farliga ämnen.
- Samarbetsavtal gällande oljeskydd med Oxelösunds hamn
- Tystberga räddningsvörn
- Kila frivilliga brandkår
- Nävekvarns räddningsvörn

8.1.8 Varning och information till allmänheten

Viktigt Meddelande till Allmänheten (VMA) är ett system för att varna människor om att något allvarligt har hänt och att händelsen omedelbart hotar människors liv och hälsa, egendom eller miljö. I händelse av ett VMA ska allmänheten alltid följa de anvisningar som framgår i informationen. Grunden är att alla som nås av ett VMA ska gå inomhus, stänga fönster, dörrar och ventilation samt söka mer information via radio, TV, kommunens

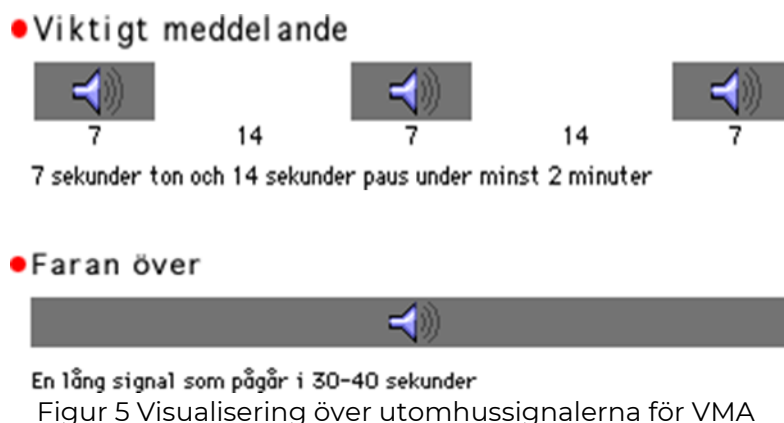
¹⁸ Totalt finns fyra frivilliga brandvårn inom SKRTJ:s område. Gåsinge är ett kommunalt vörn, och således har inte SKRTJ överlåtit åt annan att vidta åtgärder. Värnet i Nävekvarn är en förening, precis som Kila och Tystberga, men där finns en FIP anställd enligt RIB-avtalet och det får därför anses som att FIP:en vidtar "inledande begränsande åtgärder" och värnet sedan hjälper till att bryta skadeförloppet.

webbplats eller informationsnumret 113 13. Det finns två typer av meddelanden, varnings- och myndighetsmeddelanden.

Varningsmeddelande används vid allvarliga händelser och sänds omedelbart på begäran av räddningsledare eller myndighet och företag i situationer då omedelbar risk bedöms föreligga för skada på liv, egendom eller i miljö. Meddelandet kan gå ut via följande kanaler:

- Tyfoner, vilka finns i Nyköpings och Oxelösunds tätorter samt Studsvik
- TV
- Radio
- Talmeddelande till fast telefon inom det drabbade området
- SMS till personer som är adressregistrerade eller befinner sig i det drabbade området
- Krisinformation.se (webbplats, app och sociala medier)
- 112-appen

Utomhusslarmet via tyfonerna består av upprepade sju sekunder långa signaler med fjorton sekunders tystnad emellan, under minst två minuter. Faran över signaleras genom en 30–40 sekunders lång signal.

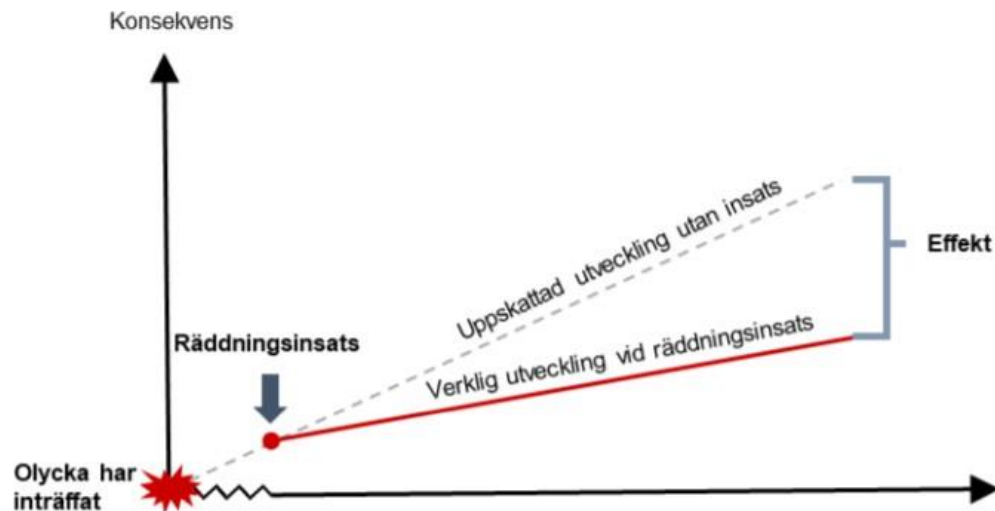

8.2 Operativ förmåga per olyckstyp

I detta kapitel beskrivs SKRTJ:s operativa förmåga per olyckstyp. Figur 6 beskriver skillnaden i effekter om en räddningsinsats inleds i förhållande till om en räddningsinsats inte inleds.

Punkten för då räddningsinsatsen inleds kan brytas ner för att förstå hur förmågan och effekten hänger ihop. Vi vill att figur 5 ses som en dynamisk bild, där punkten för räddningsinsatsen kan förflyttas längs med kurvan för "uppskattad utveckling utan insats" och förflyttningen är beroende på hur räddningsinsatsen är dimensionerad. Dimensioneringen beror bland annat på tillgång till resurser (material, personal, kompetens) och geografiska förutsättningar. Till exempel kan det antas att effekten kan bli större (mer positiv utveckling av det negativa skadeförloppet) ju tidigare en räddningsinsats initieras.

Hur stor effekten blir kan även antas bero på hur "stor" räddningsinsats som initieras. Ett exempel är vid en omfattande brand i en byggnad där det finns liv att rädda. Då krävs att det kommer tillräckligt många resurser inom godtagbar tid för att räddningsinsatsen ska få önskad effekt (rädda liv och begränsa brandspridning).

Figur 6 Schematisk bild över vilken skillnaden i effekt om räddningsinsats inleds eller inte inleds¹⁹

¹⁹ Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, publikation nr MSB1789 – juni 2021. Handbok - Innehåll och struktur i kommunala handlingsprogram enligt lagen om skydd mot olyckor

8.2.1 Brand i byggnad

Räddningstjänstens förmåga vid brand i byggnad varierar beroende på vilken typ av byggnad som är drabbad. Boverkets byggregler reglerar hur det byggnadstekniska brandskyddet ska utformas i olika byggnader och lokaler. Därtill ska verksamheter bedriva ett systematiskt brandskyddsarbete som dimensionerar det organisatoriska brandskyddet, vilket bland annat ska innehålla instruktioner för hur en utrymningsituation ska gå till.

Från i stort sett alla lokaler ska det finnas två av varandra oberoende utrymningsvägar. En av utrymningsvägarna i flervåningsbyggnader som innehåller kontor och/eller bostäder kan utgöras av räddningstjänstens höjdfordon eller bärbara stegar under vissa förutsättningar²⁰. På stationerna i Nyköping, Oxelösund och Gnesta finns höjdfordon som kan vara alternativ utrymningsväg i byggnader upp till 23 meter över mark. På alla brandstationer (heltid och RIB) finns bärbara stegar som kan utgöra alternativ utrymningsväg för byggnader upp till elva meter över mark. Båda alternativen förutsätter att det byggnadstekniska brandskyddet i byggnaden är dimensionerat för denna typ av lösning, med avseende på bland annat tillgängliga uppställningsplatser för räddningstjänstens fordon och räddningsvägar som underhålls regelbundet. SKRTJ:s förmåga att utrymma med hjälp av höjdfordon och bärbara stegar preciseras i vägledningen *Utrymning med hjälp av Sörmlandskustens räddningstjänst*.

Brandstationerna inom SKRTJ har idag en sådan bemanning att invändig livräddning genom rökdykning och utvändigt livräddning via höjdfordon inte kan påbörjas samtidigt. Den räddningsstyrka som anländer till platsen först kan därför behöva prioritera mellan invändig och utvändigt livräddning, till dess att förstärkande enheter (med erforderliga resurser) har anlånt till skadeplatsen.

Vad gäller byggnader som innehåller vårdlokaler, så som sjukhus, särskilda boenden och kriminalvårdsanstalter, sätts stor vikt vid verksamhetens organisatoriska brandskydd. Ofta bygger utrymningsstrategin i denna typ av byggnader på så kallad horisontell utrymning, då personalen ska förflytta personer i lokalerna till angränsande brandcell i samma våningsplan. Vid en brand i en vårdlokal är det därför viktigt att räddningstjänsten så tidigt som möjligt får information om var människor finns i byggnaden, så att rätt skadebegränsande åtgärder kan initieras.

Vid bränder i höga byggnader, över 16 våningsplan, är räddningstjänsten till stor del beroende av det byggnadstekniska brandskyddet. Exempelvis är det viktigt att system för att evakuera rök- och brandgaser från byggnadens trapphus fungerar. Även installationer så som räddningshissar, stigarledning och eventuella sprinklersystem är viktiga komponenter för att räddningstjänsten ska kunna nå önskad effekt med insatsen.

Många byggnader har särskilda risker som behövas tas i beaktande vid en räddningsinsats, inte minst för insatspersonalens säkerhet. Det kan till exempel vara en industri där det förvaras gasflaskor, eller där det finns gaser som går genom olika rörledningar i byggnaden. Det finns också byggnader som har objekt som är skyddsvärda, inte minst ur kulturhistoriskt perspektiv så som värdefulla ting i kyrkor eller på museer. För denna typ av anläggningar är insatsplaner till stor hjälp för räddningstjänstens personal vid en räddningsinsats.

Insatsplanerna utgör ett mycket viktigt beslutsunderlag i genomförandet av räddningsinsatsen.

²⁰ Förutsättningarna regleras i Boverkets byggregler.

Effekt	Uppgifter av särskild vikt	Nyckelresurser
<p>Efter att räddningstjänsten har påbörjat skadebegränsande åtgärder ska personer som är utsatta för fara i byggnaden förflyttas till säker plats, och ingen brandspridning ska ske utanför redan drabbad(e) brandcell(er).²¹</p> <p>Räddningstjänstens åtgärder för att bekämpa branden ska minimera negativ miljöpåverkan.</p>	<p>För att begränsa skadeförloppet:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Omedelbar släckinsats • Omedelbar livräddning • Utrymma eller inrymma personer i fara • Riskbedömning <p>För att bryta skadeförloppet:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Invändig och utvändig släckning • Invändig och utvändig evakuering • Förhindra spridning till annan brandcell • Förhindra spridning till annan byggnad • Restvärdesräddning • Akut omhändertagande 	<ul style="list-style-type: none"> • Organisation för rökdykning • Höjdfordon • Tankfordon • Extra rödskyddsutrustning

8.2.2 Brand utomhus

En stor del av de larm som SKRTJ responderar på är bränder utomhus. Till denna olyckstyp hör allt från skogsbränder till bränder i containrar och fordon. Förmågebeskrivningen nedan fokuserar på bränder i skog- och mark eftersom dessa ofta är svårare att hantera och kräver andra typer av nyckelresurser än andra bränder utomhus. Vi vill dock lyfta ett par aspekter som är viktiga att tänka på vid andra typer av bränder utomhus och gör det här i inledningen av avsnittet.

Bränder i fristående objekt utomhus, så som containrar och fordon är vanliga i samtliga av SKRTJ:s kommuner. Många av dem är anlagda. Vid en insats till en brand utomhus behöver räddningsinsatsen som alltid prioritera att rädda liv, egendom och miljö. Ofta är det fristående objekt som brinner, varför räddningstjänsten behöver inrikta insatsen till att förhindra spridning till intilliggande objekt. Det kan till exempel handla om bilar som är parkerade intill en annan brinnande bil, eller sopkärl som står tätt intill varandra. Värt att beakta är att en händelse som inleds som brand utomhus kan sprida sig till en byggnad; till exempel om ett sopkärl är placerad intill en fasad och en brand utbryter i sopkärlet. Då menar vi att det blir en brand i byggnad och förmågebeskrivningen framgår därmed i avsnitt 8.2.1.

I förmågebeskrivningen nedan är fokus på mark- och skogsbränder.

²¹ Med tanke på responstiden och om det byggnadstekniska brandskyddet är korrekt utfört bör ett rimligt antagande vara att den drabbade brandcellen är startbrandcellen. Det vill säga, branden bör kunna begränsas till startbrandcellen.

Effekt	Uppgifter av särskild vikt	Nyckelresurser
<p>Branden ska vara begränsad och under kontroll inom 20 timmar från dess att larmet inkommer till räddningscentralen.</p> <p>Räddningstjänstens insats ska sträva efter att minimera störningar på samhällsviktig verksamhet och begränsa skador på egendom.</p>	<p>För att begränsa skadeförloppet:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Positionering • Ringa in branden och inleda släckning • Upprätta lägesbild och prognos • Riskbedömning • Tidig resurssättning <p>För att bryta skadeförloppet:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Upprätta begränsningslinjer • Släcka brand • Skapa uthållighet • Samverka med markägare 	<ul style="list-style-type: none"> • Terrängfordon • Motorsprutor • Tankfordon • Tolka brandriskdata • Skogsbrandsläp • Flygande resurser så som helikopter och skopande flygplan* • Förstärkningsresurs skogsbrand*

*läs mer i kapitel 8.1.2 och 8.1.7

8.2.3 Trafikolycka

I den här typolyckan ryms ett par olika olyckstyper; olycka på väg, järnväg och flyg.

Det är svårt att renodla olyckstyper. Till exempel är många olyckor som händer på eller intill järnvägen inte att klassa som "järnvägsolycka", utan istället suicid, påkörda djur eller bränder intill banvallen. Järnvägsolyckor som är just järnvägsolyckor, och inte något annat, inträffar relativt sällan i SKRTJ:s område och kommer därför inte att beskrivas djupare i detta avsnitt. Precis som för alla olyckstyper är insatspersonalens säkerhet viktig att beakta, och vad gäller arbete på järnväg handlar det specifikt om risker kopplade till el och järnvägstrafik. SKRTJ:s förmåga vid räddningsinsatser på järnväg beskrivs närmare i räddningstjänstens interna dokument för beskrivning av operativ förmåga som är under arbete.

I Nyköpings kommun är Stockholm Skavsta flygplats belägen. För förmågebeskrivning kopplat till flygplatsen hänvisas dels till insatsplanerna för Skavsta, dels till interna dokument för förmågebeskrivning. Vid mindre flygplansolyckor är det viktigt att säkra platsen mot brand, prioritera livräddning och därefter miljöräddning inte minst med tanke på eventuellt läckage av flygbränsle. Vad gäller ansvarsfördelningen vid flygplansolyckor är Sjöfartsverket ansvariga för lokalisering av luftfartyg vid inträffat eller befarat haveri, eller då fara hotar lufttrafiken. När luftfartyget är lokaliserat övergår ansvaret till den kommunala räddningstjänsten.

Vid en inträffad trafikolycka med skadade personer är det viktigt att de skadade personerna kommer till sjukhus så fort som möjligt. I många sammanhang används begreppet "golden hour", vilket betyder att för att personer ska ha så god chans som möjligt att överleva efter en trafikolycka ska de vara på sjukhus inom en timme.

Något som är oerhört viktigt vid SKRTJ:s arbete på vägar är insatspersonalens säkerhet, därför är det av största vikt att etablera en säker arbetsplats i samband med trafikolyckor.

Effekt	Uppgifter av särskild vikt	Nyckelresurser
Vid en trafikolycka på väg ska skadade personer vara på sjukhus inom en timme från dess att olyckan inträffade. Vi ska sträva efter att minimera miljö- och samhällspåverkan, utan att göra avkall på säkerheten för insatspersonalen.	<p>För att begränsa skadeförloppet:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Etablera säker arbetsplats • Säkra mot brand i drabbade fordon • Stabilisera olycksfordon • Akut omhändertagande • Riskbedömning <p>För att bryta skadeförloppet:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Losstagning • Uppsamling och sanering av läckage • Restvärdesräddning 	<ul style="list-style-type: none"> • Verktyg för avancerad losstagning • Buffertfordon • Tung räddning • Kunskap om risker med olika typer av bränslen

8.2.4 Olycka med farliga ämnen

Sedan 2020 ingår SKRTJ i ett regionalt avtal gällande olyckor med farliga ämnen, se bilaga A.

Vid olyckor med farliga ämnen som inträffar i SKRTJ:s respektive kommuner kommer SKRTJ:s resurser högst troligt att vara första räddningsresurs på plats och därför behöver SKRTJ ha en viss förmåga att hantera denna olyckstyp.

För de Sevesoanläggningar och farliga verksamheter som finns i våra fyra kommuner finns planer för kommunal räddningsinsats där räddningstjänstens förmåga beskrivs.²²

SKRTJ har viss förmåga att hantera utsläpp av olja längs med kusten, och denna förmåga finns främst i samverkan med andra aktörer.

En olycka med farliga ämnen kan ta sig många olycka uttryck. Det kan till exempel vara vid en brand i en byggnad där det förvaras stora mängder farliga ämnen, trafikolyckor med transporter av farligt gods eller utsläpp av farliga ämnen från en industri. Det utsläppta ämnet kan ha olika aggregationstillstånd och vara farligt på olika sätt för omgivningen. Oavsett olyckstyp och vilket ämne det handlar om är det viktigt att räddningspersonalen kan identifiera det utsläppta ämnet och tolka dess viktiga data med hjälp av de beslutsstöd som finns att tillgå, och därefter påbörja skadeavhjälpande åtgärder.

Effekt	Uppgifter av särskild vikt	Nyckelresurser
Efter räddningstjänstens framkomst ska inga ytterligare människor som befinner sig i närheten av utsläppet skadas eller	<p>För att begränsa skadeförloppet:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Utrymma eller inrymma personer i fara • Varna personer som kan utsättas för fara 	<ul style="list-style-type: none"> • Organisation för att hantera kemolyckor enligt regiongemensamt avtal*

²² Den kommunala planen för räddningsinsats är indelad i en allmän del och en intern del. Den allmänna delen har diarienummer ROS21/3:14. Vid dags dato håller den interna delen på att upprättas.

omkomma. Utsläppet eller dess miljökonsekvenser ska inte heller förvärras efter att räddningstjänsten initierat skadeavhjäljande åtgärder.	<ul style="list-style-type: none"> • Spärra av riskområde • Omedelbar livräddning (exempelvis livräddande personsanering) • Identifiera och indikera ämne <p>För att bryta skadeförloppet:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Begränsa eller stoppa utflödet • Sanering (personer, egendom och miljö) • Restvärdesräddning 	<ul style="list-style-type: none"> • Kunskap om att tolka data för farliga ämnen • Tankfordon • Förstärkningsresurs CBRN* • Förstärkningsresurs oljeutsläpp*
--	--	--

* läs mer i kapitel 8.1.2 och 8.1.7

8.2.5 Naturolycka

Naturolyckor kommer i olika former och olika intensitet. Det kan handla om allt ifrån ras och skred till översvämningar och stormar. Förmågebeskrivningen för naturolycka hålls generell, eftersom effekten som eftersträvas bedöms vara den samma oavsett vilken typ av naturolycka som har inträffat.

Effekt	Uppgifter av särskild vikt	Nyckelresurser
Nödstillda personer ska evakueras till säker plats och störningar i samhällsviktiga verksamheter ska minimeras.	<p>För att begränsa skadeförloppet:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Säkra framkomlighet på vägar • Evakuera människor • Säkra eller avlägsna (konstruktions)delar som hotar att skada människor, egendom eller miljö <p>För att bryta skadeförloppet:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pumpa vatten • Invallning • Losstagning • Sågarbete • Samverkan med andra aktörer • Restvärdesräddning 	<ul style="list-style-type: none"> • Terrängfordon • Motorsprutor • Förstärkningsresurs översvämning* • Förstärkningsresurs sök och räddning (NUSAR)*

* läs mer i kapitel 8.1.2 och 8.1.7

8.2.6 Drunkning

Ett larm om drunkning är ett väldigt tidskritiskt larm; det krävs att räddningsresurser kommer fram snabbt till platsen och kan lokalisera den drabbade för att sedan få upp personen över vattenytan. På samtliga RIB-stationer i SKRTJ:s område finns ytlivräddare och på heltidsstationen i Nyköping finns räddningsdykare.

Effekt	Uppgifter av särskild vikt	Nyckelresurser
Den skadedrabbade ska komma ovanför vattenytan så fort som möjligt för att möjliggöra akut omhändertagande och avtransport till sjukhus.	<p>För att begränsa skadeförloppet:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Snabb larmhantering och positionering • Lokalisering av personen <p>För att bryta skadeförloppet:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ytlivräddning eller dykning • Akut omhändertagande • Samverkan med andra aktörer 	<ul style="list-style-type: none"> • Räddningsdykare • Ytlivräddare • Båtar • Hansabrädor

8.3 Ledning i räddningstjänsten

Räddningstjänsten ska vara ändamålsenligt ordnad och räddningsinsatser ska kunna påbörjas inom godtagbar tid och genomföras på ett effektivt sätt (LSO 1 kap § 3). För att kunna uppnå detta behövs ett väl anpassat räddningsledningssystem. SKRTJ har, dels enskilt, dels genom samverkan med andra, ett räddningsledningssystem som är dimensionerat för att leda de räddningsinsatser som behövs utifrån både den lokala och den regionala riskbilden.

Räddningsledningssystemet har tillräcklig kapacitet och robusthet för att hantera flera räddningsinsatser samtidigt och för att hantera omfattande räddningsinsatser.

För att nå en effektiv hantering av olyckor krävs en ledningsorganisation som är väl anpassad för den situation som råder. Principiellt delas vår ledningsförmåga inom två domäner. Dels ska varje enskild räddningsinsats, stor som liten kunna ledas på ett effektivt sätt. Vi har ett flexibelt system med flera ledningsnivåer som kan formas efter olyckans karaktär och omfattning, mängden personal och funktioner som hanterar olyckan och behovet av att samverka med andra aktörer. Målet är alltid att minimera påverkan för de drabbade och på samhället. Den andra domänen inom ledning som ständigt måste hanteras är ledning av räddningstjänsten som system, d.v.s. den centrala ledning som behövs för att genomföra omvärldsbevakning, tolka inkommande larm och skeenden, tillsätta resurser till respektive insats samt prioritera och följa upp dessa, delta i regionala samverkansforum m.m. För detta finns en ständigt bemannad ledningscentral med ett ansvarigt befäl.

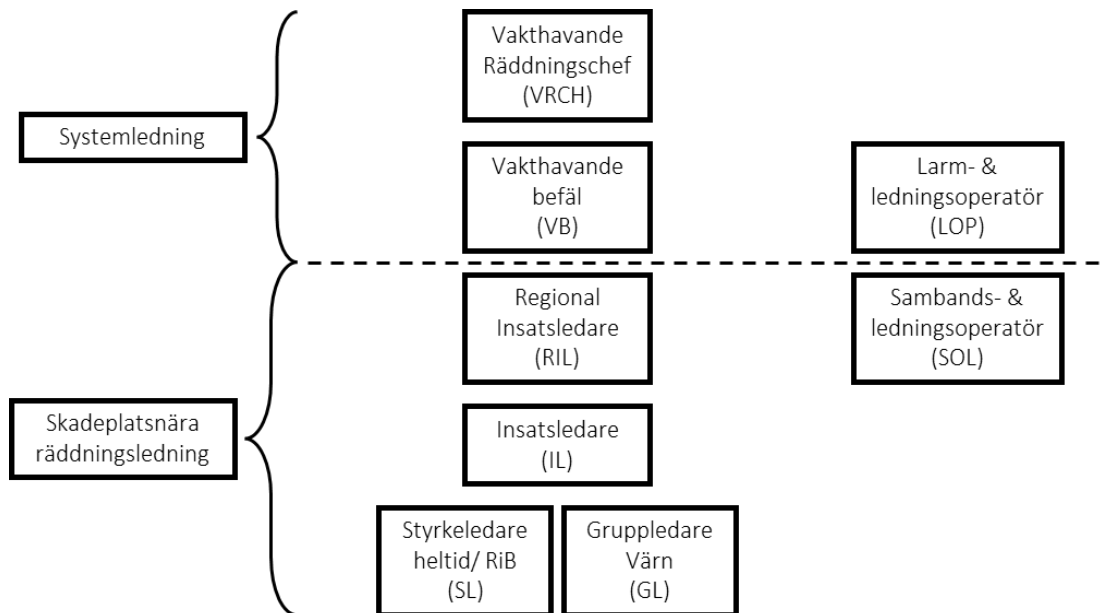
SKRTJ samarbetar med Brandkåren Attunda, Räddningstjänsten Enköping-Håbo, Räddningstjänsten Eskilstuna, Räddningstjänsten Flen, Räddningstjänsten Gotland, Räddningstjänsten Mälardalen, Räddningstjänsten Norrtälje kommun, Räddningstjänsten Sala-Heby, Räddningstjänsten Strängnäs, Storstockholms brandförsvär, Södertörns brandförsvärsförbund, Sörmlandskustens räddningstjänst och Uppsala brandförsvär, vilket benämns Räddningsregion östra Svealand (RRöS). Syftet med samarbetet är att skapa bättre förutsättningar för snabb resursuppbyggnad, uthållighet, tillgång till spetskompetens och förmåga att bibehålla god beredskap. Genom att arbeta enhetligt underlättas samverkan.

Samarbetet regleras i ett samverkansavtal och innebär att den resurs som snabbast kan vara på plats, och som är lämplig för händelsen, används vid nödlägen oavsett kommun- eller organisationstillhörighet. Både räddnings- och ledningsresurser larmas gränslöst i syfte att möta de hjälpsökandes behov på ett effektivt sätt.

Inom räddningsregionen där avtalet om gränslös samverkan gäller finns två larm- och ledningscentraler: Räddningscentral Mitt och Räddningscentral Öst (RC Öst).

I figur 7 illustreras de ledningsfunktioner som är knutna till RC Öst. I avsnitt 8.3.1 och 8.3.2 finns en sammanfattande beskrivning över den övergripande ledningen respektive ledning av insats. För djupare beskrivning hänvisas till Regionalt ledningsdokument som är gemensamt för alla räddningstjänstorganisationer inom RRÖS.

Figur 7 Ledningsstrukturen inom RRÖS

8.3.1 Övergripande ledning

SKRTJ samverkar i räddningsledningssystemet RC Öst tillsammans med räddningstjänsterna i Eskilstuna, Flen och Strängnäs, samt Södertörns Brandförsvarförbund (10 kommuner). Från RC Öst bedrivs ledning, dygnet runt och året om, övergripande ledning för räddningstjänstorganisationerna. Den övergripande ledningen bedrivs utifrån en helhetssyn för räddningstjänstverksamheten inom dessa organisationer. Genom RC Öst kan SKRTJ anpassa ledning och användning av räddningsresurser utifrån aktuell riskbild och pågående räddningsinsatser.

Den övergripande ledningen bedriver hela tiden omvärldsbevakning för att kunna upptäcka händelser och skeenden som kan föranleda att beredskapen behöver anpassas. Det kan till exempel vara hög brandrisk i skog och mark, stora demonstrationer, social oro eller andra händelser i samhället som kan öka risken för olyckor eller påverka framkomligheten för räddningsresurser. Beredskapen anpassas normalt genom strategiska förflyttningar av olika resurser eller genom att systemet förstärks med ytterligare resurser.

Ledning av räddningsinsatser påbörjas direkt när räddningscentralen kopplas in i samtalet och börjar göra en bedömning av vad som har inträffat. Övergripande ledning fattar beslut om avsikt och ram för insatsen samt gör prioriteringar gentemot andra pågående insatser och beredskapsläget. Den övergripande ledningen kan fatta beslut om att omfördela resurser utifrån behovet vid den enskilda händelsen och utifrån det aktuella beredskapsläget. Det kan till exempel handla om att prioritera om en specialfunktion som räddningsdykare, tak- och sprängenhet eller kemresurs. Vid behov initierar den övergripande ledningen samverkan med andra aktörer och säkerställer information till allmänheten om till exempel risker i samband med insatser.

Totalt är det 17 kommuner som ingår i systemet. De totalt 43 kommunerna som styrs från de båda ledningssystemen RC Öst och RC Mitt ingår tillsammans i Räddningsregion östra Svealand (RRÖS).

Räddningsledningssystemets övergripande ledning är uppbyggt med de gemensamma ledningsfunktionerna vakthavande räddningschef, vakthavande befäl, regional insatsledare samt larm- och ledningsoperatör. Räddningscentralen är utformad med redundanta tekniska system utifrån SOS Alarms krav och den övergripande ledningen arbetar i SOS Alarms teknikplattform Zenit/Coordcom.

Den övergripande ledningens alternativa räddningscentral är RC Mitt som tillhör Storstockholms brandförsvär.

Räddningsledningssystemet finns ytterligare beskrivet i styrande dokument. I anslutning till den ordinarie samt den alternativa räddningscentralen finns stabsutrustning och utrymmen för att bedriva stabsarbete. Rutiner för stabsarbete finns framtagna och grundar sig på Natomodellen med funktionerna R1-R9. Eftersom de medverkande räddningstjänstorganisationerna samverkar med att tillhandahålla stabspersonal kan arbetet bedrivas över tid. Stabspersonal kan verka i räddningscentralen likväl som på skadeplats.

Samtliga befäl med räddningsledarbehörighet har mandat ta beslut om att inleda och avsluta räddningsinsats. Tid från att larmet inkommer till 112 till att första kommunala räddningsresurs kan påbörja skadeområdesnära ledningsarbete i olika delar av kommunen beskrivs närmare i kap. 8.1.1 (anspänningstid) samt 8.1.5 (responstid, framkomsttid med mera).

Vakthavande räddningschef (VRCH)

Funktionen arbetar på delegation av räddningscheferna inom de fem räddningstjänstorganisationer som styrs från RC Öst och ansvarar för den kontinuerliga styrningen av räddningsledningssystemet. VRCH har rollen räddningsledningschef och ansvarar då för inriktning/samordning för samtliga pågående räddningsinsatser samt beredskapshållning inom hela det geografiska ansvarsområdet. Funktionen kan även ha rollerna räddningsledare eller samverkansperson.

VRCH ska tolka och besluta om organisationens roll, gränser för räddningstjänst, tilldelning av resurser för en specifik insats samt om nödvändigt kontakta/informera drabbad kommun samt samverkande myndigheter före, under eller efter räddningsinsats.

VRCH ska vidare bidra med chefskap och ledning vid större händelser eller flertalet mindre som belastar systemet. VRCH är ytterst ansvarig för nödvändiga akuta beslut som kan uppkomma inom räddningstjänstverksamhetens ansvarsområde för RC Öst.

VRCH larmas direkt vid förutbestämda larmtyper och har 60 minuter inställetid till ordinarie räddningscentral. Funktionen kan vara operativ på 90 sekunder via telefon och Rakel, dygnet runt alla dagar om året.

Vakthavande befäl (VB)

Funktionen har normalt rollen driftchef och driver det dagliga arbetet i den övergripande ledningen på uppdrag av VRCH. VB verkar även som inriktnings- och samordningskontakt gentemot andra aktörer, ansvarar för beredskapshandling utifrån normal avsikt med beredskap samt kan vid behov vara räddningsledare och arbetsleda händelsevärderingen. VB och VRCH kan vara ansvariga för enskilda räddningsinsatser. Det

kan till exempel vara fallet när VB styr värnen på distans under en räddningsinsats där ingen styrkeledare har larmats. Vid mycket omfattande och komplexa händelser, såsom händelser som täcker ett stort geografiskt område, VB och VRCH leda enskilda räddningsinsatser. Vid sådana händelser kan det vara nödvändigt att samordna och styra räddningsinsatsen på ett övergripande sätt, med insatsledare och regional insatsledare som ledningsbefäl nära skadeplatsen.

RC Öst har medlyssning på inkommande 112-samtal som berör räddningstjänsten och kan direkt ta beslut om initial och fortsatt resurstilldelning.

VB ansvarar för omvärldsbevakning dygnet runt. Det innebär att funktionen följer exempelvis händelser i samhället samt väderutveckling både i omvärlden och lokalt. Vid händelser som kan påverka räddningsledningssystemet vidtar VB behövliga åtgärder och ansvarar för att tidigt anpassa beredskapen och ledningskapaciteten utifrån den aktuella riskbilden.

VB har 90 sekunders inställetid till räddningscentralen och är direkt operativ via telefon och Raket dygnet runt alla dagar om året.

Larm- och ledningsoperatör (LOP)

LOP tjänstgör i räddningscentralen eller den alternativa räddningscentralen, normalt tillsammans med VB. LOP agerar i rollen händelsevärdering, larmar ut räddningsstyrkor, sköter dokumentation och kommunikation mellan skadeplats och räddningscentral samt kommunicerar med samverkande blåljusorganisationers övergripande ledningsfunktioner.

LOP har mandat att verkställa initial resurstilldelning för räddningsinsatser utifrån larmplaner beslutade av räddningscheferna. LOP tjänstgör sekundoperativt dygnet runt alla dagar året runt.

Vid behov av beslut eller åtgärder utanför LOP:s mandat kontaktas/larmas VB som direkt kan ta beslut via telefon eller bemanna räddningscentralen inom 90 sekunder.

Ledningssystemet beskrivs mer utförligt i ett regiongemensamt styrdokument om ledning.

8.3.2 Ledning av insats

Med insatsledning avses ledning och samordning av enskild räddningsinsats. I varje räddningsstyrka finns ett befäl med kompetens för insatsledning av begränsade insatser. Vid olyckor som kräver flera insatta styrkor finns särskilda ledningsresurser för att hantera ett större behov av ledning och samordning.

Vilka resurser som larmas för att leda en räddningsinsats beror på ledningsbehovet för den aktuella händelsen. Den som leder en räddningsinsats kallas för räddningsledare. Denne ansvarar bland annat för att sätta målet med insatsen, fördela uppgifter och resurser utifrån målet och följa upp genomförandet. Räddningsledaren ska kontinuerligt rapportera till den övergripande ledningen hur insatsen genomförs och vilken effekt den ger samt säkerställa samverkan med andra aktörer på skadeplats.

Ambitionen är att alltid bibehålla en stark ledningsorganisation under så lång tid som möjligt vid en inträffad händelse. Detta för att behålla initiativet och för att skapa goda förutsättningar att verka utifrån den inriktning och de helhetsbeslut som är fattade.

Ledningsorganisationen är dimensionerad för att kunna hantera omfattande räddningsinsatser men vid extrema behov kan förmågan stärkas ytterligare genom inkallning av extra personal och genom regional samverkan.

Regional insatsledare (RIL)

RIL intar vid händelser som kräver stort ledningsbehov rollen räddningsledare på skadeplats och arbetar med insatsledning. RIL kan även agera i rollen som sektionschef, storsektorchef och insatschef samt har förmåga att agera i stödjande roller i både system-, insats- och uppgiftsledning. Med insatsledning menas att kunna agera räddningsledare vid en komplex situation och med god överblick på den rådande situationen.

RIL har upp till 60 minuters inställetid till organisationernas tätorter och kan vara operativ på 90 sekunder via telefon och Rakel, dygnet runt alla dagar året runt.

I systemledningen finns ständigt en RIL i jour som är grundplacerad på RC Öst i Lindvreten och en RIL i beredskap som är grundplacerad i Eskilstuna. Den regionala insatsledaren på Lindvreten stöds av en sambands- och ledningsoperatör (SOL). Ledningsstöd i form av SOL kan tilldelas både insatsledare och styrkeledare vid behov.

Insatsledare (IL)

I Nyköpings kommun finns en IL i beredskap med 90 sekunders anspänningstid. IL är normalt räddningsledare vid olyckor som kräver samverkansbehov med ett mindre ledningsbehov på skadeplats. IL arbetar med insatsledning samt uppgiftsledning. Insatsledaren kommer ofta att vara på plats innan förstärkande styrkor anländer och kan då förmedla förberedande order till ankommande styrkor. Vid större olyckor kan IL agera i rollerna insatschef eller storsektorchef för hela eller delar av händelsen.

IL kommer främst att fokusera på metod och taktik för händelsen, att använda resurser på ett effektivt sätt samt att alltid följa upp resultatet. IL kommer vid större händelser att samarbeta med RIL kring metod och taktik för att tillsammans som ett ledningsteam hantera händelsen på bästa möjliga sätt.

IL har förmåga att agera i stödjande roller i både system-, insats- och uppgiftsledning.

Styrkeledare (SL)

Separata styrkeledare finns inom organisationen för heltidsstyrkan i Nyköping och för RIB-styrkorna i Nyköping, Trosa, Vrena, Gnesta och Oxelösund. SL i Trosa, Vrena, Gnesta och Oxelösund har ett eget utryckningsfordon och utrustning för att vid larm kunna åka direkt från hem/arbetsplats eller motsvarande till olycksplatsen.

Styrkeledare kan vid mindre larm, där samordningsbehovet mellan enheter är litet, hantera händelsen på egen hand som räddningsledare. Vid större händelser kommer styrkeledaren generellt att bli tilldelad uppgifter som gruppen ska hantera, till exempel sektorchef men kan även agera i rollen som insatschef.

Gruppledare (GL)

GL är befäl som ges en begränsad och grundläggande lokal utbildning för att kunna verka som arbetsledare för mindre grupper av räddningstjänstpersonal. En gruppledare kan inte vara räddningsledare, till skillnad från SL, IL, RIL och VB.

Ansvariga roller, både i övergripande ledning och i insatsledning, har ett ständigt ansvar att ompröva ledningsbehov, organisering och enskilda insatsers inriktning utifrån det behov som kan finnas. Med andra ord har VRCH eller VB rätt att fatta beslut som direkt eller indirekt påverkar en enskild räddningsinsats, detta bland annat utifrån att man från den övergripande ledningen har systemperspektivet som inte finns hos insatsledningen.

Responstiden för någon av ledningsenheterna är mindre än 20 minuter för majoriteten av kommunernas tätorter. Ett mindre antal tätorter nås inom en responstid på närmare 30 minuter.

8.3.3 Ledningsstöd

Vid en belastning som medför att VB behöver ledningsstöd ska behovet av inkallning av ledningspersonal eller larmoperatör beaktas.

Vad gäller förstärkt ledning i det lite längre tidsperspektivet så finns ett regionsgemensamt synsätt för upprättande av en stab för ledning av systemet och/eller för ledning av en räddningsinsats eller annan händelse. Det regionsgemensamma synsättet innebär att ett antal olika funktionsbenämningar i regel ska användas, dessa numreras även R1-R9.

Observera att flera olika funktioner kan bemannas av en och samma person beroende på typ och dignitet av händelse.

Gemensam stabschefsutbildning har genomförts i räddningsregionen vilket innebär att räddningscentralerna har ett liknande synsätt för hur en stab ska ledas. En stab kommer företrädesvis att upprättas på RC utifrån att ledning av systemet och delar av en eller flera räddningsinsats/-er eller annan händelse behöver samordnas.

8.4 Samtidiga och omfattande räddningsinsatser

Flera av de olyckstyper som kan inträffa inom SKRTJ:s område kan föranleda omfattande räddningsinsatser som tar många resurser i anspråk under lång tid, till exempel en omfattande skogsbrand. Det är dock inte bara enstaka omfattande händelser som kan belasta SKRTJ:s skadeavhjälpare organisation, även flera samtidiga händelser kan innebära att många resurser behöver vara aktiva under en längre tid.

RC Öst har god erfarenhet att hantera hög belastning till följd av omfattande och flera samtidiga händelser. SKRTJ har genom samverkansavtalet med SBFF god tillgång till ledningsresurser. Den här möjligheten, att gränslöst förstärka varandra med ledningsresurser inom räddningsregionen, innebär att SKRTJ kan säkerställa en god förmåga till skadeplatsnära ledning även vid hög belastning.

När en olycka inträffar larmas resurser från den eller de närmaste brandstationerna till platsen för att genomföra insatsen. Vid omfattande insatser samlas resurser från ett större område, ofta även från angränsande räddningstjänstorganisationer. Omvänt stöttar även SKRTJ med våra räddningsresurser till andra kommuner när de har behov.

Inom räddningstjänsterna som samverkar kring RC Öst är rutinen, för att upprätthålla beredskapen, normalt sett att inte kalla in extra brandpersonal vid en omfattande händelse. I stället nyttjas det faktum att det inom regionen är relativt tätt mellan räddningsresurser, och en lägre men för stunden acceptabel beredskap för nya insatser kan uppnås genom att fördela kvarvarande resurser över ytan på ett effektivt sätt. Detta innebär att en räddningsstyrka kan flyttas från en plats till en annan för att kompensera för styrkor som redan är insatta. Detta arbete baseras på inhämtade underrättelser från andra organisationer, erfarenheter och riskbedömning kring sannolikheten för nya

händelser samt tiden det beräknas ta för att kunna hantera en ny händelse i samma område.

Vid torra och varma perioder är det vanligt förekommande med mark- och skogsbränder. Vid särskilda väderlekar, såsom starka vindar och låg fuktighet, är det vanligt att mark- och skogsbränderna blir insatser av en mer resurskrävande karaktär. Sker det då flera mark- och skogsbränder inom kommunerna kan beredskapen och organisationen bli hårt ansatt. Vid sådana situationer kan det även vara så att angränsande förbund och räddningstjänster upplever samma ansträngda läge, vilket leder till att utomstående resurser kan vara upptagna. För att hantera ett sådant läge nyttjas organisationernas samlade resurser heltid, RIB och värn på ett så optimalt sätt som möjligt. Detta för att kunna frigöra brandstyrkorna från insatserna och återupprätta bästa möjliga beredskap i kommunerna och tätorterna.

Under alla insatser, oavsett vilken typ av händelse, sker en kontinuerlig resursbedömning av befälen på plats. När resursbehovet är mindre än resurserna på plats ska det meddelas till VB vilka resurser som är dragbara. Detta för att systemledningen och resursfördelningen ska kunna prioriteras och användas effektivt.

RC Öst samverkar kontinuerligt med RC Mitt, till exempel strävar man efter att fördela räddnings- och ledningsresurser för att förbättra beredskapsläget i regionen när olika resurser är upptagna. Ledningscentralerna kan även stötta varandra vid hög belastning.

8.5 Räddningstjänst under höjd beredskap

Den kommunala organisationen för räddningstjänst utgör en viktig del av totalförsvaret. Totalförsvaret regleras i Lag (1992:1403) om totalförsvaret och höjd beredskap. Totalförsvaret består av militär verksamhet (militärt försvar) och civil verksamhet (civilt försvar). Det civila försvaret handlar om att värna civilbefolkningen, säkerställa viktiga samhällsfunktioner och bidra till Forsvarsmaktens förmåga. Räddningstjänst under höjd beredskap (RUHB) ingår i det civila försvaret, bygger på fredsräddningstjänstens grund och dimensioneras efter den aktuella hotbilden. Utgångspunkten för arbetet med civilt försvar är krisberedskapen.

I avvaktan på planeringsinriktningar från centrala myndigheter inriktas planeringsarbetet på att säkerställa förmåga och uthållighet i händelse av fredstida kriser och samhällsstörningar. Planeringsarbete genomförs utifrån den nu gällande kommunöverenskommelsen för civilt försvar som omfattar arbete med krigsorganisation, kompetenshöjande åtgärder samt säkerhetsskydd.

Att planera för framtiden under höjd beredskap handlar om att bygga in en flexibilitet och robusthet i organisationen för att kunna verka under alla värsta tänkbara förutsättningar som påverkar hela samhället och räddningstjänsten. En stor påverkan kan bland annat få effekter på kritisk infrastruktur med bortfall av el och brist i livs- och drivmedelsförsörjning. För räddningstjänstens del innebär det bland annat att flera samtida räddningsinsatser av större omfattning och komplexitet kan komma att behöva hanteras.

Kontinuitetshandling är ett prioriterat område i planeringen för räddningstjänst under höjd beredskap. Genom kontinuitetshandling skapas en robusthet och det säkerställs att verksamheten kan fortsätta att fungera oavsett vad som händer. I den här planeringen ingår bland annat personal, ledningssystem, livsmedel och drivmedelsförsörjning. All planering för räddningstjänst under höjd beredskap utgår från den fredstida förmågan men ska täcka hela hotskalan från olyckor, samhällsstörningar till höjd beredskap och krig. Stora delar av planeringen sker tillsammans med samarbetskommunerna och i samverkan med länsstyrelsen i Södermanland och andra berörda aktörer.

Räddningstjänstens förmåga och uppgifter ska vara motsvarande vid "normal" krishantering och räddningsinsats som vid höjd beredskap. Under höjd beredskap förväntas dock andra typer av händelser med särskilda konsekvenser gällande skadeutfall och hjälpbehov. I LSO kap 8 anges några särskilda uppgifter för kommunal räddningsinsats att utföra under höjd beredskap:

- upptäckande, utmärkning och röjning av farliga områden
- indikering, sanering och andra åtgärder för skydd mot kärnvapen och kemiska stridsmedel
- delta i åtgärder för första hjälpen och transport av skadade personer och befolkningsskydd
- att personal inom en kommuns organisation för räddningstjänst får tas i anspråk för uppgifter som inte rör den egna kommunen.

Gällande de specifika uppgifter som tillkommer enligt LSO 8 kap 2§ i händelse av höjd beredskap så krävs vägledning från centrala myndigheter för att i detalj kunna fortsätta planeringen avseende dessa uppgifter. Den fredstida organisationen innehåller dock förmågor som har relevans även för delar av de tillkommande uppgifterna. En utveckling av nya och utökade förmågor kommer att ske i takt med att fler nationella vägledningar och utredningar blir tillgängliga.

Under handlingsperioden avser SKRTJ fortsätta återuppta förmåga för händelser kopplat till höjd beredskap och väpnat angrepp. Beroende på inriktning och ambition i förutsättningarna som regeringen fastställer kan SKRTJ:s arbete för att stärka det civila försvaret och den egna organisationens förmåga att genomföra räddningsinsats under höjd beredskap behöva ändra omfattning och prioritering i förhållande till övrig verksamhet.

9 Uppföljning, utvärdering och lärande

Kapitlet beskriver hur verksamheten följs upp och utvärderas samt hur arbetet med olycksundersökningar fungerar.

9.1 Uppföljning och utvärdering

Målen i handlingsprogrammet följs kontinuerligt upp i olika instanser under verksamhetsåret.

- Uppföljning sker mot tjänsteorganisationen inom respektive kommun i samband med kontinuerliga verksamhetsuppföljningar 4 gånger per år.
- Mot styrande nämnder sker uppföljning i samband med delårsbokslut och årsbokslut.

Målen i handlingsprogrammet är övergripande och utfallet av uppföljningarna i form av åtgärder eller justeringar arbetas in i kommande års verksamhetsplan i syfte att leverera en agil organisation med ständiga förbättringar och tydlig målstyrning.

Utvärdering: I samband med sammanställningen av årsbokslutet genomförs en utvärdering av resultatet för föregående år. Utvärderingen genomförs av respektive ansvarig funktion/avdelning.

Utvärderingen av uppfyllnaden av verksamhetsmålen sker via verksamhetsvisa uppföljningar av respektive verksamhet. Resultat och måluppfyllnad dokumenteras löpande i dokumentet Verksamhetsplan och budget för respektive år.

Verksamheten ska utvärderas under sista året av handlingsprogrammets giltighetstid utifrån målen i handlingsprogrammen. Utvärderingen syftar till att dels kvantifiera effekterna av de egna verksamheterna, dels uppskatta hur utfallet har påverkats av samhällsutvecklingen i övrigt.

9.2 Olycksundersökning och AAR

SKRTJ undersöker olyckor och tillbud utifrån lag (2003:778) om olyckor (3 kap. 1 §) med syftet att klarlägga orsakerna till olyckan, olycksförloppet och hur insatsen genomfördes.

Undersökningarna har ett lärande perspektiv och syftar till att undvika att liknande händelser inträffar igen samt att dra lärdomar från insatser för att förbättra den egna organisationen. Våra undersökningar syftar däremot inte till att hitta fel eller misstag av enskilda personer.

Storleken på olycksundersökningen samt fokus kan variera utifrån inträffad händelse allt ifrån den lilla olyckan som dokumenteras i händelserapporten till en större händelse vilken medför en större fördjupande rapport.

Bilaga A: Dokumentförteckning

Följande avtal gällde vid tidpunkten för handlingsprogrammets fastställande:

- Avtal om gemensam räddningstjänst med Oxelösunds kommun
- Avtal om gemensam räddningstjänst med Trosa kommun
- Avtal om gemensam räddningstjänst med Gnesta kommun
- Avtal med Tystberga räddningsvårn
- Avtal med Kila frivilliga brandkår
- Avtal med Nävekvarns räddningsvårn
- Samverkansavtal med Södertörns Brandförsvarsförbund om anslutning till Räddningscentralen Stockholms län, avseende samverkan i ett gemensamt ledningssystem
- Samverkansavtal Räddningstjänsten Enköping-Håbo
- Samverkansavtal Räddningstjänsten Sala-Heby
- Samverkansavtal Brandkåren Attunda
- Samverkansavtal Räddningstjänsten Norrtälje
- Samverkansavtal Storstockholms brandförsvår
- Samverkansavtal Södertörns Brandförsvår förbund
- Samverkansavtal Räddningstjänsten Gotland
- Samverkansavtal Uppsala Brandförsvår
- Underavtal till samverkansavtal ovan med regionens räddningstjänster avseende gemensamma specialresurser för hantering av farliga ämnen, benämns Regionskem
- Samverkansavtal Räddningstjänsten Östra Götaland
- Samverkansavtal med räddningstjänsterna i Södermanland; Eskilstuna kommun, Strängnäs kommun, Flens kommun, Västra Sörmlands Räddningstjänst (Katrineholm och Vingåker)
- Försäkringsbranschens restvärdesräddning AB
- Region Södermanland
- SOS Alarm AB via Södertörns Brandförsvår förbund SBFF
- Stockholm Skavstas flygplats avseende befattningen räddningschef vid flygplatsen
- Samarbetsavtal gällande oljeskydd med Oxelösunds hamn

Följande referensdokument hänvisas till i handlingsprogrammet:

- Kommunal plan för räddningsinsats vid verksamheter som använder farliga ämnen, beslutad av Räddningschefen 2021-06-23, (allmän del)
- Kommunal plan för räddningsinsats vid verksamheter som använder farliga ämnen, under arbete, (intern del)
- Sörmlandskustens räddningstjänst förmågebeskrivning (d.nr)

Bilaga B: Beskrivning av samråd

En samrådsversion av handlingsprogrammet skickades skriftligen ut på remiss till flera aktörer, främst angränsande kommuner och räddningstjänstorganisationer. Även Kustbevakningen har fått samrådsversionen och inkom med synpunkter på att risken för utsläpp av olja till havs och tillhörande oljeskyddsplan inte nämndes.

Efter samrådet har handlingsprogrammet uppdaterats. Vad gäller oljeskyddsplanen pågår ett revisionsarbete tillsammans med Mälar- och kustkommunerna inom RRÖS.

Bilaga C: Hamnar och dess gränser i vatten

I LSO framgår det att staten ansvarar för sjöräddning, miljöräddningstjänst och flygräddningstjänst i havet och de stora sjöarna Vänern, Vättern och Mälaren. Undantaget är hamnområde, där kommunen ansvarar för räddningstjänsten. Kommunen fastställer hamnområdets utbredning, efter samråd med berörda statliga myndigheter. För andra vattenområden, kanaler, insjöar, vattendrag, strand och hamnar har kommunen kommunalt räddningstjänstansvar.

Vad som avses med begreppet hamn ges av Myndigheten för samhällsskydd (MSB) tolkning i handboken²³ för handlingsprogram:

Hamn är en anläggning som konstruerats för ändamålet att förtöja båtar eller fartyg. Med konstruktion bör anses att den är tillverkad eller anordnad för ändamålet, till exempel en brygga eller kaj. En "naturhamn" är därför inte att betrakta som "hamn". Ytmässig avgränsning av "hamnen" bör anses vara det område som ligger innanför bryggor, pirar eller inre vågbrytare. Om "hamnen" utgörs av en brygga – utan att den har någon exakt och tydlig avgränsning, till exempel endast med "öppet vatten" utanför bryggan – bör den ytmässiga avgränsningen anses utgöras av bryggans omedelbara närhet.

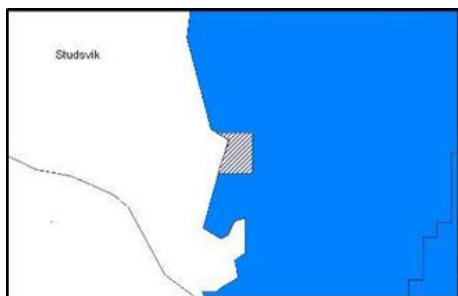
Av detta följer att alla bryggor, kajer och pirar med dess omedelbara närhet som går ut i havet i Nyköpings, Oxelösunds och Trosas kommuner är att betrakta som kommunalt ansvar. Avgränsningen är enligt MSB:s tolkning, det vill säga "hamnen" anses vara det område som ligger innanför bryggor, pirar eller inre vågbrytare. Om hamnen endast utgörs av en brygga är avgränsningen bryggans omedelbara närhet.

Då det inte är möjligt att i detalj ange samtliga "hamnar" som är under kommunalt ansvar utifrån ovan beskriven definition, anges nedan exempel på större hamnar. I följande bilder markeras detta område genom avvikande färgmarkering.

I Nyköping, bild nedan begränsas området av Stadsfjärden, väster om meridianen genom Brandholmens fyr.

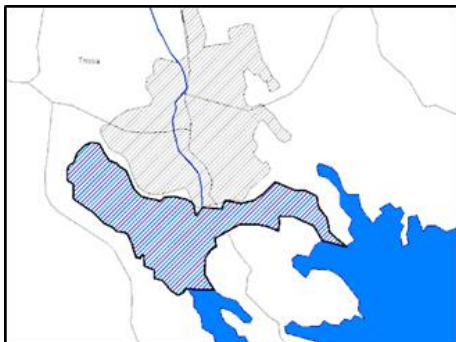

Studsvik, bild nedan begränsas området av den del av hamnområdet som enligt sjökortet är stängt för obehöriga och markeras av bojar i Tvären.

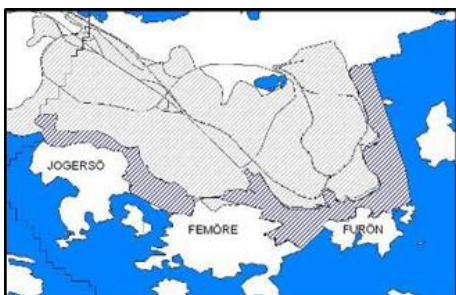

²³ MSB:s handbok Innehåll och struktur i kommunernas handlingsprogram, 2021

I Trosa, bild nedan begränsas området till vattnen Hållsviken, Trosa Hamn och Östra stadsfjärden, begränsade av en linje från nordöstra udden vid Eknäs rakt österut mot Öbolandet i väster och i öster en linje från Stora Kronskares sydligaste udde rakt västerut mot Lilla Kronskaer.

Oxelösund, bild nedan begränsas området till vattnen innanför linjen Djursgravens västra sida till Jogersös nordvästra udde, via Kättingen till Femöre, linjen östra spetsen Ljungholmen till nordvästra udden Furön (Bjurshalsen), Furöns norra strandlinje till nordöstra spetsen Furön, via kumlet nordöst Furön till Danviksholmens norra spets därefter nordvart via västra sidan om Hästholmen, Höga Hästholmen och Korpholmen och slutligen rakt in mot Brannäs.

9

Samhällsbyggnadsnämnden

Samhällsbyggnadskontoret

Linda Axelsson

Planchef

0156-520 37

linda.axelsson@trosa.se

Tjänsteskrivelse

Datum

2024-08-29

Diarienummer

SBN/2024:33

Adressättning uppdrag blåljus

Förslag till beslut

Samhällsbyggnadsnämnden godkänner förslag enligt bifogat underlag.

Ärendets bakgrund

Trosa kommun har fått i uppdrag av Lantmäteriet att se över adressättningen i kommunen för att underlätta sökbarheten för blåljusmyndigheter och besökare. Samhällsbyggnadskontoret har gått igenom respektive tätort för att identifiera byggnader och platser som benämns med namn som idag inte är registrerade eller som heller inte utgör den faktiska adressen.

Samhällsbyggnadskontorets bedömning

Efter en genomgång har ett flertal platser och stråk identifierats i kommunen där adress saknas eller kan kompletteras med s k populärnamn. Bifogat finns listor på dessa förslag till adresser samt länk i Google-maps för att enkelt kunna lokalisera platsen.

Mats Gustafsson
Samhällsbyggnadschef

Linda Axelsson
Planchef

Bilaga:

1. Sammanställning över förslag till adresser

Minneslund för sällskapsdjur	https://www.google.se/maps/@58.9435222,17.4949614,192m/data=!3m1!1e3?entry=tту&g_ep=EgoyMDI0MDgyNi4wIKXMDS0ASAFQAw%3D%3D
Mölna verksamhetsområde	https://www.google.se/maps/@58.9381395,17.4754118,385m/data=!3m1!1e3?entry=tту&g_ep=EgoyMDI0MDgyNi4wIKXMDS0ASAFQAw%3D%3D
Nygårdsdammen	https://www.google.se/maps/@58.9415914,17.4751023,254m/data=!3m1!1e3?entry=tту&g_ep=EgoyMDI0MDgyNi4wIKXMDS0ASAFQAw%3D%3D
Pulkabacken	https://www.google.se/maps/@58.9474818,17.4945083,192m/data=!3m1!1e3?entry=tту&g_ep=EgoyMDI0MDgyNi4wIKXMDS0ASAFQAw%3D%3D
Scenparken	https://www.google.se/maps/@58.9432578,17.4781054,254m/data=!3m1!1e3?entry=tту&g_ep=EgoyMDI0MDgyNi4wIKXMDS0ASAFQAw%3D%3D
Vagnhärads våtmarkspromenad	https://www.google.se/maps/@58.9407159,17.5127645,335m/data=!3m1!1e3?entry=tту&g_ep=EgoyMDI0MDgyNi4wIKXMDS0ASAFQAw%3D%3D
Vattentornet Vagnhärad	https://www.google.se/maps/@58.9482793,17.4737182,292m/data=!3m1!1e3?entry=tту&g_ep=EgoyMDI0MDgyNi4wIKXMDS0ASAFQAw%3D%3D
Väsby lekpark	https://www.google.se/maps/@58.9403048,17.4882411,192m/data=!3m1!1e3?entry=tту&g_ep=EgoyMDI0MDgyNi4wIKXMDS0ASAFQAw%3D%3D
Ödesbyparken	https://www.google.se/maps/@58.9433613,17.4934295,385m/data=!3m1!1e3?entry=tту&g_ep=EgoyMDI0MDgyNi4wIKXMDS0ASAFQAw%3D%3D

Västerljung

Google-maps länk

Björke gravfält	https://www.google.se/maps/@58.9252429,17.4540514,254m/data=!3m1!1e3?entry=tту&g_ep=EgoyMDI0MDgyNi4wIKXMDS0ASAFQAw%3D%3D
Föreningsgården	https://www.google.se/maps/@58.7890577,17.4702815,387m/data=!3m1!1e3?entry=tту&g_ep=EgoyMDI0MDgyNi4wIKXMDS0ASAFQAw%3D%3D
Lekplats Dalbyvägen	https://www.google.se/maps/@58.9208671,17.4488331,221m/data=!3m1!1e3?entry=tту&g_ep=EgoyMDI0MDgyNi4wIKXMDS0ASAFQAw%3D%3D
Lekplats Ljungvägen	https://www.google.se/maps/@58.9226665,17.4507352,221m/data=!3m1!1e3?entry=tту&g_ep=EgoyMDI0MDgyNi4wIKXMDS0ASAFQAw%3D%3D
Skolparken	https://www.google.se/maps/@58.9209185,17.4485808,221m/data=!3m1!1e3?entry=tту&g_ep=EgoyMDI0MDgyNi4wIKXMDS0ASAFQAw%3D%3D
Uteklassrummet Björke	https://www.google.se/maps/@58.9248826,17.4538427,254m/data=!3m1!1e3?entry=tту&g_ep=EgoyMDI0MDgyNi4wIKXMDS0ASAFQAw%3D%3D

10

Samhällsbyggnadsnämnden
Samhällsbyggnadskontoret
Linda Axelsson
Planchef
0156-520 37
linda.axelsson@trosa.se

Tjänsteskrivelse
Datum
2024-09-11
Diarienummer
SBN/2024:27

Planuppdrag - detaljplan för del av Tureholm 2: 438, Tureholm, Trosa kommun

Förslag till beslut

1. Samhällsbyggnadsnämnden uppdrar åt Samhällsbyggnadskontoret att ta fram förslag till ny detaljplan för Tureholm 2: 438.

Ärendets bakgrund

Tureholms slott och tillhörande mark har delats i två delar där området söder om Västerlångsvägen inklusive slottet utgör en egen fastighet och området norr om vägen en. Den norra delen är till delar markerad i kommunens översiktsplan som ett fortsatt utbyggnadsstråk västerut. Med tanke på den klyvningsprocess som pågått under några år har området inte varit aktuellt för planläggning för bostäder men har varit aktuellt inom ramen för projektet Infart västra Trosa. Vägprojektet är nu avbrutet och markägaren har kommit in till kommunen med en förfrågan om att ta fram en detaljplan för den första delen i direkt anslutning till Västra Fän.

Samhällsbyggnadskontorets bedömning

Området är markerat sedan lång tid tillbaka i kommunens översiktsplan och utgör en naturlig länk mellan Trosa stad och Emils backe. Det är enkelt att ansluta till befintliga vägar, gc-vägar och annan infrastruktur. Nedanför området planerar Trafikverket tillsammans med Trosa kommun och Region Sörmland för att bygga en passage och en ny tillgänglighetsanpassad hållplats. Inom ramen för projekt Infart västra Trosa har ett flertal utredningar tagits fram men inom ramen för planprojektet kommer ytterligare frågor att utredas. Närheten till Tureholms slott och riksintresset behöver studeras liksom ett planförslags eventuella påverkan på befintliga naturvärden.

Planen föreslås handläggas med ett standardförfarande.

Mats Gustafsson
Samhällsbyggnadschef

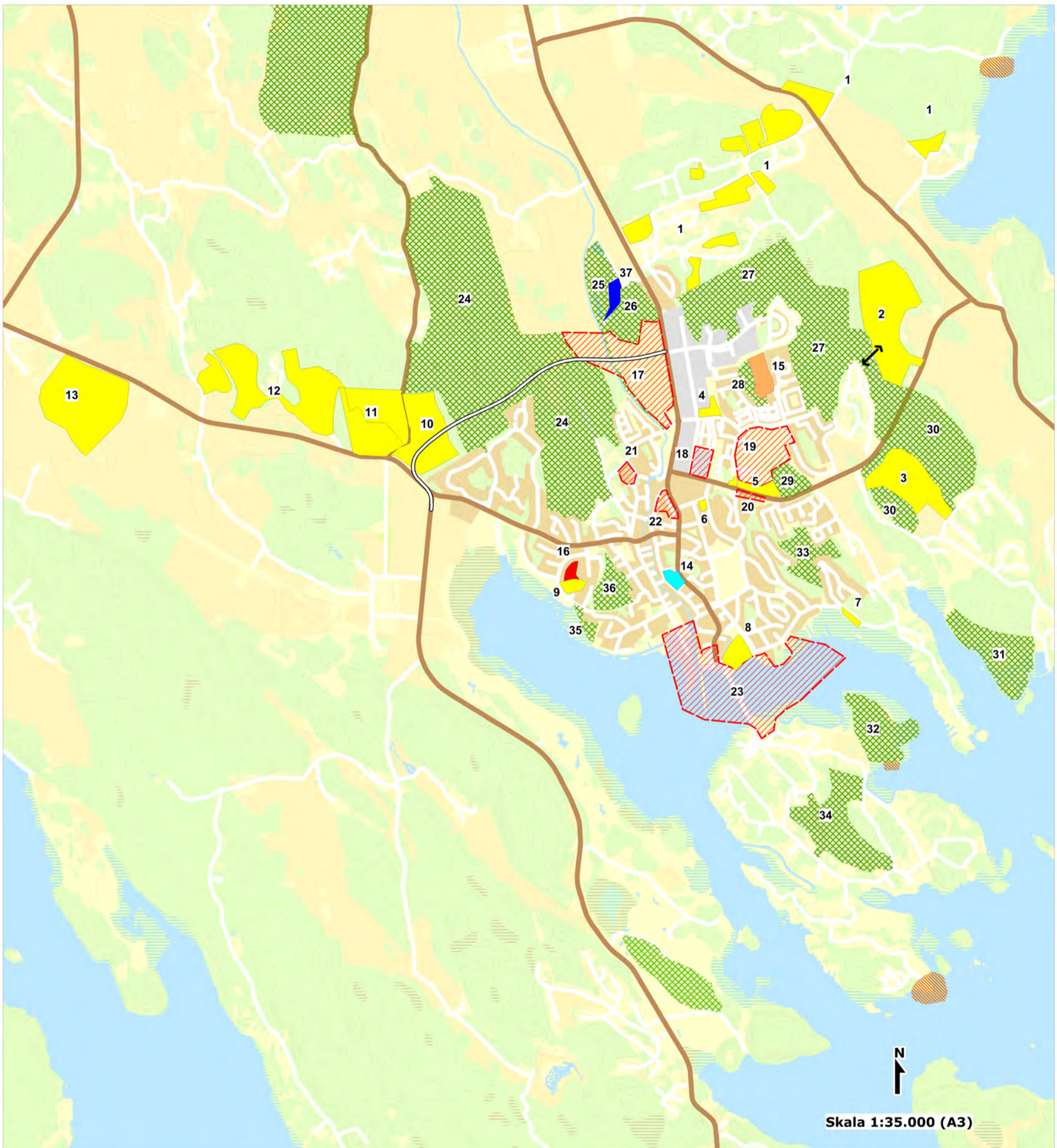
Linda Axelsson
Planchef

Bilagor

1. Länk till planområdet:

https://www.google.se/maps/@58.9045889,17.5236146,788m/data=!3m1!1e3?entry=ttu&q_ep=EqoyMDI0MDkwOC4wIjKXMDSoASAFQAw%3D%3D

2. Utdrag ur kommunens översiktsplan
3. Brev från markägaren

Översiktsplan 2020

Markanvändning Trosa Teckenförklaring

- Nya boendeområden
- Strategisk mark
- Centrumförädling
- Prioriterad grönstruktur

- Utveckling skola
- Särskilt boende
- Nytt reningsverk
- Havsbad
- Infart västra Trosa

1

1

Samhällsbyggnadsnämnden

Samhällsbyggnadskontoret

Linda Axelsson

Planchef

0156-520 37

linda.axelsson@trosa.se

Tjänsteskrivelse

Datum

2024-09-11

Diarienummer

SBN/2024:17

Samråd - detaljplan för Ekängen 10 m fl, Trosa kommun

Förslag till beslut

1. Samhällsbyggnadsnämnden uppdrar åt Samhällsbyggnadskontoret att samråda förslag till ny detaljplan för Ekängen 10 m fl.

Ärendets bakgrund

Ekängen 10 är belägen utmed Tomta äng och är planlagd i P07-7, genomförandetiden har gått ut. Fastigheten är bebyggd med ett bostadshus och tomten är avgränsad med staket och viltstängsel. Såväl tidigare som nuvarande ägare har haft ett nyttjanderättsavtal för ett mindre område i direkt anslutning till tomten i riktning mot Skjuvkärrsvägen. Ytan är planlagd som allmänplatsmark Natur men upplevs höra till fastigheten. Nuvarande fastighetsägare har tillskrivit kommunen om att köpa och reglera in marken som upplåtits via avtal.

Samhällsbyggnadskontorets bedömning

Aktuellt område är sedan länge en integrerad del av fastigheten Ekängen 10. Ytan är begränsad i sin storlek och en utökning påverkar inte allmänhetens tillgänglighet eller bakomliggande fastigheter. För att kunna reglera in marken i sökandens fastighet måste ytan planläggas som kvartersmark. Ett förslag till ny detaljplan har tagits fram där gällande byggrätt har flyttats över till den nya detaljplanen och där tillköpet görs möjligt.

Planen handläggs som ett standardförfarande.

Mats Gustafsson
Samhällsbyggnadschef

Linda Axelsson
Planchef

Bilagor

1. Länk till planområdet:

<https://www.google.se/maps/place/Tomta%C3%A4ng+27,+619+33+Trosa/@58.9022525,17.5675151,113m/data=!3m1!1e3!4m6!3m5!1s0x465f46c31a861305:0x4b5e3a329864378c!8m2!3d58.9023737!4d17.5673569!16s%2F11cpqvxygp?entry=ttu>

2. Planbeskrivning
3. Plankarta

Planbeskrivning

Detaljplan för Ekängen 10,
Trosa kommun, Södermanlands län

Figur 1 Flygfoto med plangräns markerad med röd linje.

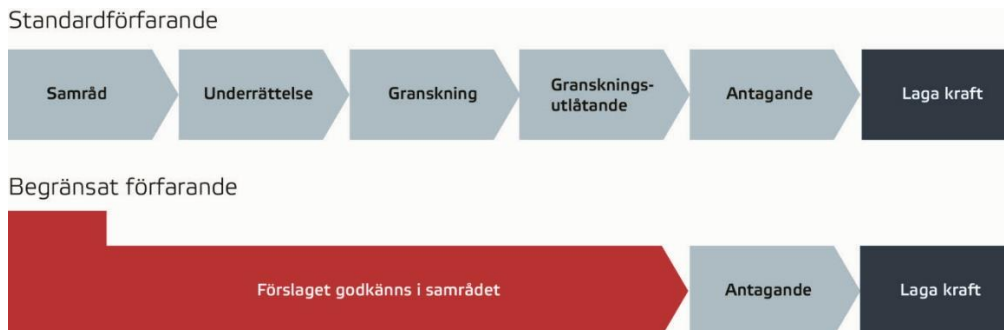
Detaljplaneprocessen

Detaljplanering regleras av Plan- och bygglagen 2010:900 och består av olika skeden vilka redovisas i nedanstående bild.

Denna detaljplan kan efter samrådet handläggas med begränsat standardförfarande om det inte inkommit några synpunkter. Detaljplanen antas i så fall av samhällsbyggnadsnämnden utan att skickas ut på granskning och därefter antas i kommunfullmäktige.

Plankartan är juridiskt bindande medan planbeskrivningen (denna handling) ska öka förståelsen av plankartan.

När detaljplanen vunnit laga kraft kan genomförandet påbörjas och planen gäller till dess att den i framtiden eventuellt ändras.

Figur 2 Processen för standardförfarande och begränsat förfarande. Illustration: Boverket

Planhandlingar

Plankarta med bestämmelser

Planbeskrivning

Undersökning av betydande miljöpåverkan

Fastighetsförteckning

Grundkarta upprättad 2024-07-04. Koordinatsystem SWEREF 99 18 00. Höjdsystem RH2000.

1. DETALJPLANENS SYFTE

Syfte

Syftet med detaljplanen är att möjliggöra för att utöka fastigheten Ekängen 10 i Trosa kommun. Idag finns ett gällande nyttjanderättsavtal mellan kommunen och fastighetsägaren för Ekängen 10 som tillåter fastighetsägaren att nyttja en mindre del naturmark som tomtmark. Marken ligger direkt öster om Ekängen 10 och är planlagd som allmän plats, NATUR. För att göra marken permanent som bostadstomt behöver en ny detaljplan för området tas fram där allmän plats planläggs som kvartersmark med ändamålet bostäder och sedan kan kommunen sälja marken och via fastighetsreglering förs ytan över till Ekängen 10.

2. BESKRIVNING AV DETALJPLANEN

Detaljplanens huvuddrag

Planområdet ligger längs med Tomta Äng i Trosa kommun, ett bostadsområde som planlagdes 2007 och som efter det bebyggts enligt gällande detaljplan (Dnr 2005/00675). I planområdet ingår en av bostadsfastigheterna i området samt en mindre del allmän plats (NATUR). Naturområdet ligger direkt öster om planområdet och ämnar föras in i bostadsfastigheten Ekängen 10 genom fastighetsförrättning. Den mindre delen allmän plats som ligger inom planområdet ingår i ett större naturområde bestående av mestadels ängsmark som fungerar som entré och tillgängliggör naturområdet och den bergsknalle och rekreationsområde som ligger norr om planområdet. Eftersom aktuell mark sedan lång tid upplåtits till dåvarande och nuvarande ägare av Ekängen 10 upplevs den som en integrerad del av fastighetens trädgård. Den har aldrig varit tillgänglig för allmänheten och är sedan flera år tillbaka omgärdad av fastighetens staket och viltstängsel.

Bild från platsen.

Lägesbestämning/detaljplanens omfattning och lokalisering

Planområdet ligger i Tomta Äng, cirka 1,5 kilometer från Trosa centrum. Planområdet omfattar fastigheten Ekängen 10 och delar av Trosa 10:64 och avgränsas av

fastigheten Ekängen 9 i väst, Tomta Ängvägen i söder och Trosa 10:64 som är planlagt som NATUR i norr och öster.

Planområdet omfattar sammanlagt ungefär 1300 kvadratmeter. Planområdet består idag av användningen Bostäder och Natur.

Fastigheten Ekängen 10 ägs av en privat fastighetsägare.

Allmän plats

Delar av planområdet omfattas av allmän plats (NATUR) som i och med denna detaljplan föreslås att ändras till kvartersmark med användningen Bostäder. Själva planförslaget omfattas därmed inte av någon allmän plats.

Kvartersmark

Delar av planområdet omfattas av fastigheten Ekängen 10 som är planlagd som Bostäder. Planförslaget omfattas av kvartersmark.

Genomförandetid

Detaljplanens genomförandetid är 5 år eller 60 månader från det planen vinner laga kraft. Under genomförandetiden har fastighetsägaren en garanterad rätt att bygga i enlighet med planen och detaljplanen får inte ändras utan att synnerliga skäl föreligger. Efter genomförandetidens utgång fortsätter planen att gälla, men den kan då ändras eller upphävas utan att fastighetsägaren har rätt till ersättning (för exempelvis förlorad byggrätt).

Ärendeinformation

Kommunens namn: Trosa kommun
Detaljplanens namn: Ekängen 10
Kommunens diarienummer: sbn 2024/17
Beslut om planuppdrag: sbn 2024-05-07, § 31
Datum detaljplan påbörjad 2024-08-05

Tidplan

Samråd

Granskning/Antagande

Antagande

September 2024

December 2024, beroende på planförfarande

Vintern 2025 vid ett standardförfarande

Tidplanen är preliminär och ändras under arbetets gång.

Motiv till förfarande

Eftersom detaljplanen inte antas medföra betydande miljöpåverkan och är förenligt med översiktsplan 2021 kommer standardförfarande att tillämpas. I det fall att planförslaget godkänns under samrådet kan planförandet ändras till ett begränsat planförfarande. Det innebär att detaljplanen i så fall antas av samhällsbyggnadsnämnden efter samrådet och inte skickas ut på granskning och slutligen antas av kommunfullmäktige.

Medverkande

Detaljplanen är framtagen av Samhällsbyggnadskontoret på Trosa kommun och arbetet är lett av Mats Gustafsson, Samhällsbyggnadschef.

3. MOTIV TILL DETALJPLANENS GENOMFÖRANDE

Motiv till regleringar

I planbeskrivningen ska kommunen redovisa motiven till de enskilda regleringarna i detaljplanen. Redovisningen ska göras utifrån detaljplanens syfte och andra kapitlet i plan- och bygglagen.

BETECKNING OCH BESTÄMMELSE-FORMULERING	FÖRKLARING	MOTIV
B	Bostäder	Bostäder möjliggör detaljplanens syfte.
Prickmark	Marken får inte förses med byggnad	Bestämmelsen syftar till att säkerställa byggnadens placering och avstånd till grannfastigheter och gata.
h ₁	Högsta byggnadshöjd är 7,0 meter för sadeltak och 8,0 meter för pulpettak.	Bestämmelsen reglerar högsta tillåtna byggnadshöjd på byggnadsverk inom planområdet och säkerställer att bebyggelsen förhåller sig i höjd till omgivande bebyggelse.
v ₁	Vind får ej inredas i tvåvåningshus och ej heller i garage.	Bestämmelsen säkerställer att tvåvåningshusen inte blir trevåningshus genom att begränsa inredning på vinden.
p ₁	Huvudbyggnader mot lokalgata skall placeras med husliv vid inre förgårdslinje, 6 meter från tomtgräns mot gata. Mindre farstukvistar och burspråk om max 5 kvm samt skärmtak får skjuta ut max 2,5 meter från husliv över prickmark.	Regleras för att säkerställa huvudbyggnadens placering i förhållande till gata.
p ₂	Garage/carport skall placeras indragen från huvudbyggnad, med framkant minst två meter från husliv mot gata	Regleras för att säkerställa komplementbyggnaders placering i förhållande till angränsande fastigheter och gatan.
p ₃	Huvudbyggnader skall placeras minst 4,5 meter från gräns mot grannfastighet.	Regleras för att säkerställa huvudbyggnadens placering i förhållande till angränsande fastigheter.
o ₁	Minsta takvinkel är 14 grader.	Regleras för att säkerställa takets utformning.
o ₂	Största takvinkel är 45 grader.	Regleras för att säkerställa takets utformning.
f ₁	Endast friliggande hus.	Regleras för att säkerställa att bebyggelsens typologi

		anpassas till omgivande bebyggelse.
f ₂	Ny bebyggelse skall utformas med fasader av puts eller trä, taktäckning av svart eller grå plåt.	Regleras för att säkerställa att bebyggelsens utformning och att den anpassas till omgivande bebyggelse.
e ₁	För enplanshus och 1,5-planshus får byggnadsarean per fastighet vara max 180 kvm för huvudbyggnad inklusive uterum, samt max 40 kvm för garage.	Regleras för att säkerställa att bebyggelsen anpassas till omgivande bebyggelse.
e ₂	För tvåplanshus får byggnadsarean per fastighet vara max 120 kvm för huvudbyggnad inklusive uterum, samt 40 kvm för garage.	Regleras för att säkerställa att bebyggelsen anpassas till omgivande bebyggelse.
e ₃	Minsta tillåtna tomtstorlek är 1200 kvm.	Regleras för att säkerställa att fastighetens storlek anpassas till omgivande bebyggelse.
Genomförandetid	Genomförandetiden är 5 år och börjar gälla från dagen som detaljplanen vinner laga kraft.	Genomförandetiden säkerställer aktuell markanvändning för fastighetsägaren. När genomförandetiden gått ut fortsätter detaljplanen att gälla tills den ändras eller upphävs.

4. GENOMFÖRANDEFRÅGOR

I planbeskrivningen redovisas de organisatoriska, tekniska, ekonomiska och fastighetsrättsliga åtgärder som behövs för att detaljplanen ska kunna genomföras på ett samordnat och ändamålsenligt sätt. Det ska förutom en beskrivning av hur genomförandet ska gå till även framgå vilka konsekvenser som detaljplanens genomförande medför för de berörda fastighetsägarna och andra som berörs av detaljplanen.

Markägoförhållanden

Marken inom fastigheten Ekängen 10 ägs av en privat fastighetsägare och Trosa 10:64, allmän plats idag planlagt som NATUR, ägs av Trosa kommun.

Ortofoto på planområdet och nuvarande fastighet Ekängen 10 markerad. Resterande mark inom planområdet tillhör Trosa 10:64.

Mark- och utrymmesförvärv

För att detaljplanen ska kunna genomföras behöver den del allmän plats som finns inom planområdet förvärfvas av ägaren av fastigheten Ekängen 10. Förvärvet omfattar en yta om cirka 260 m².

Fastighetsrättsliga frågor

Fastighetsbildning

Nybildning av Ekängen 10 kan ske först när eller i samband med att markförvärv mellan fastighetsägaren och Trosa kommun genomförs.

Fastighetsreglering

En mindre del allmän plats inom planområdet ska regleras genom fastighetsreglering för att överensstämja med detaljplanens användning.

Fastighetskonsekvenstabell

Beskrivning	Fastighet	Förändring markanvändning privat till allmän o vice versa	Kommentar
Fastighetsreglering och avstyckning <i>Nybildning av fastighet kan ske först efter att marköverföring skett mellan Tomtägareföreningen och enskild fastighet.</i>	Ekängen 10	Mark reglerad med B kan föras över från Trosa 10:64 till Ekängen 10.	Fastighetsägare ansöker om fastighetsreglering.

Tekniska frågor

Utbyggnad av allmän plats

Planförslaget omfattar ingen utbyggnad av allmän plats.

Utbyggnad vatten och avlopp

Planförslaget medför ingen ny utbyggnad av vatten och avlopp, ledningar och system. Vatten och avlopp finns redan och är anslutna till det kommunala vatten- och avloppsnetet, ingen förändring förväntas ske från dagsläget. Dagvatten avses att omhändertas lokalt, inom hela fastigheten.

Energi

Byggnader skall vara utformade så att energiförbrukning minimeras. För att underlätta konvertering till alternativa värmekällor ska byggnaderna förses med lämpligt värmesystem, exempelvis ett vattenburet system. Utnyttjandet av förnyelsebara energikällor skall eftersträvas för att möjliggöra en långsiktig ekologisk hållbar uppvärmning. I de fall fjärrvärmeanslutning är möjlig bör detta eftersträvas.

Avfall

Avfall hanteras av Trosa kommun enligt kommunens riktlinjer. Ingen förändring förväntas ske från dagslägets avfallshantering.

Ekonomiska frågor

Planekonomisk bedömning

Fastighetsägaren bekostar detaljplanen.

Planavgift och fastighetsbestämning

Planavgift tas ej ut vid genomförandet av detaljplanen. Fastighetsgräns utgör plangräns och inmättes i samband med att detaljplanen för området vann laga kraft. Någon ytterligare fastighetsbestämning bedöms ej behöva genomföras för att säkerställa plangränsen i denna detaljplan.

Drift vatten och avlopp

Fastigheten är ansluten till kommunalt vatten och avlopp.

5. PLANERINGSUNDERLAG

Kommunala

Översiktsplan 2021

I kommunens översiktsplan, antagen av kommunfullmäktige 2021-03-17, är planområdet utpekade för bostadsbebyggelse.

I gällande översiktsplan finns mål för tätortens utveckling:

- Trosas karaktär av småstadsideyll bevaras och definieras tydligt:
- Utbyggnad med attraktiva nya boendemiljöer
- Stor hänsyn till värdefulla natur- och kulturmiljöer
- Bevara prioriterade grönområden
- Nyttjande av befintliga investeringar i infrastruktur och bebyggelse
- Fortsätt en utveckling där stadens årsringar kan synas i staden

Bostadsförsörjningsprogram 2021-2025

Trosa kommun har ett långsiktigt mål om fortsatt befolkningstillväxt inom kommunen. Kontinuerlig produktion av nya och attraktiva bostäder är en grundförutsättning för att det långsiktiga målet ska kunna uppnås. Ett av flera viktiga argument för att

upprätthålla en hög byggnationstakt är att kunna ge våra invånare möjlighet att bo kvar i kommunen, även om behovet av bostadsform under livet ändras.

Trosa kommun har följande mål för bostadsbyggandet under programperioden:

- Befolkningen i Trosa kommun ska växa med i genomsnitt en till två procent per år, vilket motsvarar en årlig befolkningsökning med cirka 300 personer.
- Kommunens fysiska planering ska möjliggöra bostadsproduktion för årlig befolkningsökning med två till tre procent per år samt vara lyhörd för förändringar av behov och efterfrågan på bostäder.
- Bostadsbyggandet i kommunen ska innehålla ett brett och varierat utbud av bostadstyper och upplåtelseformer.
- Nyproduktion av bostäder ska vara möjlig i de tre huvudorterna Trosa, Vagnhärad och Västerljung.
- Nya bostäder ska tillkomma i sådan takt och med sådan lokalisering att kommunens och tätorternas speciella karaktärer kan bibehållas.
- Tillkommande bostäder och bostadsområden ska utformas med omsorgsfull gestaltning och med materialval anpassade till platsen. Hänsyn ska tas till ekonomisk, social och ekologisk hållbarhet med särskilt fokus på livscykelperspektivet.
- Kommunen ska samverka med en mångfald av lokala, regionala och nationella byggherrar/exploatörer.
- Med anpassning till behov och efterfrågan, ska boende för äldre utredas och prioriteras i tätorterna Trosa och Vagnhärad.

Detaljplan och områdesbestämmelser

Planområdet har en gällande detaljplan som vann laga kraft 2007-05-14. Genomförandetiden är 10 år och har gått ut.

Planuppdrag

Samhällsbyggnadsnämnden beslutade om planuppdrag 2024-05-07, § 31.

Dagvattenstrategi

Trosa kommun har en Vattentjänstplan för Trosa kommun. Enligt policyn ska dag- och dräneringsvatten verka för att:

- Dagvatten hanteras så nära källan som möjligt.
- Dagvattensystemen utformas så att en så stor del av föroreningarna som möjligt avskiljs eller bryts ned under vattnets väg till recipienten.
- Naturliga sjöar och vattendrag inte utnyttjas som dagvattendiken eller dammar.
- Dagvattensystemen utformas så att byggnader och anläggningar skyddas.
- Vattenprocesserna så långt som möjligt synliggörs och utgör ett naturligt och värdefullt inslag i boendemiljöer samt bidrar till biologisk mångfald.
- Att vid exploatering bibehålla en naturlig vattenbalans så att inte avrinningen ökar eller får ett förkortat förlopp.
- Dag- och dräneringsvatten inte leds till spillvattenanläggning.

Vatten och avlopp

Trosa kommun har en Teknisk handbok för Vatten och avlopp, version 2023-07-01 som ska följas vid ut- och ombyggnad.

Särskilt beslut om betydande miljöpåverkan

Kommunen har genomfört en undersökning om strategisk miljöbedömning 2024-05-17 och bedömer att detaljplanen inte kan antas medföra sådan betydande miljöpåverkan som anses i 5 kap. 11 a § PBL. Därmed behöver ingen miljökonsekvensbeskrivning att tas fram i samband med detaljplaneprocessen. Länsstyrelsen har i ett yttrande 2024-05-28 meddelat att de delar kommunens bedömning. Detaljplanen möjliggör heller inte något av de projekt som räknas upp i 4 kap. 34 § PBL.

6. PLANERINGSFÖRUTSÄTTNINGAR

Kommunala

Detaljplan

Planområdet har en gällande detaljplan som vann laga kraft 2007-05-14.

Genomförandetiden har gått ut. I gällande detaljplan är planområdet reglerat som Bostad och NATUR. De planbestämmelser som finns reglerade i gällande detaljplan och som berör planområdet och bostadsfastigheten ska fortsatt gälla och föras över till planförslaget.

Riksintresse

Planområdet ingår i de geografiska områdena som omfattas av Riksintressena rörligt friluftsliv samt riksintresset för högexploaterad kust.

I miljöbalkens fjärde kapitel har riksdagen pekat ut ett antal geografiska området som i sin helhet är av riksintresse. Områdena är utpekade med hänsyn till de stora natur- och kulturvärden som finns inom dem. Planområdet ingår i ett sådant område och därmed tillåts inte exploateringsföretag och andra ingrepp i miljön som kan medföra att områdenas natur- och kulturmiljövärden påtagligt skadas. Dock gäller inte förbudet mot påtaglig skada eller övriga krav på förbud och hänsyn om åtgärden avser utveckling av befintlig tätort, utveckling av lokalt näringsliv, anläggningar för totalförsvaret eller riksintressanta fyndigheter. Gällande riksintresset för rörligt friluftsliv och kustområdet ska turismens och friluftslivets, främst det rörliga friluftslivets intressen, särskilt beaktas vid bedömningen av tillåtligheten av exploateringsföretag eller andra ingrepp i miljön.

Sörmlands kust och skärgård är en variationsrik skärgård som till stora delar är oexploaterad med goda möjligheter till bad, fiske, naturstudier, kulturstudier, skridskofärder, strövande, paddling och båtsport. Området ingår även i Nyköpings och Oxelösunds kommuner. För värdenas bevarande förutsätts att ingen exploatering sker som utsläcker allemansrätten. Luft- och vattenföroreningar ska minskas kraftigt. De värden som utgör grunden för naturupplevelser, t ex växt- och djurliv, ska skyddas. Stora delar är idag naturreservat, med anordningar för rörligt friluftsliv på Sävö, Nynäs och Krämö. Riktlinjerna för dessa ska följas och särskild hänsyn till områdets värden ska visas.

Hushållningsbestämmelser enligt 3 kapitel Miljöbalken

Bedömningen om förenlighet med Miljöbalken 3-5 kap har prövats i Översiktsplan 2021. Detaljplanen följer den i översiktsplanen föreslagna markanvändningen för det aktuella området. Den del av planområdet som föreslås ändras från allmän plats till kvartersmark utgör en så pass liten del av naturområdet öster om bostadsfastigheten och upplevs redan idag i sitt utförande som en del av bostadsfastigheten. Därför är en prövning enligt 3-5 kap redan utförd. Planförslaget bedöms därmed vara förenligt med 3, 4 och 5 kap miljöbalken.

Miljö kvalitetsnormer

Miljö kvalitetsnormer (MKN) är ett juridiskt bindande styrmedel som regleras med stöd av 5 kap Miljöbalken. Idag finns miljö kvalitetsnormer för utomhusluft, ytvatten, grundvattenförekomster samt omgivningsbuller. Då fastigheten Ekängen 10 redan är bebyggd och inte bedöms förändras mer än i storlek så bedöms inte heller några miljö kvalitetsnormer att påverkas negativt.

Bebyggelse

Stads- och landskapsbild

Planområdet ligger i Tomta Äng, cirka två kilometer utanför Trosas stadskärna i ett bostadsområde som byggdes ut efter 2007 då detaljplanen för området vann laga kraft. Området omgärdas av höjdryggar i öster och sydväst med vackra ekbackar i söderslutningarna. Cirka 100 meter från planområdet finns ett område med kalkstensgrund som är av stort botaniskt intresse. Här växer bland annat den rödlistade arten korskovall. Bostadsområdet Tomta Äng är byggt på låglänta, plana ängsytor med begränsade ingrepp på naturmiljön. Öster och delvis inom planområdet löper ett stråk befintlig ängsmark som tillgängliggör höjdryggen öster om planområdet via Tomta Äng. Stråket är väl tilltaget för att upplevas allmänt och entrén är markerad med stolpar i sten via en överfart över Tomta Äng in i området. Entrén ligger direkt öster om planområdet.

Kulturmiljö

Fornlämningar

Det finns inga kända fornlämningar inom planområdet. Inte heller i samband med att föregående planprocess har någon fornlämning påträffats inom eller i planområdets närhet. Vid påträffande av hittills okänd fornlämning ska arbetet avbrytas och anmälas till Länsstyrelsen för vidare utredning.

Miljö

Dagvatten

Marken inom planområdet består av gammal sjöbotten och postglacial lera vilket betyder att marken har sämre infiltrationsmöjligheter. Idag infiltreras dagvattnet inom Ekängen 10 samt inom Trosa 10:64 lokalt. Området är anslutet till det kommunala VA-nätet och kommunen är huvudman för allmän plats. Den yta med naturmark som läggs till har ändå goda infiltrationsmöjligheter då marken är obebyggd och den lilla, tillkommande ytan som inte kommer bebyggas då fastigheten redan är utbyggd bedöms inte påverka dagvattenflödena i ledningsnätet.

Omgivningsbuller

Planområdet utsätts inte för omgivningsbuller och uppfyller aktuella riktvärden för tillåtna bullernivåer. Den utökning som sker i och med detaljplanens genomförande bedöms inte påverkas av för höga bullernivåer. I samband med att bygglov för Ekängen 10 godkändes säkerställdes bullernivåerna för bostadsfastigheten och den tillkommande marken har samma förutsättningar som befintlig fastighet. Någon särskild bullerutredning behöver inte göras med anledning av föreslagen detaljplan.

Förorenad mark

Enligt Länsstyrelsens länskarta för Södermanlands län så finns inga potentiellt förorena objekt inom eller i planområdets närhet. Kommunen bedömer att risken för förorenade områden inom området är i stort sett obefintlig då man inte upptäckt någon förorening i

samband med att fastigheten byggdes ut med bostaden och att den del som tidigare planlagts som naturmark är jungfrulig mark som är obebyggd.

Risk inom planområdet

Det föreligger inte någon risk för erosion, skred eller ras. Planområdet är inte beläget inom något område med förhöjd risk för radon.

Geotekniska förhållanden

De geotekniska förhållandena inom planområdet har utretts i samban med utbyggnad av nu gällande detaljplanen. Den föreslagna detaljplanen innebär inte några nya byggrätter vilket gör att ytterligare geotekniska utredningar inte är nödvändiga.

Planområdet är beläget inom grundvattenförekomst SE653223-160133. Det kommer inte ske någon förändring inom planområdet jämfört med idag. Byggrätten är fullt utnyttjad vilket gör att kompletterande bebyggelse inte är aktuellt. Sammantaget bedöms inte grundvattenförekomsten påverkas av planförslaget.

Natur

Grönområde

Delar av planområdet är idag planlagt som NATUR och ingår i ett naturområde som har för avsikt att tillgängliggör och fungera som entré till höjden norr om planområdet. Den delen naturmark som ingår i planområdet ligger dock till mellan den markerade entrén till naturområdet och bostadsfastigheten Ekängen 10 och upplevs snarare vara en del av bostadsfas idag består av ängsmark som tidigare, innan bostadsområdet byggdes ingick i ett större område ängsmark.

Naturvärden

Det finns inga utpekade naturvärden inom planområdet.

Service

Service och arbetsplatser

Planområdet ligger cirka två kilometer från Trosa torg med service och butiker. Väster om planområdet finns Tomtaklints idrottsområde med friidrottsarena, förskola, vårdcentral inklusive folktandvård och högstadieskola. Även Trosaportens handelsområde ligger inom gång- och cykelavstånd.

Parker och lekplatser

Planområdet angränsar till naturmark både i norr och väster med fina ekbackar. Sydväst om planområdet ligger Tomtaklint, ett bergsparti som bland annat fungerar som exkursionsområde för skolan som ligger i närheten.

Rekreation

Tomta Äng angränsar till naturmark i både nordost och sydväst med fina ekbackar. Sydväst om planområdet ligger Tomtaklinskogens naturreservat, ett bergs- och skogsparti som bl a används som utflyktsmål för skolan och är ett viktigt närströvområde.

Trafik

Motortrafik

Planområdet ligger längs Tomta Äng och området nås via Stensundsvägen i söder och Tomtaklintgatan i norr.

Gång- och cykelnät

Planområdet nås via gång- och cykelnätet som finns både längs med Tomtaklintgatan i norr och Stensundsvägen i söder. Inom bostadsområdet finns trottoar och längs med Tomta Äng råder blandtrafik där bilar och cyklister delar på vägen.

Gator och trafik

Planområdet ligger **utmed** Tomta Äng som är en lokalgata som försörjer bostadsfastigheterna längs med gatan. Tomta Äng nås via Stensundsvägen i söder och Tomtaklintgatan i norr.

Kollektivtrafik

Närmaste hållplats finns vid Verktygsgatan nordväst om planområdet eller längs med Stensundsvägen.

Parkering

Parkering och besöksparkering sker på den egna tomten.

Teknik

Vatten och avlopp

Planområdet är försett med vatten och avlopp och är anslutet till det kommunala nätet.

Energi

Området är anslutet till det lokala elnätet vilket Vattenfall eldistribution är huvudman för. Befintlig byggnad värms upp med bergvärme.

Avfall

Avfall hanteras av Trosa kommun enligt kommunens renhållningsstadga. Ingen förändring planeras.

Övriga ledningar

Fastigheten är anslutet till kommunens ledningsnät för fiber.

7. KONSEKVENSER

Riksintresse

Ett genomförande av detaljplanen bedöms inte påverka riksintressena rörligt friluftsliv och turism enligt 4 kap 2 § MB. Detaljplanen bedöms inte påverka riksintresset eller riskera att skada deras värden då utökningen av fastigheten är så pass liten och inte bedöms försvåra möjligheten att nyttja det naturområde som ligger norr om planområdet.

Miljö kvalitetsnormer

Ett genomförande av detaljplanen bedöms inte påverka miljö kvalitetsnormerna för luft, vatten eller buller negativt.

Miljö

Dagvatten

Föreslagen detaljplan medför att en del allmän plats blir kvartersmark med bostadsändamål. Då fastigheten redan är utbyggd enligt gällande detaljplan och inte

förväntas utökas i andel byggrätt så kommer inte heller andelen hårdjord yta, rening eller dagvattenflöden att förändras mot dagens situation.

Hälsa och miljö

Planförslaget innebär inte risk för olyckor, erosion, skred och ras. Planområdet är högt beläget med god avrinning vilket minimerar risk för översvämning. Var sig omgivning eller planområdet alstrar buller som kan vara farligt för hälsa eller miljö.

Natur

Grönområde

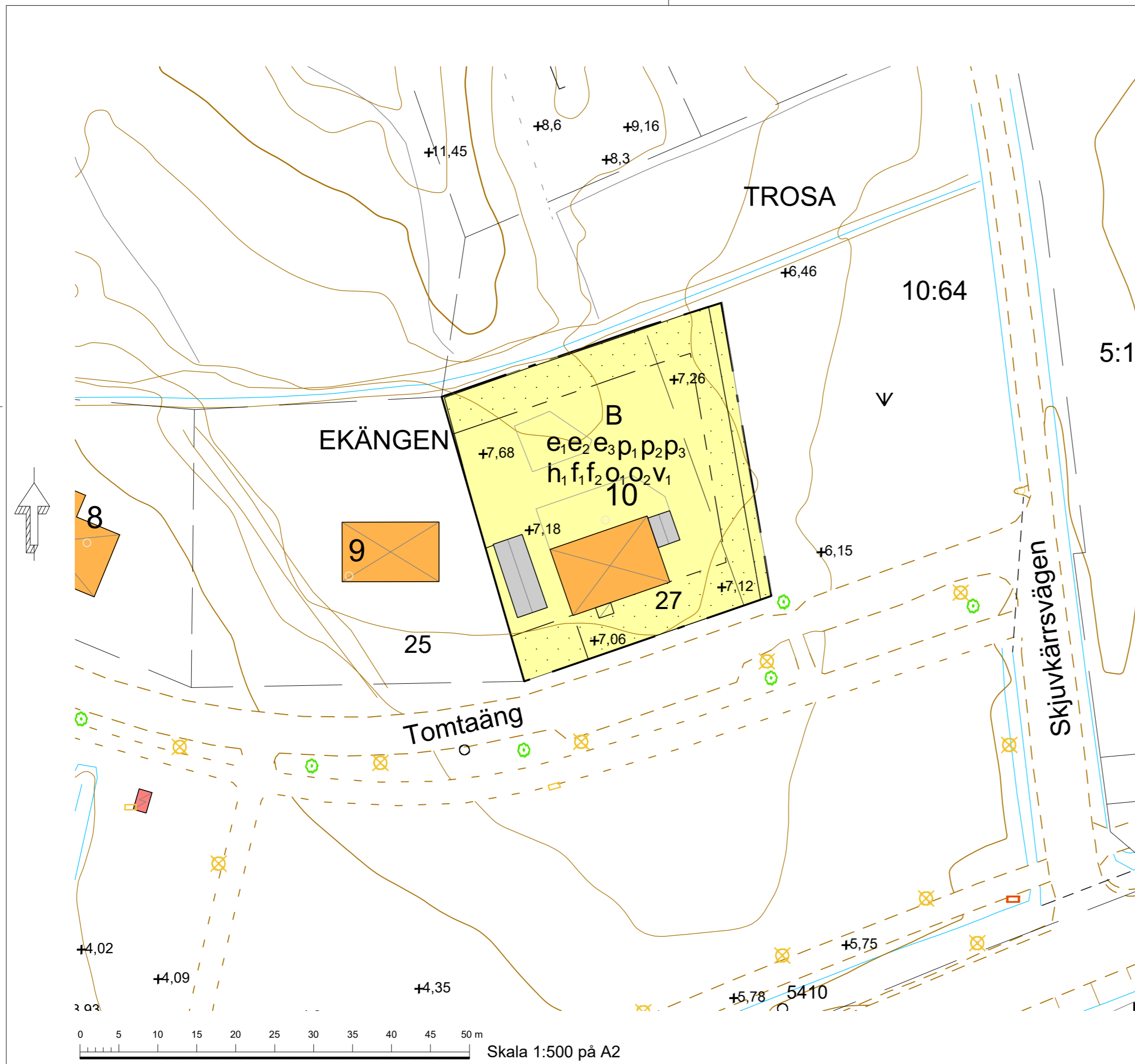
En mindre del naturmark föreslås, i och med detaljplanen att föras över till bostadsändamål. Marken nyttjas redan idag av fastighetsägaren för Ekängen 10, i enlighet med gällande nyttjanderättsavtal, och därmed förväntas heller ingen förändring av dagsläget. Den del naturmark som föreslås föras över är cirka 260 m² stor.

Ekängen 10 och planområdet sett från norr.

Landskapsbild

Planområdet ligger i utkanten av Trosa och består av typiskt skärgårdslandskap som med landhöjningen blivit fastland. Låglänta ängspartier och bergspartier med berg i dagen med tallar och ekar. Planområdet ligger i en låglänt del som byggdes ut till bostadsområde cirka 2010. Planförslaget är så pass litet att det inte bedöms påverka landskapsbilden.

GRUNDKARTA till detaljplan för Ekängen 10

Trosa kommun Södermanlands län

Kartbeteckningar, ett urval

- Traktgräns
- Fastighetsgräns
- LÖVÅSEN 3:1
- Bostad, husliv/ takliv
- Komplementbyggnad, husliv/ takliv
- Skärmtak, byggnadsliv stolpe eller liknande/ takliv
- Körbana, GC-bana, ej kantsten/ kantsten
- Staket eller plank/ Stödmur
- Höjdkurva
- Ägoslagsgräns
- Häck
- Vatten/ Dike
- Belysningsstolpe/ Eiskåp
- Lövskog/ Barrskog
- Äng/ Aker

Koordinatsystem i plan: SWEREF 99 18 00
Koordinatsystem i höjd: RH2000

Beteckningsbeskrivning enligt HMK-Ka.
Grundkartan upprättad genom revidering och komplettering av fotogrammetriskt framställd primärkarta, 2024-06-27
Fastighetsredovisningen hänför sig till 2024-07-01

Upprättad 2024-07-04 av Sweco Sverige AB i Katrineholm

E-post: mbk.katrineholm@sweco.se
Telefon: 010-263 64 30

PLANBESTÄMMELSER

Följande gäller inom områden med nedanstående beteckningar. Endast angiven användning och utformning är tillåten.

GRÄNSBETECKNINGAR

- Planområdesgräns
- Egenskapsgräns

ANVÄNDNING AV MARK OCH VATTEN

- Kvartersmark**
- B Bostäder

EGENSKAPSBESTÄMMELSER FÖR KVARTERSMARK

Begränsning av markens utnyttjande

- Marken får inte förses med byggnad.

Höjd på byggnadsverk

h_1 Högsta byggnadshöjd är 7,0 meter för sadeltak och 8,0 meter för pulpettak.

Lägenhetsfördelning och storlek på lägenheter

v_1 Vind får ej inredas i tvåvåningshus och ej heller i garage.

Placering

- p_1 Huvudbyggnader mot lokalgata skall placeras med husliv vid inre förgårdslinje, 6 meter från tomgräns mot gata. Mindre farstukvistar och burspråk om max 5 kvm samt skärmtak får skjutas ut max 2,5 meter från husliv över prickmark.
- p_2 Garage/carport skall placeras indragen från huvudbyggnad, med framkant minst två meter från husliv mot gata.
- p_3 Huvudbyggnader skall placeras minst 4,5 meter från gräns mot grannfastighet.

Takvinkel

- o_1 Minsta takvinkel är 14 grader.
- o_2 Största takvinkel är 45 grader.

Utformning

- f_1 Endast friliggande hus.
- f_2 Ny bebyggelse skall utformas med fasader av puts eller trä, taktäckning av svart eller grå plåt.

Utnyttjandegrad

- e_1 För enplanshus och 1,5-planshus får byggnadsarean per fastighet vara max 180 kvm för huvudbyggnad inklusive uterum, samt max 40 kvm för garage.
- e_2 För tvåplanshus får byggnadsarean per fastighet vara max 120 kvm för huvudbyggnad inklusive uterum, samt 40 kvm för garage.
- e_3 Minsta tillåtna tomtstorlek är 1 200 kvm

Genomförandetid

Genomförandetiden är 5 år och börjar gälla fr.o.m. Laga Kraft

☐ Till planen hör:	☒ Planbeskrivning	☐ Granskningsuttåtande
☐ Planprogram	☐ Miljökonsekvensbeskrivning	☐ Gestaltungsprogram
☐ Samrådsredogörelse program	☒ Fastighetsförteckning	☐ Kvalitetsprogram
☐	☐ Samrådsredogörelse	☐ Illustration

Detaljplan för			
EKÄNGEN 10			
Del av Tomtaäng			
Trosa kommun	Södermanlands län	Beslutsdatum	Instans
Samrådshandling		Godkännande	
Brunnberg & Forshed Arkitektkontor AB		Antagande	
Upprättad 31 augusti 2024	Reviderad	Laga kraft	
Linda Axelsson Planchef	Mats Gustafsson Samhällsbyggnadschef	sbn 2024/17	

12

Samhällsbyggnadsnämnden

Samhällsbyggnadskontoret

Linda Axelsson

Planchef

0156-520 37

linda.axelsson@trosa.se

Tjänsteskrivelse

Datum

2024-06-28

Diarienummer

SBN/2024:9

Samråd - detaljplan för Tureholm 2:316, Mörbytorp, Rytтарbyn, Trosa kommun

Förslag till beslut

1. Samhällsbyggnadsnämnden uppdrar åt Samhällsbyggnadskontoret att samråda förslag till ny detaljplan för Tureholm 2:316, Mörbytorp, Rytтарbyn.

Ärendets bakgrund

Tureholm 2:316 är ett högt beläget torp med två bostadshus och ett par uthus belägna upp mot skogen. De två torpstugornas gavlar blickar ut mot landskapet och ger karaktär till området. Under de senaste tjugo åren har dessa stugor låtits förfalla och dess värden höll på att gå förlorade. För några år sedan inleddes planarbete för området men arbetet avstannade och senare avslutades av olika skäl. Sedan dess har fastigheten bytt ägare och den nye ägaren har renoverat och återställt torpstugorna och studerat möjligheten att utveckla fastigheten i en mer anpassad skala än det tidigare förslaget. Inriktningen i det nya förslaget är att möjliggöra bostäder i det högre partiet ovanför ängsmarken invid Stenevägen samtidigt som ett stall byggs för att skapa ett bekvämt boende kombinerat med hästägande. Anslutning går via Stenevägen upp förbi de gamla torpen och området försörjs sedan av en väg runt hela området. Bostadsbebyggelsen lokaliseras i den högre delen medan ängsmarken används för hästverksamheten. Stallet lokaliseras i den nedre delen men med god koppling till bostadsdelen. Tydliga och öppna stråk upp mot skogens stigar säkerställs i detaljplanen.

Samhällsbyggnadskontorets bedömning

Ett planförslag har arbetats fram med hänsyn till befintlig ledning, natur- och kulturmiljövärden på platsen samt hänsyn till landskapsbild och övrig bebyggelse utmed Stenevägen. Förslaget möjliggör såväl bostäder som stall och därtill hörande anläggningar. All bostadsbebyggelse förutom befintliga torp är belägna utanför de skyddsavstånd som krävs för närhet till kraftledning. Träd kommer i hög grad att kunna bevaras liksom områden med ängskaraktär inom det högre partiet. Kopplingen till skogen som också varit viktig att bevara garanteras också i förslaget. Förfrågan har stöd i gällande översiktsplan. Planförslaget föreslås nu samrådligt.

Planen handläggs med ett standardförfarande.

Mats Gustafsson
Samhällsbyggnadschef

Linda Axelsson
Planchef

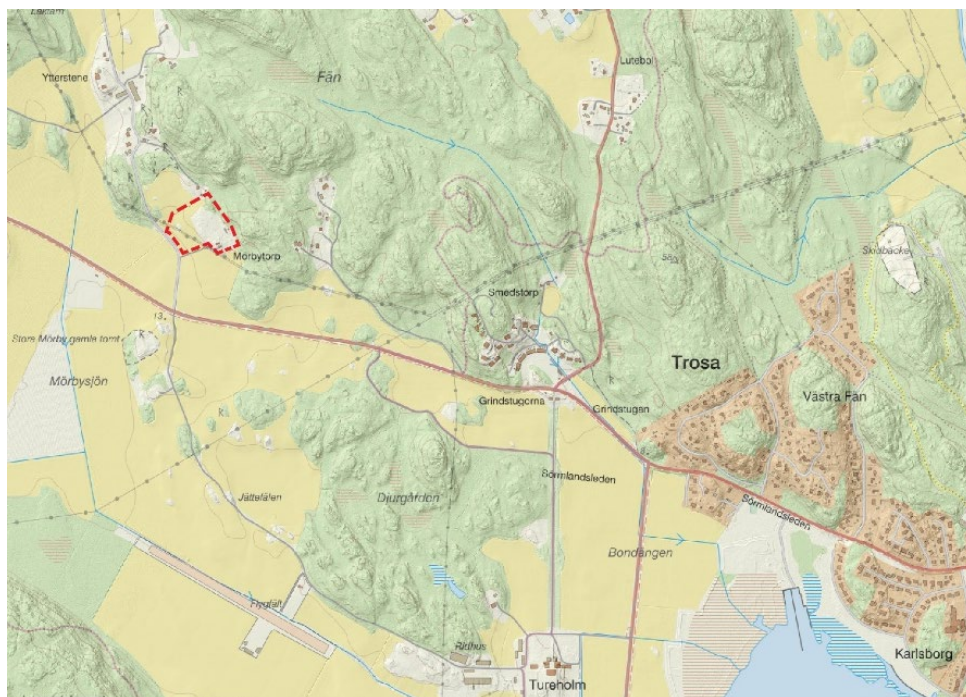
Bilagor

1. Länk till planområdet:
<https://www.google.se/maps/@58.9088238,17.4969201,453m/data=!3m1!1e3?entry=ttu>
2. Planbeskrivning
3. Plankarta
4. Illustrationsplan

PLANBESKRIVNING

Detaljplan för Tureholm 2:316 m.fl. Trosa kommun

Upprättad 2024-09-13

Planområdets lokalisering i Trosa. Bildkälla: Lantmäteriet.

INLEDNING

Planprocessen enligt Plan- och bygglagen

Detaljplanering regleras av Plan- och bygglagen 2010:900 och består av olika skeden vilka redovisas i nedanstående bild. Mellan planuppdrag och samråd arbetas en planhandling fram. Den samråds sedan med sakägare, myndigheter, föreningar m.fl. Efter samrådet redovisas och bemöts inkomna synpunkter i en samrådsredogörelse och ett reviderat förslag skickas ut på granskning. Efter granskningen redovisas och bemöts inkomna synpunkter igen och ett slutligt reviderat förslag antas därefter. När detaljplanen vunnit laga kraft kan genomförandet påbörjas och planen gäller till dess att den i framtiden eventuellt ändras eller upphävs. Nedan redovisas var den här detaljplanen befinner sig i planprocessen.

Handlingar

Detaljplaneförslaget omfattar:

- Plankarta med planbestämmelser
- Planbeskrivning
- Fastighetsförteckning
- Undersökning av behovet att upprätta en strategisk miljöbedömning, 2024-01-31

Övriga handlingar:

- Arkeologisk utredning Mörbytorp, Stiftelsen Kulturmiljövård, 2012:41
- Dagvattenutredning Ryttarbyn, Structor, 2024-05-16
- Illustrationsplan, Brunnberg & Forshed Arkitektkontor, Kjell Forshed, 2024-02-27

Bakgrund och syfte med detaljplanen

Detaljplanens syfte är att möjliggöra nya bostäder samt ett stall inom fastigheten Tureholm 2:316 med flera. Bostadsområdet ska erbjuda 12 småhus i ett lantligt läge i kombination med stall och möjlighet till hästverksamhet. Inom planområdet planläggs också för betesytor, en volt och en stallplan som tillhör det planerade stallet. Två befintliga torpstugor med kulturhistoriskt värde bevaras inom planområdet genom att dessa planläggs och ges skyddsbestämmelser.

Ett planarbete bedrevs tidigare för planområdet vilket sedan avstannade och slutligen avslutades. En förutsättning i det tidigare planarbetet var att den befintliga kraftledningen i södra delen av planområdet skulle flyttas eftersom bebyggelsen föreslogs gå ut på den öppna marken nedanför befintlig bebyggelse och därmed skulle hamna inom de skyddsavstånd som krävs för ledningen. Efter att planarbetet avbröts har fastigheten bytt ägare och den nye ägaren har renoverat och återställt befintliga torpstugor till dagens standard inomhus samtidigt som de bevarats exteriört. Båda byggnaderna var i princip bortom räddning men genom den varsamma renoveringen har dess gavlar och utformning återfått sin betydelse för landskapsbilden i området. Den nya ägaren har studerat möjligheten att utveckla fastigheten med småhus i en mer anpassad skala både vad gäller utformning men också utifrån placering inom området med tanke på topografi, natur samt utifrån ett landskapsperspektiv där det exponerade läget bättre omhändertas. I det nya planförslaget föreslås i stället ängsmarken bevaras vilket medför att kraftledningen i södra planområdet inte behöver flyttas samtidigt som bostadsbebyggelsen placeras i det högre partiet inbäddat i befintlig grönska. I den nedre delen av planområdet föreslås en stallbyggnad som knyter an till lokal gestaltningstradition samt hagar, volt och andra funktioner som hör till stallverksamheten.

Läge, avgränsning och areal

Detaljplanen omfattar fastigheterna Tureholm 2:316 samt angränsande vägzon på Tureholm 2:438 har fått ny fastighetsbeteckning. Markarealen är ca 2,85 hektar.

Planområdet ungefärligt markerat med röstreckad linje. Bildkälla: Lantmäteriet.

Markägoförhållanden

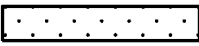
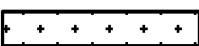
Fastigheterna Tureholm 2:316 och 2:438 är privata fastigheter.

MOTIV TILL DETALJPLANENS REGLERINGAR

Kvartersmark

Beteckning	Beskrivning & motivering
B	Användningen motiveras av att syftet med planen är att skapa ett levande och lantligt bostadskvarter.
E	Användningen motiveras av att syftet med planen är att skapa en elnätsstation som kan bidra med energiförsörjning i bostadsområdet, ridanläggningen och närområdet.
L ₁	Användningen motiveras av att syftet med planen är att skapa en ridanläggning med stall med djurhållning, betesmark och komplement till verksamheten.

Egenskapsbestämmelser

Beteckning	Beskrivning & motivering
	Bestämmelsen syftar till att reglera var byggnader inte får uppföras. Motivet till bestämmelsen är att skapa angöringsytor och grönytor inom kvartersmark. Därutöver är motivet också att säkerställa att byggnader inte uppförs under luftledning i västra planområdet. Luftledningen har ett 40 meter brett skyddsavstånd där byggnader inte får uppföras.
	Bestämmelsen syftar till att reglera var komplementbyggnader får uppföras. Motivet till bestämmelsen är att möjliggöra för komplementbyggnader som är nödvändiga för ridanläggningens verksamhet.
d ₁	Bestämmelsen syftar till att reglera minsta tillåtna fastighetsstorlek. Motivet till bestämmelsen är att skapa ett enhetligt bostadskvarter med fastigheter som är ungefär lika stora.
h ₁	Bestämmelsen syftar till att reglera högsta tillåtna nockhöjd på huvudbyggnad och komplementbyggnad. Begränsningar har utformats för att anpassa till platsens landskapsbild samt säkerställa att endast 2 våningar på huvudbyggnaden uppförs inom planområdet. Nockhöjden på komplementbyggnader regleras till en lägre höjd eftersom de ska underordna sig till huvudbyggnaderna i området.
h ₂	Bestämmelsen syftar till att reglera högsta tillåtna nockhöjd på huvudbyggnad och komplementbyggnad i souterräng. Begränsningar har utformats för att anpassa till ortens landskapsbild samt säkerställa att endast 2 våningar på huvudbyggnaden uppförs inom planområdet. Höjden på bestämmelsen är högre än

	bestämmelsen h_1 på grund av att bebyggelsen är placerad i kuperad terräng. Nockhöjden på komplementbyggnader regleras till en lägre höjd eftersom de ska underordna sig till huvudbyggnaderna i området.
h_3	Bestämmelsen syftar till att reglera högsta tillåtna nockhöjd på stallets huvudbyggnad samt tillåta en suterrängvåning. Begränsningar har utformats för att anpassa till ortens landskapsbild och kulturmiljö.
h_4	Bestämmelsen syftar till att reglera högsta tillåtna nockhöjd på komplementbyggnader. Motivet till bestämmelsen är att reglera höjden på komplementbyggnader inom användningen ridanläggning för att de ska underordna sig stallbyggnaden och de föreslagna bostäderna.
n_1	Bestämmelsen syftar till att bevara befintlig natur. Motivet till bestämmelsen är att träd, buskage och grönska med bevarandevärde ska skyddas för att skapa en naturnära bostadsmiljö och bidra positivt till ekosystemtjänster.
l_1	Bestämmelsen syftar till att reglera markreservat för allmännyttig luftledning. Motivet till bestämmelsen är att säkerställa en tillräcklig yta för fortsatt användning, drift av luftledningar samt skyddsavstånd.
g_1	Bestämmelsen syftar till att reglera markreservat för gemensamhetsanläggning. Motivet till bestämmelsen är att möjliggöra en gemensamhetsanläggning för en anslutningsväg mellan ”Stenevägen”, och den tillkommande stallverksamheten och bostadsområdet.
p_1	Bestämmelsen syftar till att reglera vad för slags bebyggelse som får uppföras och var de ska placeras. Motivet till bestämmelsen är på grund av rekommenderade avstånd baserat på risk för spridning vid brand och att skapa en likartad gestaltning i bostadsområdet.
p_2	Bestämmelsen syftar till att tydliggöra att illustrationskartan ska ligga till grund till placering av tillkommande bebyggelse. Motivet till bestämmelsen är att skapa en förutsägbarhet och att verkligheten ska motsvara ambitionerna i planarbetet.
r_1	Bestämmelsen syftar till att säkerställa att de två befintliga torpstugorna med kulturhistoriska värden bevaras. Motivet till bestämmelsen är att torpstugorna inte får rivras eftersom byggnaderna ger ett varierat inslag i kulturmiljön och ett mervärde på platsen.

<i>o₁</i>	Bestämmelsen syftar till att reglera största tillåtna takvinkel på bebyggelsen. Motivet till bestämmelsen är att undvika för branta takpartier och anpassa sig till omkringliggande bebyggelse samt kulturmiljön.
<i>o₂</i>	Bestämmelsen syftar till att reglera minsta tillåtna takvinkel på bebyggelsen. Motivet till bestämmelsen är att undvika för flacka takpartier och därmed anpassa sig till omkringliggande bebyggelse samt kulturmiljön.
<i>f₁</i>	Bestämmelsen syftar till att reglera sadeltak samt utformningen av tak på tillkommande bebyggelse. Motivet till bestämmelsen är att anpassa sig till kulturmiljön genom att föreslå traditionella former, material och detaljer av tak.
<i>f₂</i>	Bestämmelsen syftar till att reglera sadeltak eller pulpettak samt utformningen av tak på komplementbyggnader till ridanläggningen samt till elnätsstationen. Motivet till bestämmelsen är att anpassa sig till kulturmiljön genom att föreslå traditionella former, material och detaljer av tak.
<i>f₃</i>	Bestämmelsen syftar till att reglera utformningen av fasader på tillkommande bebyggelse. Motivet till bestämmelsen är att anpassa sig till kulturmiljön genom att föreslå traditionella material, kulör och detaljer på fasader.
<i>e₁</i>	Bestämmelsen syftar till att reglera byggnadsarean för tillkommande bostäder. Motivet till bestämmelsen är att reglera byggnadsarean för att undvika att ge ett dominerande intryck i ett område där de flesta husen har motsvarande areal.
<i>e₂</i>	Bestämmelsen syftar till att reglera byggnadsarean för det planerade stallbyggnaden. Motivet till bestämmelsen är att säkerställa att stallbyggnaden inte får för dominerade intryck mot föreslagna bostäder.
<i>e₃</i>	Bestämmelsen syftar till att reglera byggnadsarean för komplementbyggnader som tillhör ridanläggningen. Motivet till bestämmelsen är att säkerställa att komplementbyggnader inte får för dominerade intryck mot stallbyggnaden.
<i>k₁</i>	Bestämmelsen syftar till att säkerställa att karaktären för de befintliga torpstugorna med kulturhistoriska värden inte förvanskas. Motivet till bestämmelsen är att torpstugorna har kulturhistoriska värden och att deras karaktär ska bevaras vid vård- och underhållsåtgärder som överensstämmer med byggnadens originalutförande. Torpstugorna är viktiga eftersom dess karaktär ger ett varierat inslag i kulturmiljön och ett mervärde på platsen.

a ₁	Bestämmelsen syftar till att kräva marklov vid fällning av ekar och ändring av marknivå. Motivet till bestämmelsen är att bevara värdefulla ekar i planområdet genom att reglera ändrad lovplikt samt att minimera bearbetning av terrängen. Ekarna bidrar till både ekosystemtjänster i planområdet likaväl som bidrar till en lantlig miljö och landskapsbild.
----------------	--

KOMMUNALA STÄLLNINGSTAGANDEN

Riksintressen

Planområdet ligger inom riksintresseområdena för rörligt friluftsliv och högexploaterad kust. Planområdet är beläget mer än två kilometer från Tureholmsviken och således bedöms inte riksintresseområdet för kust och skärgård påverkas av planförslaget. Runt de aktuella fastigheterna finns stora skogsområden och öppna fält. Möjligheten att ströva i skog och mark kommer att finnas kvar efter genomförandet av detaljplanen. Planförslaget bedöms inte medföra negativ påverkan på riksintresseområdet för rörligt friluftsliv. Sörmlandsleden går i nära anslutning till planområdet och det är lätt att ta sig från vägarna ut i naturen.

Planområdet ligger cirka 500 meter nordväst om riksintresse Tureholm som har en arkitekturhistoriskt intressant herrgårdsmiljö. Planförslaget bedöms inte påverka riksintresset negativt. Genom att restaurera torpstugorna och i detaljplanen skydda dessa har byggnadernas betydelse för landskapet och riksintressets närområde säkerställts. Övrig bebyggelse kommer att vara väl anpassad såväl vad gäller gestaltning som placering vilket stärker områdets värde för omgivande kulturmiljö.

Översiktsplan

Enligt översiktsplanen för Trosa kommun, antagen år 2021, är planområdet inom översiktsplanens delområde "Västra Trosa" (12). I översiktsplanen föreslås "Västra Trosa" vara en del av tätortens utbyggnad västerut. Längs med det västra utbyggnadsstråket möjliggörs det för bostäder av olika karaktär. I översiktsplanen betonas det att tillfarten till området måste studeras i det kommande planarbetet för att skapa en trafiksäker lösning. Vidare, bör hänsyn tas till Tureholms riksintresseområde, fornlämningar samt Sörmlandsleden. De framtida bostäderna ska anslutas till det kommunala vatten- och avloppsnetet. Planförslaget bedöms överensstämma med översiktsplanen.

Detaljplaner

Området är inte planlagt tidigare.

Undersökning av behovet att upprätta strategisk miljöbedömning

Genomförandet bedöms inte innebära risker för människors hälsa, med stöd av ovanstående punkter. Miljökvalitetsnormer bedöms inte att överskridas. Planförslaget medger ingen verksamhet som finns uppräknad miljöbedömningsförordningen.

Detaljplanen syftar till att skapa ett småskaligt bostadsområde med inriktning mot hästverksamhet vilket är förenligt med övrig bebyggelse i närområdet. Sydost om

planområdet finns Trosa Ridklubbs anläggning vid Tureholm med ridskole- och privatstall, utmed Stenevägen finns flera småskaliga hästgårdar och väster om planområdet finns Ekebonäs och Skällberga med hästverksamhet. Bebyggelsen kommer att anpassas till omgivningen och de befintliga torpen kommer även fortsättningsvis få spela en huvudroll i landskapet. Utformningen kommer att ske med traditionella materialval och färger. Vägar och andra anläggningar kommer att vara grusade. Området kommer att anslutas till det kommunala vatten- och avloppsnätet.

Med utgångspunkt i ovanstående samlade bedömning, anses detaljplanen inte riskera att medföra betydande miljöpåverkan. En miljöbedömning med miljökonsekvensbeskrivning enligt Miljöbalkens, 6 kap. 3 § föreslås därför inte göras. Undersökningen har samråtts med Länsstyrelsen Södermanlands län vilka delar kommunens slutsats. De frågeställningar som lyfts fram i utredningen kommer att redovisas i planbeskrivningen.

FÖRUTSÄTTNINGAR OCH FÖRÄNDRINGAR

Natur och kultur

Mark och vegetation

Planområdet utgörs av tidigare brukad hagmark, delvis kuperad och med inslag av stora ekar och andra för hagmark karaktäristiska träd och buskslag. Planområdet gränsar i nordost till Tureholms skogsmarker, som från byvägen kan nås via två stigreservat.

Hagmarken och berget nordväst om torpet har efter mångårig beteshävd mycket vacker och miljömässigt värdefull natur. Ambitionen är att delar av naturmiljön sparas mellan de planerade småhusen samt även värdefulla träd ges skydd i detaljplanen. Naturen förutsätts vårdas som naturmark och miljö som bidrar till att bevara områdets historiska identitet. *Träd får inte fällas för att skapa utsikt åt någon intilliggande fastighet.*

I västra delen av planområdet planeras ett cirka 50 meter bred beteshage mellan Stenevägen och den nya bebyggelsen för hästverksamheten. I denna del av planområdet finns det även en åkerholme på betesmarken som omfattas av generellt biotopskydd. Åkerholmen planeras att bevaras inom de föreslagna beteshagarna och bedöms därför inte påverkas negativt av planförslaget. Hästar betar och har betat på denna betesmark under sommartid.

Jordbruksmark

Västra delen av planområdet utgörs av jordbruksmark. Majoriteten av jordbruksmarken planeras att bevaras och användas som betesmark för hästverksamheten. Detta bedöms vara en positiv förändring eftersom hästhagen bidrar till att bevara den lantliga karaktären i landskapet. Mindre delar av jordbruksmarken planeras att tas i anspråk för stallplan, volt, tre småhustomter samt angöring (se svart avgränsning i kartan nedanför). Jordbruksmarken har tidigare varit betesmark och har troligtvis inte brukats på minst 50 år vilket medför att det är begränsat brukningsvärde av jordbruksmarken. Ianspråktagandet av mindre del av jordbruksmark bedöms vara ett rimligt avsteg från miljöbalkens hushållningsbestämmelser eftersom stallplanen och volten skapar en mjuk övergång mellan betesmarken och det planerade småhusområdet samt kommer även förstärka den lantliga karaktären i området med hästverksamhet. Den ändrade användningen innebär vidare att majoriteten av jordbruksmarken fortsättningsvis kommer att användas för jordbruksändamål där betande hästar håller hagmarken öppen och därmed skapar goda förutsättningar för biologisk

mångfald i området. De tre småhustomterna i norra planområdet som tar jordbruksmark i anspråk bedöms vara ett väsentligt allmänt intresse eftersom nya bostäder möjliggörs. Delen av jordbruksmarken som ianspråk tas för småhustomterna är också en smal remsa som inte är rimlig att bruka för moderna jordbruksmaskiner.

*Illustrationskarta med befintlig jordbruksmark. Jordbruksmarken är markerad med svartstreckad linje.
Bildkälla: Brunenberg & Forshed*

Geotekniska förhållanden

Enligt SGU:s jordartskarta (se kartbild nedan) består området till största del utav glacial lera (gul yta) med inslag av urberg (röd). Planområdet angränsar till ytor med sandig morän (ljusblå). Inom planområdet möjliggörs bebyggelse i 1–2 våningar vilket innebär en liten belastning på marken. Småhus kommer att uppföras med platta på mark. I samband med genomförandet av detaljplanen kommer de geotekniska förhållandena att utredas för varje enskild tomt i samband med bygglovsprövningen. Utifrån rådande förhållanden föreligger inte någon geoteknisk risk för planområdet eller dess närområde.

Utdrag från SGU:s jordartskarta. Planområdet är markerat med svartstreckad linje. Bildkälla: SGU.

Radon

Planområdet ligger inte inom kommunens högriskområde för radon.

Förorenad mark

Det inte har förekommit någon känd verksamhet som skulle kunna orsaka föroreningar i marken. Skulle föroreningar påträffas är fastighetsägaren skyldig att omgående underrätta kommunens tillsynsmyndighet.

Fornlämningar

Inom planområdet har en arkeologisk utredning genomförts år 2012. Inom planområdet har det konstaterats att det finns en förhistorisk härd samt två sentida odlingsrösen. De två odlingsrösen och härderna kommer troligtvis att påverkas av föreslagna bebyggelse. Strax nordväst om detta finns två järnåldersgravfält (Trosa-Vagnhärad 190:1, 191:1) med ca 27 respektive 13 synliga gravar. Ytterligare arkeologiska insatser inom planområdet fordras ej enligt Länsstyrelsen.

Kulturmiljövården & landskapsbild

I planområdet finns det två torpstugor som utgör en del av områdets landskapsbild och lantliga karaktär. Torpstugorna har restaurerats efter tjugo år av förfall vilket har gjort att landskapsbildningen har återfått sitt ursprungliga uttryck. Se för- och efterbilder nedanför. De två stugornas gavlar är mycket karaktäristiska och synliga i det öppna landskapet. Stugorna planeras att bevaras och kommer få en tydlig roll tillsammans med tillkommande bostadsbebyggelse. Ambitionen är att torpstugorna fortsättningsvis är signaturbyggnader för platsen. Torpstugornas kulturhistoriska karaktär ska bibehållas avseende på volym, proportioner, indelning, material, materialbehandling, färgsättning samt detaljeringsnivå. Vård- och underhållsåtgärder av fasader ska utföras varsamt med sådana material och metoder som överensstämmer med byggnadens originalutförande. Detta säkerställs med planbestämmelse k₁.

Bild på en av torpstugorna innan renovering.

Bild på en av torpstugorna efter renovering.

Ett stall föreslås nedanför den kuperade terrängen. Stallet planeras att utformas på ett sätt som kopplar an till den traditionella byggstilen i det sörmländska landskapet och till de befintliga torpstugorna. Detaljplanen kommer att anpassas på ett sätt som gör att den visserligen utgör ett nytt inslag på platsen men med en tydlig anpassning såväl till topografi som kulturmiljö.

Bebyggelseområden

Befintlig bebyggelse

Majoriteten av planområdet är obebyggt. I nordöstra delen av planområdet finns två befintliga torpstugor samt äldre uthus.

Bild från Stenevägen med vy mot planområdet. Torpstugorna syns till höger.

Bild på de renoverade torpstugorna som ligger i sydöstra delen av planområdet.

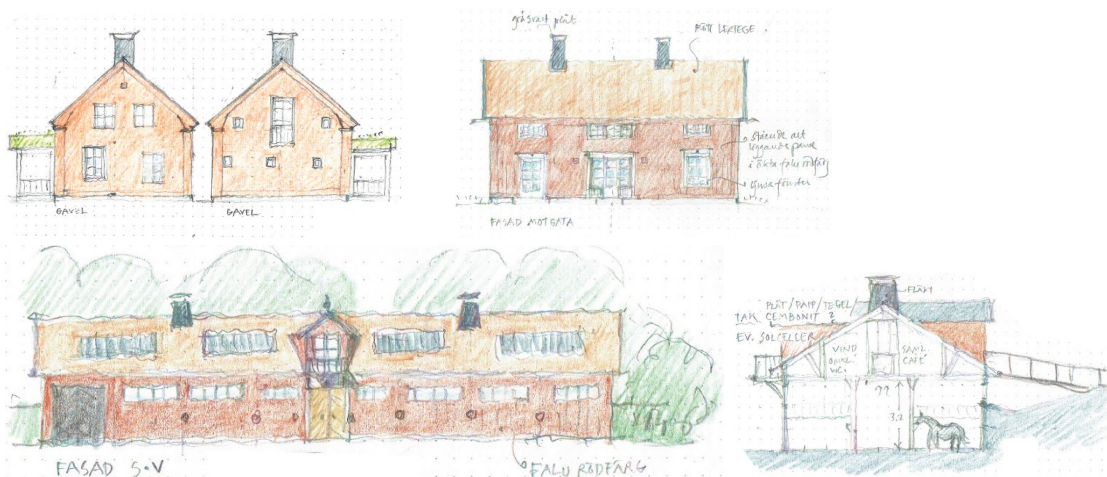
Föreslagen bebyggelse

Inom planområdet föreslås det 12 småhus i två våningar samt ett nybyggt stall. Ambitionen är att möjliggöra att varje hus kan ha en häst i stallet som byggs i slänten nedanför småhusen. Nedanför stallet planeras hästhagar, en volt och en stallplan.

Småhusen förläggs på kullen med skogen på bergsryggen bakom sig och det storslagna öppna landskapet framför sig. Husen inplaceras med stor omsorg bland befintliga ekar, björkar, träd, hällar och skapar en lantlig bykaraktär.

Stallet bidrar även till att skapa en naturlig mötespunkt och på ovsidan av stallet bildas en samlingsplats i form av en ängs- eller grusyta och på nedsidan en stallplan med all rangering. Stallets loge nås enkelt från ovsidan och kan nyttjas för verksamheter av olika slag. I en bred öppning i husraden mot skogen föreslås en ridstig som naturligt ansluter till andra stigar i skogen ovanför husen. Husens tomter kan avgränsas med spjälstaket målade i röd slamfärg och/eller av friväxande häckar av blommande traditionella buskar typiska för torpkaraktären.

Den planerade bebyggelsen gestaltas med form, material och färg som anknyter till byggnadstraditionen på landet. Husen får fasader i trä och skall målas med röd slamfärg, tak beläggs med rött lertegel och snickerier görs i samma färg eller i kontrast. Stor omsorg skall ägnas alla detaljer på husen. Hårdgjorda ytor vid bostäderna ska i möjligaste mån vara av grus som tillåter infiltration. Komplementbyggnaderna skall kunna byggas till eller bli flera för de boendes funktioner som exempelvis hemarbete, förvaring eller liknande.

Exempelbilder på föreslagen gestaltning av småhus och stall. Bildkälla: Brunnberg & Forshed.

Service

Serviceändamål kan möjliggöras inom användningen L₁, ridanläggning eftersom verksamhetsanknuten försäljning är tillåten inom användningen.

Friytor

Naturmiljö

Planområdet gränsar i nordost till Tureholms skogsmarker, som från byvägen kan nås via ett stigreservat. Hagmarken och berget nordväst om torpet har efter mångårig beteshävd mycket vacker och miljömässigt värdefull natur. Delar av denna natur planeras att sparas och kunna nyttjas som byns gemensamma mötesplats, plats för midsommarstång och lek året om. Den förutsätts vårdas som naturmark och miljö som bidrar till att bevara områdets historiska identitet.

Vattenområden

Strandskydd

Detaljplanen berörs inte av något strandskydd.

Gator och trafik

Vägar & biltrafik

Planområdet är beläget vid den samfälliga vägen Stene ga:1 "Stenevägen" som ansluter till väg 782 "Västerljungsvägen" 200 meter söderut. Stenevägen har högt kulturmiljövärde för området och kommer därför fortsättningsvis vara en grusad körväg. I planområdet föreslås en körväg som utgörs av en smal och grusad slinga för att bibehålla den lantliga karaktären. Ambitionen är att den smala och grusade körvägen ska bidra till att hålla ned hastigheten och förstärka känslan av natur- och kulturmiljö. Belysning placeras på husen samt vid behov på trästolpar.

Stenevägen är inordnad i en gemensamhetsanläggning och har enskilt huvudmannaskap. Det har i den tidigare planprocessen funnits en oro för att ny bebyggelse ska leda till ökad trafik mellan planområdet och väg 219. Området är utformat så att boende och besökare ska ta den kortaste vägen ut från Stenevägen dvs mot väg 782 Västerljungsvägen. I den mån Stenevägen behöver anpassas för de nya bostäderna och fram till infarten till planområdet åläggs detta exploatören och utformning avgörs i samråd med samfällighetsföreningen för att säkerställa att nytillkommande trafik väljer den kortaste vägen ut på det statliga vägnätet. De nya bostäderna samt stallet kommer behöva bli andelsägare i Stene vägförening för att få bruka Stenevägen. Om behov finns, kan vägförbättrade åtgärder genomföras för att skapa ytterligare incitament för nytillkommande trafik att välja ovannämnda kortaste sträcka till väg 782.

Gång & cykeltrafik

Den föreslagna körvägen i planområdet föreslås ha blandtrafik där gående och cyklister blandas med bilister. Körvägen beräknas inte bli högrafikerad och enbart användas av de boende/besökare till stallet. Vid korsningen Stenevägen / väg 782 finns en trafikseparerad gång- och cykelväg mot bland annat Trosa tätort. Eventuella åtgärder vid korsningspunkten för att säkerställa passagen över väg 782 bekostas av exploatören men beslutas om i samråd med Trafikverket som är huvudman för väg 782.

Kollektivtrafik

Närmaste busshållplats, Stenevägen, ligger 200 meter söder om planområdet. I Vagnhärad finns regional-tågstation med förbindelser till Stockholm och Södertälje samt Norrköping och Linköping. Från Trosa och Vagnhärad går även Trosabussen, en direktbusslinje till Liljeholmen i Stockholm. Trosa kommun har arbetat aktivt med att förbättra kollektivtrafiken i den västra delen av Trosa och i riktning mot Västerljung och Vagnhärad. Under 2024/2025 kommer ett nytt trafikupplägg att införas vilket gör att antalet bussar som passerar planområdet kommer att öka.

Parkering

Ingen parkering finns inom planområdet idag. Parkering till de föreslagna småhusen löses inom respektive fastighet. Till stallet planeras parkering ske på stallplanen och eventuellt på den högre liggande ytan nordost om stallet. Majoriteten av de som kommer att nyttja stallet kommer att bo i området vilket medför att parkeringsbehovet inte är så stort.

Störningar

Buller

För ny bebyggelse ska Riksdagens riktvärden för högsta tillåtna bullernivå uppfyllas. Enligt förordningen bör buller från vägar inte överskrida 60 dBA ekvivalent ljudnivå vid en bostadsbyggnads fasad, och 50 dBA ekvivalent ljudnivå samt 70 dBA maximal ljudnivå vid en uteplats om en sådan ska anordnas i anslutning till byggnaden.

Planområdet angränsar till grusvägen Stenevägen som är förhållandevis lågt trafikerad och har en låg hastighetsbegränsning vilket innebär att bullerpåverkan för planerade och befintliga bostäder bedöms som mycket liten. Stenevägen ansluter sedan till väg 782 som ligger cirka 200 meter söder om planområdet. Planområdet bedöms inte påverkas av buller från väg 782 på grund av det långa avståndet mellan vägen och planområdet. Ingen bullerutredning för aktuellt planförslag har således tagits fram. Området bedöms inte heller påverkas utav buller från kommande Ostlänken.

Trafikbuller från tillkommande biltrafik bedöms inte alstra bullernivåer som kräver några speciella åtgärder. Under byggnation ska exploitören säkerställa att det finns en plan för att hantera byggbuller.

Översvämning och skyfall

Planområdet bedöms inte vara särskilt utsatt för översvämning eller skyfall. Området är högt beläget samt majoriteten av planområdet utgörs idag av naturmark som har god infiltration. Andelen hårdgjorda ytor kommer att öka med föreslagen detaljplan men ambitionen är att utforma området på ett sätt som gör att påverkan kan minimeras genom exempelvis stor andel grönska. Inom planområdet ska marken utformas på ett sätt som möjliggör genomsläpplighet och hårdgörande beläggning ska undvikas. Föreslagen bebyggelse och omkringliggande mark bör höjdsättas med särskild omsorg för att minimera risken för instängda områden vid byggnader när planområdet projekteras inför genomförandet.

Det finns goda förutsättningar att fördröja och rena dagvatten inom planområdet innan det släpps ut i anslutande dikessystem. Under stora delar av året kommer dagvatten att infiltreras och sugas upp av växtlighet på väg ut mot Tureholmsviken och under vinterhalvåret kommer fördröjning och rening ytterligare att stärkas i Mörbysjön vilken under denna period svämmar över och fungerar som ett mycket stort fördröjningsmagasin för vatten som kommer uppströms ifrån.

Djurhållning

Detaljplanen möjliggör djurhållning med hästverksamhet med stall och beteshagar vilket kan medföra negativ omgivningspåverkan från lukt, ljud, ljus, damm och hästallergier. De 12 föreslagna småhusen inom planområdet ingår i ett boendekoncept med ett lantligt boende med möjlighet till stallplats. Detta innebär att de framtida boende i planområdet är medvetna om eventuell omgivningspåverkan från hästverksamheten om de väljer att bosätta sig här.

Däremot kan det antas bli viss omgivningspåverkan för befintlig bostad som angränsar till planområdet samt de bostäder som ligger cirka 50–250 meter norr om planområdet. Närområdet har en lantlig karaktär med flera gårdar med aktiva jordbruk och hästverksamhet. Detta innebär att det redan idag finns risk för omgivningspåverkan från befintliga

verksamheter i området. En ytterligare hästverksamhet bedöms därför inte medföra påtaglig omgivningspåverkan för de befintliga boende.

Planområdet ligger inom nitratkänsliga områden enligt Jordbruksverket. Det innebär att dessa områden är mer påverkade av kväveläckage och att reglerna för spridning och lagring av gödsel kan skilja sig mellan olika områden i Sverige. Enligt Jordbruksverket finns det regler för hur stor lagringskapacitet ett jordbruksföretag behöver ha för att lagra gödsel.

Lagringskapaciteten i nitratkänsliga områden påverkas av var gården ligger och antalet djurenheter. Bebyggelseförslaget möjliggör för cirka 12 stallplatser vilket innebär att planområdet behöver ha en lagringskapacitet på 8 månader (10 hästar = 6 månader, fler än 10 hästar = 8 månader). Lagring av gödsel kan därmed medföra viss omgivningspåverkan utifrån lukt och hästallergi för de befintliga boende.

Elektromagnetisk strålning

I västra delen av planområdet finns en befintlig luftledning enligt A-klass. Luftledningen planeras att bevaras och planläggs därför med bestämmelsen I_1 med ett skyddsområde som är 20 meter brett på vardera sida, utöver avståndet mellan ledningarnas yttre faser. Detta syftar både till att säkerställa deras ledningsdragning, mekaniskt skyddsavstånd samt behov av skyddsavstånd mot magnetfält. När det gäller närhet till kraftledningar finns skyddsavstånd och värden för magnetfält att ta hänsyn till. Enligt Boverkets ”magnetfält och hälsorisker” innebär ett 20 meter skyddsavstånd ett magnetfält på omkring 0,1 mikrotlesa. Först vid 0,4 mikrotlesa innebär magnetfält en risk för människors hälsa. Ledningen bedöms därmed inte påverka de boende till följd av skyddsavståndet på 20 meter.

Därutöver, ligger de närmast placerade bostäderna ytterligare 20 meter norrut om skyddsavståndet för kraftledningen. Detta innebär att det i realiteten kan bli minst 40 meter skyddsavstånd mellan ledningen och de framtida bostäderna vilket bedöms minimera risken för elektromagnetisk strålning. Det föreslagna stallet placeras cirka 10–15 meter norrut vilket gör att det ligger något närmare jämfört med de föreslagna bostäderna. Däremot tillåts inte stadigvarande vistelse i ett stall jämfört med en bostad och bedöms således inte vara lika utsatt för risk.

Teknisk försörjning

Teknisk anläggning

Inom västra delen av planområdet finns det befintliga luftledningar. Luftledningarna planeras att bevaras och fortsätta var i drift efter planens genomförande. I detaljplanen regleras området med ett I -område och ledningen är vidare reglerad genom ledningskoncession.

I norra planområdet planläggs en elnätsstation med användningen E, teknisk anläggning. Elnätsstationen placeras i norra planområdet eftersom den angränsar till planerad bebyggelse, möjliggör att värdefulla gröna korridorer i östra planområdet kan bevaras samt smälter in med omgivande bebyggelse. Elnätsstationen placering bedöms lättillgänglig för servicefordon eftersom den angränsar till den planerade stallplanen/volten.

Ambitionen är att elnätsstationen ska gestaltas med motsvarande material och färg som anknyter till den föreslagna bostäder/stallbyggnaden samt till byggnadstraditionen på landet. Fasad ska därför bestå av trä och målas med röd slamfärg samt tak beläggs med rött lertegel, betongpannor eller plåt.

Vatten & avlopp

Planområdet planeras att anslutas till kommunalt vatten- och spillvattennät.

Värme

Byggnader ska vara utformade så att energiförbrukning minimeras. För att underlätta konvertering till alternativa värmekällor ska byggnaderna förses med lämpligt värmesystem, exempelvis ett vattenburet system. Utnyttjandet av förnyelsebara energikällor ska eftersträvas för att möjliggöra en långsiktig ekologisk hållbar uppvärmning. I de fall fjärrvärmeanslutning är möjlig bör detta eftersträvas.

Dagvatten

Avrinningen är begränsad i planområdet eftersom det saknas anläggningar eller ledningsnät för dagvatten. Dagvatten infiltreras idag naturligt i marken och avrinner ytledes via diken. Planområdets yta är relativt jämn kuperad med högsta punkt (ca +23,5) i skogen och lägsta punkten (ca +8,0) i sydvästra delen av fastigheten vilket medför att dagvattnet rinner i sydvästlig riktning. Inom planområdet finns det tre större diken som samlar vatten från skogsområdet och leder det till diken vid grusvägen Stenevägen. I nordöstra skogspartiet finns det även ett mindre kärr. Befintligt dike går genom utdikade Mörbysjön som ofta översvämmas under regnperioder och snösmältning.

I Stenevägen finns en befintlig vägtrumma som sedan leder dagvattnet till recipienten Tureholmsviken som är en del av Trosafjärden. Rinnvägen från utredningsområdet till recipienten är cirka 3,7 kilometer lång. Recipienten Trosafjärden har enligt VISS (Vatteninformationssystem Sverige) måttlig ekologisk status och uppnår ej god kemisk status. Den ekologiska statusen är måttlig på grund av övergödning. Den kemiska statusen klassificeras som uppnår ej god på grund av polybromerade difenyletrar (PBDE) och kvicksilver (Hg).

Inga markavvattningsföretag finns inom planområdet. Cirka 600 meter nedström finns markavvattningsföretaget ”Tureholm, Södertunam fl. Mörby-sjön tf, 1924”. Det finns inga ytvattendrag på fastigheten eller vattenskyddsområden i närheten av planområdet. Således finns det inga vattendomar som skulle påverka planområdet.

Planförslaget medför ökad andel hårdgjorda ytor på grund av tillkommande bebyggelse och angöring. Dagvattenflödet beräknas öka från 88 l/s till 173 l/s vid ett dimensionerande 10 års regn med klimatfaktor. Ambitionen är att bevara den öppna karaktären av ängen, befintliga träd och stenhällar. Hårdgjorda ytor planeras att utgöras i möjligaste mån av grus eller natursten som tillåter infiltration. Området planeras också kompletteras med ytterligare grönska vid bostadstomterna genom plantering av träd och buskage som är karaktäristiska för torpbebyggelse.

Lokalt omhändertagande av dagvatten genom infiltration ner till marken bedöms som svår eftersom de övre jordlagren består av lera som har låg genomsläpplighet. Därför föreslås lokalt omhändertagande dagvatten ske genom ett eller flera fördröjningsmagasin med bottennivåer som ligger över grundvattennivåer. Dagvattenlösningarna ska följa Trosa kommuns VA-policy. Policyn förespråkar också småskaliga och öppna dagvattenlösningar eftersom dessa kan utgöra ett värdefullt inslag i boendemiljöer och även bidra till biologisk mångfald. Det bedöms finnas goda förutsättningar att fördröja och rena dagvattnet eftersom

dagvattnet kommer att infiltreras och sugas upp av växtligheten på väg mot Tureholmsviken. Under vinterhalvåret kommer fördröjning och rening ytterligare att stärkas i Mörbysjön vilken under denna period svämmar över och fungerar som ett mycket stort fördröjningsmagasin för vatten som kommer uppströms ifrån.

Dagvattenflöden från föreslagen exploatering får inte överstiga befintligt flöde. Detta medför att dagvatten ska kunna fördröjas inom planområdet och att det krävs en fördröjningsvolym på 60m³. I planområdet föreslås det därför makadamdiken tillsammans med gräsbeklädda diken som kan rena dagvattnet, styra dagvattnets väg, säkerställa att dagvattnet inte blir stående vid husgrunder eller att dagvattnet rinner från en fastighet till en annan. Se föreslagna systemlösningar i kartbilden nedanför. Det befintliga krondiket och diket i östra planområdet transporterar flöden som kommer uppströms från planområdet. Dessa dikens funktion får inte försämras. Befintliga diken kan med fördel ses över i samband med byggnation av nytt dikessystem. I bostadskvarteren och vid stallbyggnaden föreslås svackdiken som kan avleda dagvatten och fungerar även bra för lagring av snö. Marken vid föreslagna bostäder ska gestaltas med särskild hänsyn att dagvatten inte avrinner mot fasad.

Bild som visar systemlösning med svackdiken. Orange pilar visar flödesriktningen från högre skogspartiet, röda pilar flödesriktningen inom tomtmark och gröna pilar flödesriktningen från parkmark och hästhage. Bildkälla: Structor.

Dagvatten från planområdet planeras fortsättningsvis ledas till befintliga diken söder och väst om planområdet. Exploateringen får inte påverka diken eller markavvattningsföretag negativt. De föreslagna dagvattenlösningarna bedöms kunna fördröja flödet till nivån före exploateringen innan det släpps ut till befintliga diken nedströms. De flesta föroreningshalter

beräknas minsta med planerad exploatering och de föreslagna reningsåtgärderna. Endast krom- och nickelhalter förväntas öka på grund av fordonstrafik. Däremot kommer halterna på krom och nickel fortfarande underskrida Stockholm läns Landstings riktvärdesgrupps riktvärden med stor marginal. Exploateringen bedöms inte innebära en minskad möjlighet att nå MKN (miljö kvalitetsnormer) i recipienten.

Föreslagna dagvattenlösningar bedöms kunna hantera skyfall vid ett 100-års flöde. Höjdsättning av föreslagen bebyggelse och omkringliggande mark är särskild viktig vid skyfall för att motverka instängda områden där skyfallsvatten inte har någonstans att ta vägen.

El, tele & bredband

I västra delen av planområdet finns ett befintligt kraftledningsstråk. Nedanför kraftledningsstråket är det betesmark som planeras fortsättningsvis vara det. Detta bedöms inte påverka kraftledningsstråket negativt. All ny bebyggelse är belägna utanför de skyddsavstånd som krävs för närhet till kraftledning. Det befintliga torpet är påverkat av skyddsavståndet med bedöms inte beröras av det eftersom torpet är en befintlig byggnad. Dialog pågår med Vattenfall Eldistribution kring ledningens status när området är planlagt.

Brand- & utrymningsfrågor

Väganslutning med vändplan inom området ska utformas med bredder och svängradier så att utryckningsfordon kan ta sig fram. Brandposter kommer att anordnas i nödvändig omfattning.

Avfall

Avfallshantering sker inom respektive fastighet och i enlighet med kommunens renhållningsföreskrifter.

Inverkan på miljön

Mark & vegetation

Detaljplanen medför större andel hårdgjorda ytor och exploatering vilket medför en negativ påverkan på naturvärden. Däremot finns det ambitioner om att spara flertal värdefulla träd och spridningskorridorer i planområdet för att minimera den negativa påverkan. Majoriteten av jordbruksmarken kommer att fortsättningsvis användas som hagmark med betande hästar. Detta medför att hagmarken fortsättningsvis håller sig öppen samt att betande djur kan bidra positivt till biologisk mångfald. I de planerade bostadsträdgårdarna kan den biologiska mångfalden öka genom att nya arter av träd, buskage och blommor planteras i området. Detta kan bidra positivt till flera ekosystemtjänster.

Miljö kvalitetsnormer för vatten

Föreslagen detaljplan bedöms inte försämra miljö kvalitetsnormer för vatten. Inom planområdet ska dagvatten omhändertas och renas lokalt.

Miljö kvalitetsnormer för luft

Frisk luft är ett av de 16 miljö kvalitetsmål som ska visa vägen till ett hållbart samhälle. Miljö kvalitetsmålen är antagna av riksdagen och ska fungera som riktlinjer för det konkreta miljöarbetet. Miljö kvalitetsnormer för luft innebär att gällande gränsvärden för måste följas. Föreslagen detaljplan ska inte försämra miljö kvalitetsnormer för luft.

Markföroreningar

Det bedöms inte finnas någon risk för markföroreningar inom planområdet.

Riksintressen

Föreslagen utveckling i planområdet bedöms inte medföra negativ påverkan på riksintressen.

Buller

Tillkommande bostäder och stallverksamhet i planområdet anses inte medföra ökade bullernivåer på varken väg 782 eller Stenevägen. Trafikbuller från tillkommande biltrafik bedöms inte alstra bullernivåer som kräver några speciella åtgärder. Under byggnation ska exploitören säkerställa att det finns en plan för att hantera byggbuller. Ingen bullerutredning för aktuellt planförslag har således tagits fram.

REDOVISNING AV PLANENS GENOMFÖRANDE

ORGANISATORISKA FRÅGOR

Genomförandetid

Genomförandetid för planområdet är 120 månader efter planen vunnit laga kraft.

Tidplan

Planarbetet bedrivs med standardförfarande PBL (2010:900). Tidplanen är preliminär och kan komma att justeras under arbetets gång.

Kvartal 4 2024	Beslut om samråd
Kvartal 4 2024	Samråd
Kvartal 1 2025	Beslut om granskning
Kvartal 1 2025	Granskning
Kvartal 2 2025	Godkännande i SBN
Kvartal 2 2025	Antagande i KF
Kvartal 3 2025	Laga kraft

Ansvarsfördelning

Då området utgörs av kvartersmark är frågan om huvudmannskapet inte aktuell. Exploatören ansvarar för planens genomförande och utför och bekostar samtliga exploateringsarbeten såväl inom som utom exploateringsområdet, till den del de är föranledda av exploateringen.

Ett exploateringsavtal kommer att upprättas mellan Trosa kommun och exploatören. I avtalet regleras bland annat ansvarsfrågor samt kommande exploateringsåtaganden och säkerheter. Exploatören kommer att åläggas att bekosta och bygga ut kommunalt vatten och avlopp samt fiber till planområdet. Bygga ut all annan infrastruktur, medfinansiera trafikåtgärder i enlighet med kommunfullmäktiges beslut om medfinansiering rörande Infart västra Trosa. Exploateringsavtalet kommer också tydliggöra exploatörens ansvar vad gäller kommande lantmäteriförrättningar och planområdets inträde i befintliga gemensamhetsanläggningar.

Samhällsbyggnadskontoret, Trosa kommun, svarar för myndighetsutövning vid frågor som regleras av Plan- och bygglagen.

Dialog pågår med Vattenfall Eldistribution kring befintlig lednings status och behov av uppgradering i samband med att området planläggs. Frågor som rör utbyggnad av vatten- och avloppsnätet handläggs av Tekniska enheten vid Trosa kommun. Anslutning sker vid av kommunens anvisad punkt och utbyggnaden bekostas av exploatören.

Den tillkommande bebyggelsen utgör ett begränsat område med långt avstånd till det kommunala vägnätet. Vägnätet såväl invid bostäderna och stallet som infartsvägen från Stenevägen ska vidare utformas på ett sätt som gör att det anpassas till övriga vägnätet i närområdet med enklare grusvägar vilket inte är möjligt för kommunen att vara huvudman för. Det är därför lämpligt att vägar och naturmark förvaltas på kvartersmark.

Stenevägen är redan idag en gemensamhetsanläggning och sköts av en samfällighetsförening. I samband med att detaljplanen genomförs ska de nya

fastigheterna samt stallanläggningen anslutas till befintlig gemensamhetsanläggning. Behov av uppgradering beslutas i samråd med samfällighetsföreningen och de nya fastigheterna ges andelstal samt får köpa in sig i befintlig gemensamhetsanläggning. Detta sker genom en lantmäteriförrättning i samband med att de nya tomterna styckas av. Exploatören får således bekosta de åtgärder som krävs för att kunna ansluta nytillkomna medlemmar både vad gäller fysiska vägåtgärder liksom lantmäteriförrättningen.

Ett befintligt servitut finns till skogen norr om planområdet där markägare tillåts passera genom planområdet för att nå sin fastighet. Vid genomförande av detaljplanen föreslås servitutet revideras till att markägarna istället får köra runt planområdet för att nå skogen via fordon.

Vatten- & avlopp

Planområdet kommer att ingå i kommunens verksamhetsområde, Kommunalt vatten- och spillvattennät med anslutningspunkter ska ut till området.

Dagvatten ska omhändertas lokalt. Dagvattnet ska inte ansluta till ett kommunalt dagvattennät eller Trafikverkets dike utan löses enskilt inom planområdet.

El, tele och fiber

Vattenfall Eldistribution AB ansvarar för elnätet och planområdet ansluts i enlighet med nätägarens instruktion. Telia Sonera AB ansvarar för telenätet. Fastighetsägare och exploatör ansvarar för alla byggnader och anläggningar inom kvartersmark. El ansluts vid anslutningspunkt i enlighet med nätägarens instruktioner.

I samband med utbyggnad av det kommunala vatten- och avloppsnätet förbereds för framtida fibernätsanslutning. Planområdet ansluts till tele i enlighet med nätägares instruktioner. Kostnad och ansvar för genomförandet åvilar exploatören.

Bebyggelse på kvartersmark

Fastighetsägaren och exploatör ansvarar för alla anläggningar inom kvartersmark.

Nybyggnadskarta beställs hos Sweco, Katrineholm, eller den som för tillfället är kommunens mät- och kartentreprenör.

Ansökan om bygglov handläggs av Samhällsbyggnadskontoret på Trosa kommun.

Dagvatten ska omhändertas i enlighet med framtagen dagvattenutredning. Exploatör ska ombesörja och bekosta anläggandet av dagvattenlösning såväl inom kvartersmark som allmän plats. Enligt kommunens dagvattenpolicy ska dagvatten i första hand fördröjas och omhändertas lokalt.

Föreslagna dagvattenåtgärder avser en reningsanläggning och kan vara anmälningspliktig.

EKONOMISKA FRÅGOR

Plankostnad

Planen bekostas av fastighetsägare och exploatör. Avgift för bygglov tas ut enligt gällande taxa när bygglov söks.

Vatten och avlopp

Anläggningskostnaderna för det allmänna VA-nätet finansieras med anslutningsavgift för fastigheterna enligt gällande VA-taxa och tecknat exploateringsavtal.

Anslutningskostnaden regleras i kommunens VA-taxa vilken revideras och fastställs regelbundet av Kommunfullmäktige, vanligen en gång per år. Taxan är beräknad utifrån olika faktorer, bland annat tomtyta och anslutningspunkt.

El, tele och fiber

Kostnad och ansvar för genomförandet åvilar exploitören.

Övriga kostnader

Marklov krävs vid fällning av ekar vars stamdiameter överstiger 0,5 meter 1,3 meter över mark. Marklov krävs även vid ändring av marknivå mer än 0,5 meter.

MEDVERKANDE

Medverkande tjänstemän

Linda Axelsson, planchef

Mats Gustafsson, samhällsbyggnadschef

Medverkande konsulter

Sarah Olsson, planeringsarkitekt, Norconsult AB

Camilla Estvall, planeringsarkitekt, Norconsult AB

Trosa kommun

Samhällsbyggnadskontoret

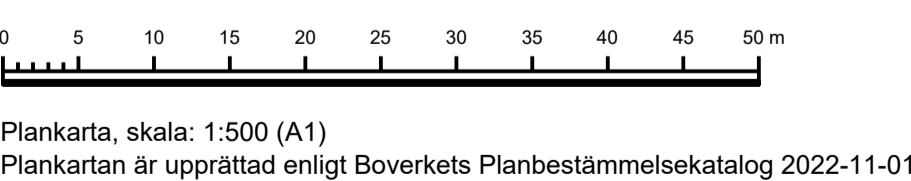
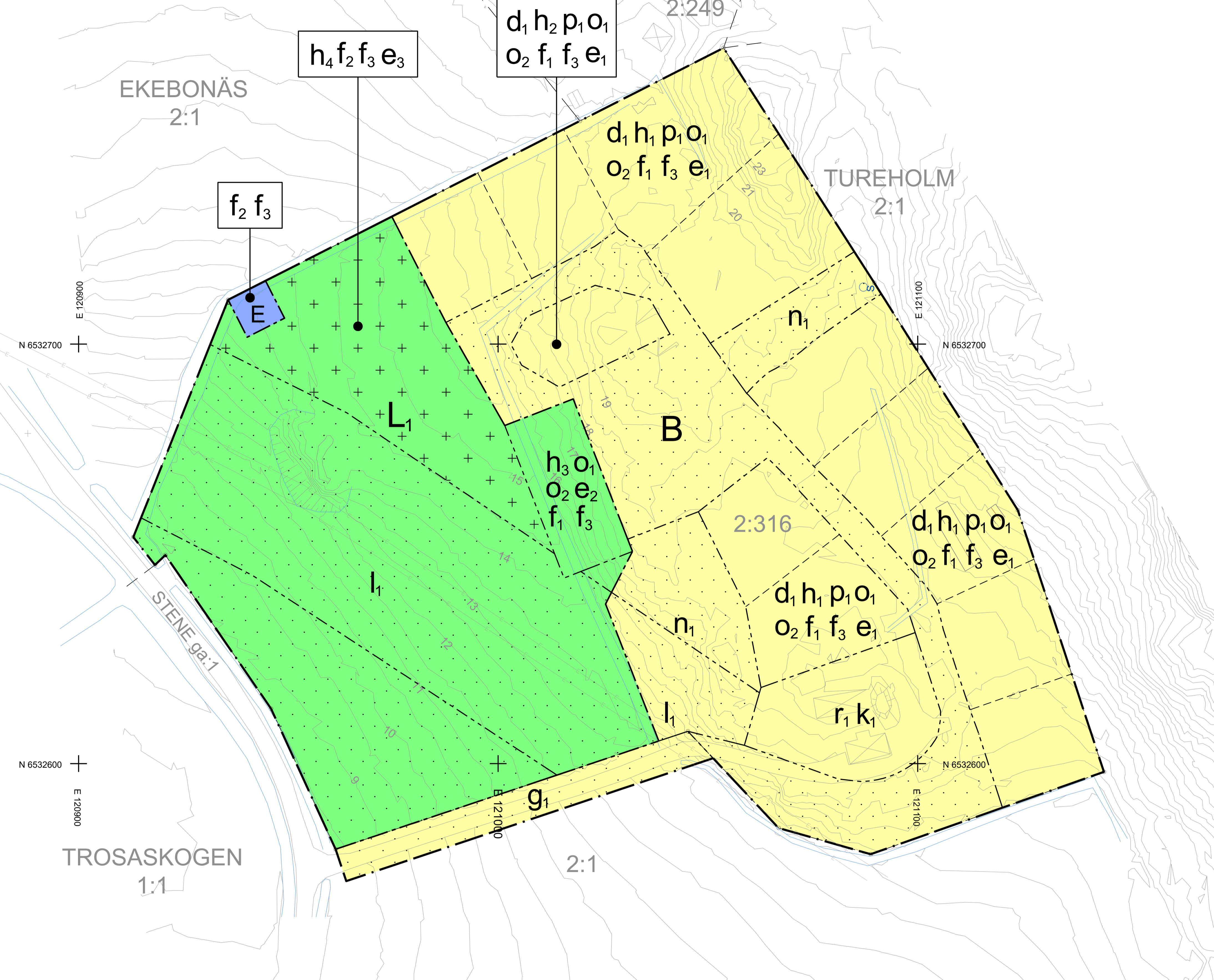
Linda Axelsson

Planchef

Mats Gustafsson

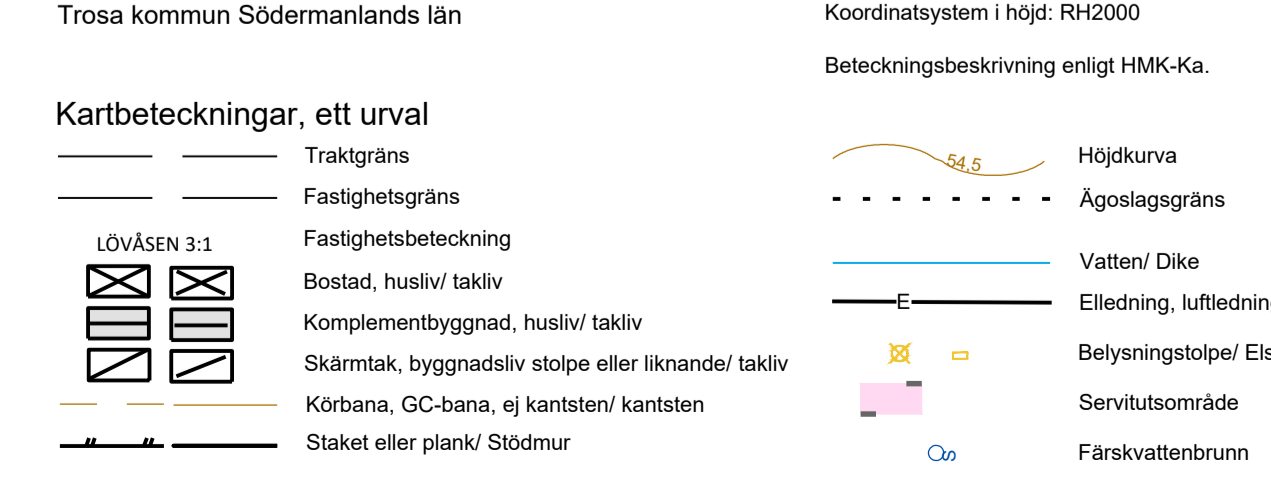
Samhällsbyggnadschef

Plankarta

Plankarta, skala: 1:500 (A1)
 Plankartan är upprättad enligt Boverkets Planbestämmelsekatalog 2022-11-01

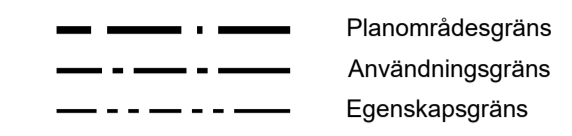
GRUNDKARTA
 Trosa kommun Södermanlands län

PLANBESTÄMMELSER

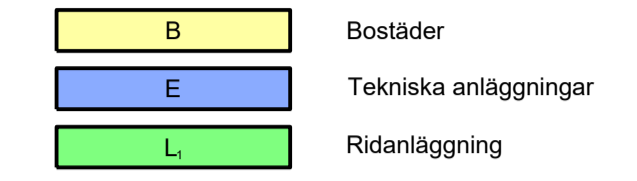
Följande gäller inom områden med nedanstående beteckningar. Endast angiven användning och utformning är tillåten.

GRÄNSBETECKNINGAR

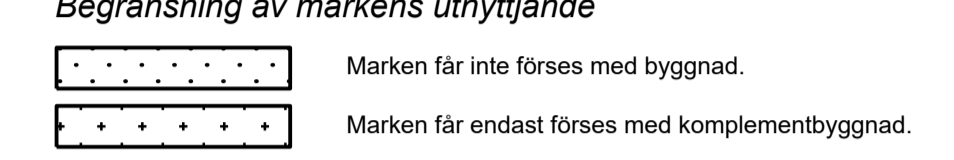

ANVÄNDNING AV MARK OCH VATTEN

Kvartersmark

EGENSKAPSBESTÄMMELSER FÖR KVARTERSMARK

Fastighetsstorlek

d_i Minsta fastighetsstorlek är 530 m²

Höjd på byggnadsverk

h₁ Högsta nockhöjd på huvudbyggnad är 8.0 meter. Högsta nockhöjd på komplementbyggnad är 4.5 meter.
 h₂ Högsta nockhöjd på huvudbyggnad är 10.0 meter. Högsta nockhöjd på komplementbyggnad är 5.5 meter.
 h₃ Högsta nockhöjd på stallet är 11.0 meter. Utöver angiven höjd tillåts en suterrängväning
 h₄ Högsta nockhöjd på komplementbyggnad är 4.5 meter

Markens anordnande och vegetation

n₁ Befintlig grönska ska bevaras

Markreservat för allmännyttiga ändamål

l₁ Markreservat för allmännyttig luftledning.

Markreservat för gemensamhetsanläggningar

g₁ Markreservat för gemensamhetsanläggning.

Placering

p₁ Endast friliggande hus. Byggnader ska placeras minst två meter från gata och övriga fastighetsgränser. Garage/carport placeras minst två meter från fastighetsgräns. Fristående garage/carport får sammanbyggas i fastighetsgräns. Garage och uthus som sammanbyggs med huvudbyggnad räknas som komplementbyggnad avseende placering

Byggnader ska placeras med ledning av illustrationskarta. (Begränsas av användningsgräns)

Rivningsförbud

r₁ Byggnad får inte rivas.

Takvinkel

o₁ Största takvinkel är 38 grader.
 o₂ Minsta takvinkel är 30 grader.

Utformning

f₁ Endast sadeltak ska uppföras. Tak ska vara klätt med rött lertegel eller röda betongpannor. Takdetaljer tillåts i andra kulörer
 f₂ Endast sadeltak eller pulpettak ska uppföras. Tak ska vara klätt med rött lertegel, röda betongpannor eller röd plåt. Takdetaljer tillåts i andra kulörer
 f₃ Fasad ska uppföras i trä och målas med röd slamfärg. Fasaddetaljer tillåts i andra kulörer

Utnyttjandegrad

e₁ Största byggnadsarea är 100 m² per fastighet. Största byggnadsarea för komplementbyggnader är 50 m².
 e₂ Största byggnadsarea är 350 m².
 e₃ Största byggnadsarea för komplementbyggnader är 200 m²

Varsamhet

k₁ Kulturhistoriskt värdefull byggnad ska bibehålla sin ursprungliga karaktär

Ändrad lovplikt

Marklov krävs även för fällning av ekar med större stamdiameter än 0,5 meter 1,3 meter över mark inom kvartersmark. Även ändring av marknivå över 0,5 meter kräver marklov inom kvartersmark. (Begränsas av användningsgräns)

ILLUSTRATION

--- Illustrerad fastighetsgräns

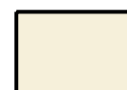

Genomförandetid

Genomförandetiden är 120 månader över hela planområdet och börjar gälla fr.o.m. den dag planen vinner laga kraft

Till planen hör: Planbeskrivning Strategisk miljöbedömning	Fastighetsförteckning Plankarta med bestämmelser Illustrationskarta
--	---

Detaljplan för Tureholm 2:316 m.fl.		Samrådshandling	
		Beslutsdatum	Instans
		Samråd	BN
		Granskning	BN
Trosa kommun, Södermanlands län		Godkännande	
Upprättad 2024-07-05	Reviderad 20	Antagande	
Sarah Olsson, Norconsult AB Planeringsarkitekt	Linda Axelsson Planchef	Laga kraft	

- Småhus, stall
- Befintligt torp
- Komplementbyggnad
- Trädgård
- Grusad yta
- Natur
- Hage
- Dike
- Träd

Till planen hör:
 Planbeskrivning
 Strategisk miljöbedömning

Fastighetsförteckning
 Plankarta med bestämmelser
 Illustrationskarta

Detaljplan för Tureholm 2:316 m.fl. Samrådshandling

		Beslutsdatum	Instans
		Samråd	BN
		Granskning	BN
Trosa kommun, Södermanlands län		Godkännande	
Upprättad 2024-07-05	Reviderad 20	Antagande	
Sarah Olsson, Norconsult AB Planeringsarkitekt	Linda Axelsson Planchef	Laga kraft	

13

Samhällsbyggnadsnämnden

Samhällsbyggnadskontoret

Linda Axelsson

Planchef

0156-520 37

linda.axelsson@trosa.se

Tjänsteskrivelse

Datum

2024-09-11

Diarienummer

SBN/2024:10

Samråd - detaljplan för Sund 4:171, Sund Nergården, Trosa kommun

Förslag till beslut

1. Samhällsbyggnadsnämnden uppdrar åt Samhällsbyggnadskontoret att samråda förslag till ny detaljplan för Sund 4:171, Sund Nergården.

Ärendets bakgrund

Vid Sund Nergården finns sedan flera år tillbaka ett mindre hotell och restaurang etablerat. Verksamheten har utvecklats över tid och i takt med att antalet besökare ökat har även behovet att anpassa och bygga ut blivit större. Huvudbyggnaden har byggts ut och kompletterats med matsal. Hotellrummen har rustats och anpassats och det senaste tillskottet är att flytta den tidigare bostaden på hotellets ovanvåning till ett nytt hus och omvandla bostadsytan till nya hotellrum. Trosa kommun har beviljat bygglov för samtliga åtgärder och detaljplanens byggrätt har utnyttjats fullt ut. Dock saknas några funktioner i anslutning till de allmänna ytorna och till restaurangen. Att bygga till är inte längre möjligt i förhållande till gällande detaljplan.

Samhällsbyggnadskontorets bedömning

Sund Nergården har utvecklats över tid och är ett populärt besöksmål som erbjuder såväl boende i olika former samt restaurang. I takt med att verksamheten vuxit har tillbyggnader skett och prövning har gjorts successivt. Verksamheten är väl etablerad och fungerar även i förhållande till sitt närområde. Att möjliggöra de funktioner hotellet behöver är lämpligt samtidigt som det är positivt att fastigheten ges rätt planbestämmelser utifrån hur den används. Fastigheten är belägen inom ett bostadsområde och är förhållandevis stor. För att säkerställa en flexibilitet och långsiktig detaljplan ges även möjlighet till avstyckning av några ytterligare tomter. Detaljplanen är förenlig med översiktsplanen.

Planen handläggs med ett standardförfarande.

Mats Gustafsson
Samhällsbyggnadschef

Linda Axelsson
Planchef

Bilagor

1. Länk till planområdet:

https://www.google.se/maps/place/Sund+Nerg%C3%A5rden/@58.9555163,17.4097342,639m/data=!3m1!1e3!4m10!3m9!1s0x465f3ed756d9e1d9:0x8e88f2ada347f502!5m3!1s2024-02-23!4m1!1i2!8m2!3d58.9555144!4d17.4115549!16s%2F%2F11b6d4_09m?entry=ttu

2. Planbeskrivning

3. Plankarta

PLANBESKRIVNING

Detaljplan för Sund 4:171, Sund Nergården Trosa kommun

Upprättad 2024-09-12

Planområdets lokalisering i Trosa. Bildkälla: Lantmäteriet.

INLEDNING	3
Planprocessen enligt Plan- och bygglagen.....	3
Handlingar	3
Bakgrund och syfte med detaljplanen.....	3
Plandata	4
MOTIV TILL DETALJPLANENS REGLERINGAR.....	5
KOMMUNALA STÄLLNINGSTAGANDEN.....	6
FÖRUTSÄTTNINGAR OCH FÖRÄNDRINGAR	8
Natur och kultur.....	8
Bebyggelseområden.....	10
Friytor.....	13
Vattenområden.....	13
Gator och trafik.....	17
Störningar	17
Teknisk försörjning.....	17
Inverkan på miljön.....	18
REDOVISNING AV PLANENS GENOMFÖRANDE.....	18
Organisatoriska frågor	18
Ekonomiska frågor	19
Medverkande	20

INLEDNING

Planprocessen enligt Plan- och bygglagen

Detaljplanering regleras av Plan- och bygglagen 2010:900 och består av olika skeden vilka redovisas i nedanstående bild. Mellan planuppdrag och samråd arbetas en planhandling fram. Den samråds sedan med sakägare, myndigheter, föreningar m.fl. Efter samrådet redovisas och bemöts inkomna synpunkter i en samrådsredogörelse och ett reviderat förslag skickas ut på granskning. Efter granskningen redovisas och bemöts inkomna synpunkter igen och ett slutligt reviderat förslag antas därefter. När detaljplanen vunnit laga kraft kan genomförandet påbörjas och planen gäller till dess att den i framtiden eventuellt ändras eller upphävs. Nedan redovisas var den här detaljplanen befinner sig i planprocessen.

Handlingar

Detaljplaneförslaget omfattar:

- Plankarta med planbestämmelser
- Planbeskrivning
- Fastighetsförteckning
- Undersökning av behovet att upprätta en strategisk miljöbedömning, 2024-03-21

Bakgrund och syfte med detaljplanen

Samhällsbyggnadsnämnden beslutade 2024-03-19 (SBN 2024/10) att uppdra åt samhällsbyggnadskontoret att ta fram en ny detaljplan för Sund 4:171, Sund Nergården.

Vid Sund Nergården finns sedan flera år tillbaka ett mindre hotell och restaurang etablerat. Verksamheten har utvecklats över tid och i takt med att antalet besökare ökat har även behovet att anpassa och bygga ut blivit större. Huvudbyggnaden har byggts ut och kompletterats med matsal. Hotellrummen har rustats och anpassats och det senaste tillskottet är att flytta den tidigare bostaden på hotellets ovanvåning till ett nytt hus och omvandla bostadsytan till nya hotellrum.

Trosa kommun har beviljat bygglov för samtliga åtgärder och detaljplanens byggrätt har utnyttjats fullt ut. Dock saknas några funktioner i anslutning till de allmänna ytorna och till restaurangen.

Detaljplanens syfte är att möjliggöra en mindre förtätning inom fastigheten kopplad till befintlig verksamhet för hotell- och bostadsändamål. Vidare är syftet med planläggningen att ge fastigheten rätt planbestämmelser utifrån hur den används och att möjliggöra de funktioner hotellet behöver. Den nya bebyggelsen ska anpassas till ortens landskapsbild och kringliggande bebyggelse.

Plandata

Läge, avgränsning och areal

Planområdet ligger i Sund som är beläget ca 5 km nordväst om Vagnhärad utmed sjön Sillens östra strand. Planområdet omgärdas av fastigheten Sund 4:1 (Sunds gård). Mangårdsbyggnaden tillhörande Sund 4:1 ligger nordväst om planområdet. I öst gränsar planområdet till en skogsbeklädd höjd som visuellt avgränsar fastigheten till bebyggelsen längs vägen Sund Nygården. I söder gränsar fastigheten till en brant ner mot Sillen. Planområdet är ca 1 ha.

Planområdet i röd streckad linje. Bildkälla: Lantmäteriet.

Markägoförhållanden

Planområdet omfattar fastigheten Trosa Sund 4:171. Fastigheten är privatägd.

MOTIV TILL DETALJPLANENS REGLERINGAR

Kvartersmark

Beteckning	Beskrivning & motivering
B	Användningen motiveras av att syftet med planen är att ge fastigheten rätt planbestämmelser utifrån hur den används idag.
C ₁	Bestämmelsen syftar till att reglera användning för hotellverksamhet. Användningen motiveras av att syftet med planen är att ge fastigheten rätt planbestämmelser utifrån hur den används samt att möjliggöra en mindre förtätning inom fastigheten kopplad till befintlig verksamhet.

Egenskapsbestämmelser

Beteckning	Beskrivning & motivering
a ₂	Bestämmelsen syftar till att reglera max antal fastigheter som planområdet får styckas av till. Motivet till bestämmelsen är att säkra ett lämpligt nyttjande av planområdet vid eventuell avstyckning.
d ₁	Bestämmelsen syftar till att reglera minsta fastighetsstorlek. Motivet till bestämmelsen är att säkra en lämplig fastighetsstorlek vid eventuell avstyckning.
h ₁	Bestämmelsen syftar till att reglera högsta tillåtna nockhöjd på komplementbyggnad. Begränsningar har utformats för att anpassa till ortens landskapsbild och kringliggande bebyggelse.
p ₁	Bestämmelsen syftar till att reglera byggnaders placeras i förhållande till fastighetsgräns. Motivet är att säkerställa att byggnader placeras med avstånd till fastighetsgräns.
o ₁	Bestämmelsen syftar till att reglera tillåten takvinkel för huvudbyggnad med sadeltak. Motivet till bestämmelsen är att undvika för flacka takpartier för att den tillkommande bebyggelsen ska möjliggöra för sadeltak och därmed anpassa sig till omkringliggande bebyggelse. Syftet är att värna en enhetlig takutformning som är karakteristisk för bebyggelsen inom planområdet och dess omgivning.
a ₁	Bestämmelsen syftar till att upphäva strandskyddet. Motivet till bestämmelsen är att marken redan har tagits i anspråk på ett sätt som gör att det saknar betydelse för strandskyddets syften. Marken är i ianspråktagen för bostads- och hotellverksamhet. Vidare är fastigheten topografiskt avgränsad från strandområdet vilket gör att vare sig befintliga naturvärden i och invid sjön bedöms påverkas.
f ₁	Bestämmelsen syftar till att reglera utformningen av fasader på tillkommande huvudbyggnad. Motivet till bestämmelsen är att ny bebyggelse anpassas till befintlig bebyggelse på fastigheten som i huvudsak är uppförd med fasader i trä.
f ₂	Bestämmelsen syftar till att reglera utformningen av tak på tillkommande huvudbyggnad. Motivet till bestämmelsen är att anpassa sig till ortens landskapsbild genom att föreslå traditionella

	former av tak.
e ₁	Bestämmelsen syftar till att reglera byggnadsarea för tillkommande bebyggelse. Motivet till bestämmelsen är att reglera maximal byggnadsarea inom användningsområdet för att begränsa hur stor del av fastigheten som får bebyggas samt maximal byggnadsarea för bostadshus och komplementbyggnad. Vidare är syftet att möjliggöra för befintlig hotellbyggnad att nyttjas som bostadshus vid en eventuell avstyckning.

KOMMUNALA STÄLLNINGSTAGANDEN

Riksintressen

Planområdet omfattas inte av något riksintresse.

Översiktsplan

I översiktsplanen beskrivs Sund som ett av flera fritidsområden på landsbygden med friliggande småhus för både helårsboende och fritidsboende. Området är planlagt och försörjs av ett eget vatten- och avlopps nät. Sund kommer att gagnas av den utveckling som kommer att ske i nordvästra Vagnhärad i anslutning till resecentrum och Kalkbruksområdet. Området kommer kopplas närmre till tätorten och dess utbud av service. På sikt kommer kopplingen med cykel att förstärkas.

Översiktsplanen anger att landsbygden ska ges förutsättningar att utvecklas och växa. Landsbygden utgör en attraktiv del av kommunen och har stor betydelse för att kommunen ska kunna fortsätta utvecklas. Vidare anges att det är viktigt att skapa förutsättningar för såväl boende som verksamheter av olika slag.

Vid byggnation på landet är det viktigt att den nya bebyggelsen lokaliseras och utformas i enlighet med kringliggande bebyggelse och med anpassning till landskapet.

Detaljplaner

För planområdet gäller Byggnadsplan omfattande del av fastigheten Sund 41 m.m. som fastställdes år 1973, P73-10. Byggnadsplanen medger bostadsändamål med byggnader som uppförs fristående i max två våningar. Vind får inte inredas utöver angivet våningsantal. Högsta taklutning är reglerad till 30 grader.

Byggnadsplanen omfattar ett större område än aktuellt planområde. Övrig mark är reglerat som lantbruksområde. Se utsnitt av byggnadsplanen.

Utsnitt av gällande byggnadsplan. Aktuellt planområde i röd streckad linje. Område markerat L utgör lantbruksområde.

Undersökning av betydande miljöpåverkan

Genomförandet bedöms inte innebära risker för människors hälsa. Miljökvalitetsnormer bedöms inte att överskridas. Planförslaget medger ingen verksamhet som finns uppräknad miljöbedömningsförordningen. Planförslaget innebär heller inte att marken tas i anspråk för anläggning enligt PBL 4 kap 34§.

Detaljplanen syftar till att möjliggöra en mindre förtätning inom aktuell fastighet kopplad till befintlig verksamhet för hotell- och bostadsändamål och utgör inte någon ny exploatering. Verksamheten är väl etablerad sedan lång tid tillbaka i en begränsad skala med elva hotellrum vilka under sommaren kompletteras med tre s k glampingtält. Verksamheten fungerar väl i förhållande till sitt närområde och är anpassad i skala och omfattning. Att möjliggöra för en mindre förtätning är förenligt med övrig bebyggelse i närområdet samtidigt som det är positivt att fastigheten ges rätt planbestämmelser utifrån hur den används. Ny bebyggelse kommer anpassas till kringliggande bebyggelse och landskapsbild.

När detaljplanen ändras återinträder strandskyddet för de delar som är belägna inom 100 m från stranden. Marken inom planområdet är redan ianspråktagen för hotellverksamhet samt bostadsändamål. Vidare är fastigheten topografiskt avgränsad från strandområdet vilket gör att vare sig befintliga naturvärden i och invid sjön påverkas. De topografiska förhållandena på platsen gör att strandområdet är mycket svårtillgängligt att tillträda. Föreslagen etablering bedöms inte heller utgöra någon förändring för allmänhetens tillgänglighet till strandområdet. Avsikten är att häva strandskyddet med hänvisning till att marken redan har tagits i anspråk på ett sätt som gör att det saknar betydelse för strandskyddets syften samt att exploateringen är väl avskild från området närmast strandlinjen.

Inga nya vägar behöver anläggas för att trafikförsörja fastigheten. Fastigheten är redan ansluten till den enskilda VA-anläggningen som drivs av Sunds samfällighet.

Med utgångspunkt i ovanstående samlade bedömning, anses detaljplanen inte riskera att medföra betydande miljöpåverkan. En miljöbedömning med miljökonsekvensbeskrivning enligt Miljöbalkens, 6 kap. 3 § föreslås därför inte göras. Undersökningen har samråtts med Länsstyrelsen Södermanlands län vilka delar kommunens slutsats. De frågeställningar som lyfts fram i utredningen kommer att redovisas i planbeskrivningen.

FÖRUTSÄTTNINGAR OCH FÖRÄNDRINGAR

Natur och kultur

Mark och vegetation

Fastigheten ligger ca 40 m från sjön Sillens östra strand, belägen på en höjd ovan strandområdet. I den sydvästra delen av fastigheten finns idag en grusad parkeringsyta som sluttar ner mot söder. Nivåskillnaden är ca 7 meter. Centralt på fastigheten finns en större öppen gräsyta som sluttar svagt mot söder. I de norra delarna av tomten förekommer naturliga nivåskillnader med berg i dagen och lövträd. Mot öster finns en mindre bergskärning som avgränsar fastigheten.

Fastigheten är belägen på en höjd ovanför sjön Sillen.

Öppna gräsytor och en mindre bergskärning till vänster i bild.

Geotekniska förhållanden

Enligt jordartskarta från SGU är jordarterna inom området är lera (gul) och berg i dagen (röd).

Lera har i regel låg genomsläpplighet, vilket begränsar infiltration av dagvatten. Berg har låg till medelhög genomsläpplighet, beroende på eventuell förekomst av sprickbildning i berget. SGU:s jordartskarta ger en mycket översiktlig bild av markförhållanden och bör inte användas som underlag för projektering.

Utdrag från SGU:s jordartskarta, planområdet markerat i blått. Bildkälla: SGU.

Radon

Planområdet ligger inte inom kommunens högriskområde för radon.

Förorenad mark

Enligt Länsstyrelsen i Södermanlands webbkarta finns inga uppgifter om potentiellt förorenade områden inom planområdet.

Fornlämningar

Sydost om planområdet finns en registrerad fornlämning, stensättning, ca 100 m från planområdesgränsen. Fornlämningen är belägen inom ett område reglerat i gällande byggnadsplan (P66-13) och är planlagd som allmänplatsmark fritidsbebyggelsens grönområde. Samfälligheten i Sund ansvarar för skötseln av området. Aktuell fastighet är redan utbyggd och detaljplanens justerade byggrätt påverkar inte fornlämningen.

Kulturmiljövården & landskapsbild

Platsen ligger vid Sillens södra del. Landskapet karaktäriseras av odlingslandskap med ekbevuxna åkerholmar och fuktig ängsmark. Jordbrukslandskapet är öppet och karaktäriseras av hagmarkspartier och bebyggelseenheter spridda på flacka moränbundna mindre partier.

Den sörmländska gårdstypen varierar och är i många fall kringbyggd. Den mer eller mindre fast sammanhållna gårdsbebyggelsen bör kompletteras på ett sådant sätt, att dess karaktär av klart avgränsad bebyggelsegrupp inte splittras. Detta är särskilt viktigt då den traditionellt ofta ligger tydligt exponerad i landskapet. Även avstyckning kring bostadshuset bör följa höjdpartiets naturliga gränser mot den öppna marken eller skogsbrynet.

Intill planområdet ligger Sunds gård med anor från 1700-talet. Gårdens huvudbyggnad uppfördes 1929. Ortens fritidshusbebyggelse och bostäder för permanent boende etablerades under 1960- och 70-talet på tomter styckades av från Sunds gård.

Planområdet ingår inte i något utpekade område för särskilda kulturmiljöintressen.

Bebyggelseområden

Befintlig bebyggelse

Trosa kommun har en rik historia vilket gör att dess orter och samhällen har en utpräglad karaktär. Närmsta tätort är Vagnhärad som präglas av en småskalig bostadsbebyggelse, ofta uppförd i traditionella färgskalor med ett trämaterial eller tegel. Taklandskapet är varierat och utgörs av sadeltak och brutna sadeltak med en variation av frontespiser och takkupor.

Bebyggelsen i Sund ligger naturskönt och utgörs av småhus för både helårsboende och fritidsboende. Intill planområdet ligger Sunds gård med anor från 1700-talet men där byggnationen är av senare tid.

Ortens fritidshusbebyggelse och bostäder för permanent boende etablerades under 1960- och 70-talet på tomter som styckades av från Sunds gård. Totalt finns ca 192 fastigheter i Sund (Sunds Samfällighetsförening). Bebyggelsen utgörs främst av friliggande bostadshus i en till två våningar med sadeltak i olika utföranden. Fasaderna är framför allt uppförda i trä i olika kulör men även tegel förekommer.

Bebyggelsen inom planområdet kan delas in i huvudbyggnader och komplementbyggnader. Med huvudbyggnad avses den eller de med hänsyn till funktionen viktigaste byggnaderna på en fastighet. Termen huvudbyggnad används vanligast för ett bostadshus på tomt avsedd för bostadsändamål men kan också användas för andra funktioner som exempelvis hotell. Med komplementbyggnad avses mindre fristående byggnader som exempelvis garage, carport, förråd, växthus, bastu eller båthus.

Illustrationsplan som redovisar befintlig bebyggelses funktion.

På aktuell fastighet finns idag huvudbyggnader tillhörande hotellverksamheten och en huvudbyggnad för bostadsändamål. En av hotellets huvudbyggnader är uppförd i två våningar som sedan sammankopplas med en lägre byggnad för hotellverksamhet (en våning) i vinkel. Genom ett skärmtak kopplas dessa till ytterligare två byggnader i en våning för hotellverksamhet. Utöver det finns ett fristående bostadshus i en våning samt en fristående byggnad i en våning med hotellrum. Dessa räknas också som huvudbyggnader. På fastigheten finns även komplementbyggnader tillhörande hotellverksamheter, i form av ett växthus samt bastu och jordkällare. Hotellet har utöver detta tre tält, så kallade glampingtält, för uthyrning placerade längs fastighetens östra kant.

Huvudbyggnader är i huvudsak uppförda med träfasad i röd eller mörkt grå kulör. Del av bebyggelsen har fasader i vit puts eller vitt tegel. Huvudbyggnader är utförda med sadeltak medan komplementbyggnaders takutformning varierar. Se bilder nedan.

Den befintliga bebyggelsen på fastigheten uppgår till en total byggnadsarea om ca 850 m² som inkluderar huvudbyggnader för hotell och bostad samt skärmtak och entrétak. Befintliga komplementbyggnader på fastigheten uppgår till en total byggnadsarea om ca 115 m².

Till vänster hotellets huvudbyggnad som är sammankopplad med lägre byggnader i vinkel.

Pool och hotellets uteplats intill en av hotellets byggnader.

Fristående byggnad för hotellverksamhet.

Föreslagen bebyggelse

Detaljplanens syfte är att möjliggöra en mindre förtätning inom fastigheten kopplad till befintlig verksamhet för hotell- och bostadsändamål. Vidare är syftet med planläggningen att ge fastigheten rätt planbestämmelser utifrån hur den används och att möjliggöra de funktioner hotellet behöver.

Byggrätten regleras med total byggnadsarea för huvudbyggnad (1600 m²) samt för

komplementbyggnad (400 m²). Den totala byggnadsarean ger planstöd åt befintlig bebyggelse och möjliggör för en komplettering med nya byggnader. Det betyder att den totala byggrätten uppgår till ca 750 m² byggnadsarea för nya huvudbyggnader, samt ca 285 m² byggnadsarea för nya komplementbyggnader. Antalet huvudbyggnader eller komplementbyggnader begränsas inte inom planområdet. Vind får inredas. För att möjliggöra en flexibel användning av fastigheten tillåts befintlig hotellbyggnad att omvandlas till bostadshus i befintlig storlek med en bostadsenhet.

För att anpassa ny bebyggelse till befintlig karaktär och landskapsbild föreslås huvudbyggnader att uppföras med fasader huvudsakligen i trä samt med sadeltak (med en takvinkel mellan 14 och 38 grader). Komplementbyggnader begränsas till en högsta nockhöjd om 4,5 m. För komplementbyggnader tillåts en större flexibilitet vad gäller materialval och takutformning i syfte att möjliggöra utformning utifrån specifika behov, exempelvis förrådsbyggnader eller orangeri.

Service

Inom planområdet bedrivs idag en mindre hotell- och restaurangverksamhet som erbjuder övernattnings-, restaurang- och spa. Närmsta serviceort är Vagnhärad som ligger ca 5 km från platsen. Här finns kommersiell och offentlig service som matvarubutiker, apotek, restauranger och skola. I närheten ligger Wappersta gård som är en välbesökt målpunkt med gårdsbutik.

Friytor

Naturmiljö

Planområdet utgörs av en privatägd fastighet som nyttjas för boende och hotellverksamhet. Växtligheten inom fastigheten består i huvudsak av trädgårdsväxter, gräsytor och bearbetad mark. Det finns större uppväxta lövträd på tomt, bland annat en ask på fastighetens gårdsplan. Inom planområdet finns inga skyddade naturområden. Mot bakgrund av detta finns inga behov av ytterligare utredningar eller naturvärdesinventeringar.

Befintlig ask på fastighetens gårdsplan.

Vattenområden

Strandskydd

Idag råder inte strandskydd inom planområdet men eftersom det ligger inom strandskyddat område återinträder strandskyddet när detaljplanen ändras. Det innebär att strandskyddet måste prövas på nytt.

Av 7 kap. 13 § Miljöbalken framgår att strandskyddets syfte är att långsiktigt trygga förutsättningarna för allemansrättslig tillgång till strandområden och att bevara goda livsvillkor för djur- och växtlivet på land och i vatten. En kommun kan däremot genom bestämmelse i detaljplan upphäva strandskyddet om det finns särskilda skäl enligt 7 kap. 18 c-d §§ Miljöbalken.

Enligt Miljöbalken 7 kapitlet 18 c § anges följande som särskilda skäl vid prövningen av en fråga om upphävande av eller dispens från strandskyddet får man beakta endast om det område som upphävandet eller dispensen avser:

1. redan har tagits i anspråk på ett sätt som gör att det saknar betydelse för strandskyddets syften,
2. genom en väg, järnväg, bebyggelse, verksamhet eller annan exploatering är väl avskilt från området närmast strandlinjen,
3. behövs för en anläggning som för sin funktion måste ligga vid vattnet och behovet inte kan tillgodoses utanför området,
4. behövs för att utvidga en pågående verksamhet och utvidgningen inte kan genomföras utanför området,
5. behöver tas i anspråk för att tillgodose ett angeläget allmänt intresse som inte kan tillgodoses utanför området, eller
6. behöver tas i anspråk för att tillgodose ett annat mycket angeläget intresse.

Stora delar av planområdet omfattas av strandskydd som vid ändring av detaljplanen återinträder. Avsikten är att häva strandskyddet för hela planområdet, som sammanfaller med fastighetsgränsen för Sund 4:171, med hänvisning till MB 7:18 c, p 1 och p 2, dvs att marken redan har tagits i anspråk på ett sätt som gör att det saknar betydelse för strandskyddets syften samt att exploateringen är väl avskild från området närmast strandlinjen. Det betyder att dagens förhållanden kvarstår även genom den nya detaljplanen.

Marken är redan ianspråktagen för bostads- och hotellverksamhet. Nedanför planområdet invid sjön Sillen löper en passage på ca 40 m som är planlagd som Lantbruksområde i gällande byggnadsplan, vilket fortsatt kommer gälla. Fastigheten är topografiskt avgränsad från strandområdet vilket gör att var sig befintliga naturvärden i och invid sjön bedöms påverkas. De topografiska förhållandena på platsen gör att större delen av strandområdet är mycket svårtillgängligt att tillträda, utöver befintlig stig ner till de två bryggor som finns. Föreslagen etablering bedöms inte utgöra någon förändring för allmänhetens tillgänglighet till strandområdet. Med tanke på att planområdet utgörs av traditionell trädgårdsmiljö med klippta gräsmattor och typiska trädgårdsväxter finns inga särskilda naturvärden som strandskyddet syftar till att säkra. Med hänvisning till detta bedöms inte strandskyddets syfte att långsiktigt trygga förutsättningarna för allemansrättslig tillgång till strandområden och att bevara goda livsvillkor för djur- och växtlivet på land och i vatten påverkas.

Planområdet utgörs av traditionell trädgårdsmiljö med klippta gräsmattor och typiska trädgårdsväxter.

Befintlig stig ner till vattenområdet och bryggan.

Strandlinjen nedanför aktuell fastighet utgörs av kuperad och mycket svårtillgänglig terräng.

Fastigheten sett från vattnet. Topografin gör att fastigheten är tydligt avgränsad från strandlinjen.

Gator och trafik

Vägar & biltrafik

Planområdet försörjs med trafik genom ett servitut (Sund ga:2) över fastigheten Sund 4:1 från Sundsvägen. Sundsvägen, som förvaltas av Sunds samfällighetsförening, ansluter till väg 218 via väg 838, Kalkbruksvägen.

Gång & cykeltrafik

Det finns ingen anlagd gång- och cykelväg som angör planområdet. Sund kommer att gagnas av den utveckling som planeras i nordvästra Vagnhärad i anslutning till resecentrum och Kalkbruksområdet. Sund kommer kopplas närmre till tätorten och på sikt kommer kopplingen med cykel att förstärkas.

Kollektivtrafik

Närmsta busshållplats är Sundsvägen som ligger vid Kalkbruksvägen, ca 1,8 km från planområdet. Hållplatsen trafikeras av busslinje 551 mellan Gnesta och Trosa.

Parkering

Parkering finns anordnad på den egna fastigheten.

Störningar

Buller

Vägnätet är lågt trafikerat och har en låg hastighetsbegränsning vilket innebär att bullerpåverkan för planerad verksamhet bedöms som mycket liten. Gällande riktlinjer för buller bedöms inte överskridas. Någon särskild bullerutredningen behöver inte tas fram.

Översvämning och skyfall

Platsen är belägen utanför det område som finns redovisat i Länsstyrelsens Sörmlandskarta över flödesvägar mm. Fastigheten är dock högt belägen med tydlig avrinning ner mot sjön Sillen. Det råder inte någon risk för översvämning inom planområdet.

Teknisk försörjning

Vatten & avlopp

Fastigheten är ansluten till en enskild VA-anläggning som drivs genom Sunds Samfällighetsförening. VA-verksamheten drivs under tillsyn av Trosa kommuns miljöenhet.

Värme

Byggnader ska vara utformade så att energiförbrukning minimeras. För att underlätta konvertering till alternativa värmekällor ska byggnaderna förses med lämpligt värmesystem, exempelvis ett vattenburet system. Utnyttjandet av förnyelsebara energikällor ska eftersträvas för att möjliggöra en långsiktig ekologisk hållbar uppvärmning. I de fall fjärrvärmeanslutning är möjlig bör detta eftersträvas. Befintlig byggnad är ansluten till bergvärme.

Dagvatten

Omhändertagandet av dagvatten sker inom planområdet. Fastigheten är stor till ytan med möjligheter att anordna fördröjning och rening av dagvatten.

El, tele & bredband

El-, tele- och fiberledning ansluter till eller strax intill planområdet.

Avfall

Avfallshantering sker inom den egna fastigheten och i enlighet med kommunens renhållningsföreskrifter.

Inverkan på miljön

Mark & vegetation

Marken inom planområdet består i huvudsak av trädgårdsväxter, gräsytor och bearbetad mark. Det finns större uppväxta lövträd på tomten, bland annat en ask på fastighetens gårdsplan. Inom planområdet finns inga skyddade naturområden. Planförslaget medför en ökad andel bebyggd yta. Hur stor del av fastigheten som kan bebyggas är dock begränsad samt att bebyggelse i närhet av fastighetens ask på gårdsplanen inte tillåts. Planförslaget anses inte innebära några betydande negativa konsekvenser för naturvärden eller vegetation på platsen.

Miljö kvalitetsnormer för vatten

Föreslagen detaljplan bedöms inte försämra miljö kvalitetsnormer för vatten. Inom planområdet ska dagvatten omhändertas och renas lokalt.

Miljö kvalitetsnormer för luft

Föreslagen detaljplan bedöms inte försämra miljö kvalitetsnormer för luft.

Markföroreningar

Det bedöms inte finnas någon risk för markföroreningar inom planområdet.

Riksintressen

Föreslagen utveckling bedöms inte medföra någon negativ påverkan på riksintressen.

Buller

Planområdet bedöms inte vara utsatt för buller i dagsläget eftersom vägnätet är lågt trafikerat och har en låg hastighetsbegränsning. Föreslagen bebyggelse bedöms inte medföra betydande trafik eller störande verksamhet som kan medföra bullerproblematik för befintliga eller framtida boende.

REDOVISNING AV PLANENS GENOMFÖRANDE

Organisatoriska frågor

Genomförandetid

Genomförandetid för planområdet är 60 månader efter att planen vunnit laga kraft.

Tidplan

Planarbetet bedrivs med standardförfarande PBL (2010:900). Tidplanen är preliminär och kan komma att justeras under arbetets gång.

Kvartal 3 2024	Beslut om samråd
Kvartal 3 2024	Samråd
Kvartal 1 2024	Beslut om granskning
Kvartal 1 2024	Granskning
Kvartal 2 2025	Godkännande i SBN
Kvartal 2 2025	Antagande i KF
Kvartal 3 2025	Laga kraft

Ansvarsfördelning

Då området utgörs av kvartersmark är frågan om huvudmannskapet inte aktuell. Exploatören ansvarar för planens genomförande och utför och bekostar samtliga exploateringsarbeten såväl inom som utom exploateringsområdet, till den del de är föranledda av exploateringen.

Vatten- & avlopp

Planområdet ingår inte i kommunens verksamhetsområde för vatten och avlopp. VA-verksamheten i området drivs av Sund Samfällighetsförening som ansvarar för vatten- och reningsverk med tillhörande ledningsnät och pumpstationer. Fastigheten är redan ansluten till det lokala vatten- och avloppsnätet på Sund.

Dagvatten ska omhändertas lokalt.

El, tele och fiber

Vattenfall Eldistribution AB ansvarar för elnätet, Telia Sonera AB ansvarar för telenätet och Trofi för fibernätet. Planområdet är anslutet till el, tele och fiber.

Fastighetsägare och exploatör ansvarar för alla byggnader och anläggningar inom kvartersmark. El ansluts vid anslutningspunkt i enlighet med nätägarens instruktioner. Kostnaden och ansvar för genomförandet åvilar exploatören.

Bebyggelse på kvartersmark

Fastighetsägaren och exploatör ansvarar för alla anläggningar inom kvartersmark.

Nybyggnadskarta beställs hos Sweco, Katrineholm, eller den som för tillfället är kommunens mät- och kartentreprenör.

Ansökan om bygglov handläggs av Samhällsbyggnadskontoret på Trosa kommun.

Ekonomiska frågor

Plankostnad

Planen bekostas av fastighetsägare och exploatör. Avgift för bygglov tas ut enligt gällande taxa när bygglov söks.

Vatten och avlopp

Planområdet ingår inte i kommunens verksamhetsområde för vatten och avlopp. VA-verksamheten i området drivs av Sund Samfällighetsförening som ansvarar för vatten- och

reningsverk med tillhörande ledningsnät och pumpstationer. Fastigheten är redan ansluten till det lokala vatten- och avloppsnätet på Sund.

El, tele och fiber

Kostnad och ansvar för genomförandet åvilar exploitören.

Medverkande

Medverkande tjänstemän

Linda Axelsson, planchef

Mats Gustafsson, samhällsbyggnadschef

Medverkande konsulter

Sarah Olsson, planeringsarkitekt, Norconsult AB

Hanna Wahlberg, planeringsarkitekt, Norconsult AB

Trosa kommun

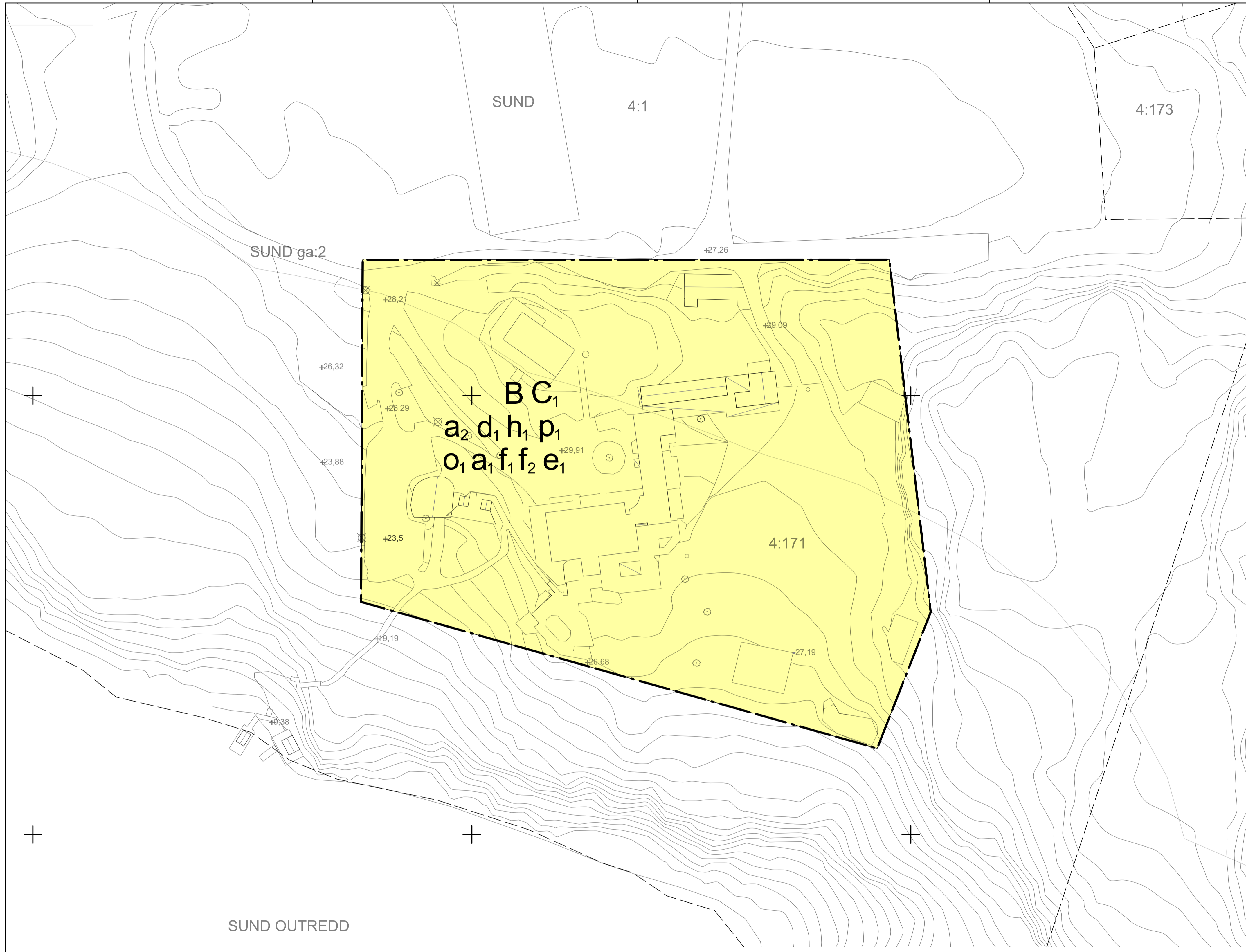
Samhällsbyggnadskontoret

Linda Axelsson

Planchef

Mats Gustafsson

Samhällsbyggnadschef

PLANBESTÄMMELSER

Följande gäller inom områden med nedanstående beteckningar. Endast angiven användning och utformning är tillåten.

GRÄNSBETECKNINGAR

Planområdesgräns

ANVÄNDNING AV MARK OCH VATTEN

Kvartersmark

B	Bostäder
C ₁	Hotell

EGENSKAPSBESTÄMMELSER FÖR KVARTERSMARK

Fastighetsindelingsbestämmelser

a₂ Planområdet får styckas av till max fyra (4) fastigheter

Fastighetsstorlek

d₁ Minsta fastighetsstorlek är 1200 m²

Höjd på byggnadsverk

h₁ Högsta nockhöjd på komplementbyggnad är 4.5 meter

Placering

p₁ Byggnad ska placeras minst 3 meter från fastighetsgräns

Takvinkel

o₁ För huvudbyggnad med sadeltak tillåts en takvinkel mellan 14-38 grader.

Upphävande av strandskydd

a₁ Strandskyddet upphävs inom planområdet.

Utformning

f₁ Fasader på huvudbyggnad ska huvudsakligen vara av trä med en färgsättning som anpassas till området.

f₂ Huvudbyggnad ska ha sadeltak.

Utnyttjandegrad

e₁ Största byggnadsarea inom användningsområdet är 1600 m² för huvudbyggnad och 400 m² för komplementbyggnad. Största byggnadsarea är 160 m² per bostadshus. Största byggnadsarea är 50 m² per komplementbyggnad. Hotellbyggnad får omvandlas till bostadshus i befintlig storlek, med max en bostadsenhet. Vind får inredas.

Genomförandetid

Genomförandetiden är 60 månader och börjar gälla fr.o.m. laga kraft

Kartbeteckningar, ett urval

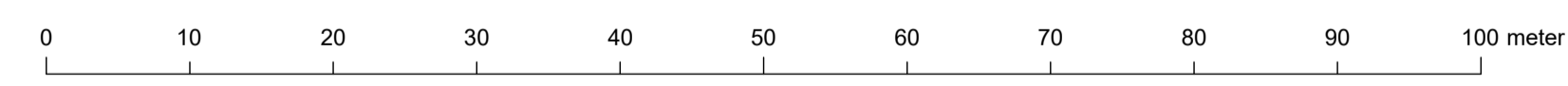
---	Fastighetsgräns
LOVÅSEN 3:1	Fastighetsbeteckning
☒ ☒	Verksamhet/ Samfund
☒ ☒	Bostad, husliv/ takliv
☒ ☒	Komplementbyggnad, husliv/ takliv
☒ ☒	Skärmtak, byggnadsliv stolpe eller liknande/ takliv
— —	Körbana, GC-bana, ej kantsten/ kantsten
— —	Staket eller plank/ Stödmur
~ ~	Höjdkurva
— —	Vatten/ Dike
☒ ☐	Belysningsstolpe/ Elskåp
○ ×	Lövträd/ Barträd
∇ //	Äng/ Åker

Upprättad 2024-07-03 av Sweco Sverige AB i Katrineholm

E-post: mbk.katrineholm@sweco.se
Telefon: 010-263 64 30

Koordinatsystem i plan: SWEREF 99 18 00
Koordinatsystem i höjd: RH2000

Beteckningsbeskrivning enligt HMK-Ka.
Grundkartan upprättad genom revidering och komplettering av fotogrammetriskt framställd primärkarta, 2024-06-27
Fastighetsredovisningen hänför sig till 2024-07-01

Skala 1:500 (A1)

Till planen hör:	Behovsbedömning	Plankarta med bestämmelser	
Planbeskrivning	Fastighetsförteckning		
Detaljplan för		Samrådshandling	
Sund 4:171 (Sund Nergården)		Beslutsdatum	Instans
		Samråd	BN
Trosa kommun, Södermanlands län		Granskning	BN
Upprättad 2024-09-12		Godkännande	
Reviderad 20		Antagande	
Sarah Olsson, Norconsult AB Planeringsarkitekt	Linda Axelsson Planchef	Laga kraft	

14

Delegationsordning

Dnr	Punkt	Beslut	Datum för beslut	Delegat	Kommentar
2024/5-51	7.1	Beslut om bostadsanpassningbidrag	2024-09-06	Julia Gustavsson, handläggare	
2024/5-53	7.1	Beslut om bostadsanpassningbidrag	2024-08-29	Julia Gustavsson, handläggare	
2024/5-55	7.1	Beslut om bostadsanpassningbidrag	2024-08-29	Julia Gustavsson, handläggare	
2024/5-57	7.1	Beslut om bostadsanpassningbidrag	2024-08-29	Julia Gustavsson, handläggare	
2024/5-58	7.1	Beslut om bostadsanpassningbidrag	2024-08-29	Julia Gustavsson, handläggare	
2024/5-59	7.1	Beslut om bostadsanpassningbidrag	2024-09-20	Julia Gustavsson, handläggare	
2024/5-63	7.1	Beslut om bostadsanpassningbidrag	2024-09-24	Julia Gustavsson, handläggare	
2024/5-60	7.1	Beslut om bostadsanpassningbidrag	2024-09-26	Julia Gustavsson, handläggare	